

Kangasalan kaupunki

Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2021-2023

Sisällys

1 Kaupunginjohtajan katsaus.....	3
2 Kangasalan Kaupunkistrategia	7
2.1 Kangasalan Kaupunkistrategia vuoteen 2025	7
2.2 Kangasalan kaupungin palvelukeskusten ja Kangasalan Vesi -liikelaitoksen strategiset tavoitteet vuonna 2021	13
3 Talousarvion ja taloussuunnitelman lähtökohdat	14
3.1 Talousarvion rakenne ja periaatteet lainsäädännössä	14
3.2 Taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät	15
3.2.1 Yleinen taloudellinen tilanne	15
3.2.2 Kuntatalous syksyllä 2020	16
3.2.3 Valtion toimenpiteiden vaikutukset kuntatalouteen vuonna 2021	17
3.2.4 Kangasalan kaupungin talous	20
3.2.5 Talouden ja toiminnan seuranta	22
3.2.6 Kaupungin sijoitusvarallisuuden taso ja käyttö.....	22
3.3 Talousarvion sitovuustaso	23
3.4 Tilivelvollisuus	25
4 Toimintatuotot ja toimintakulut palvelukeskuksittain ja Kangasalan Vesi -liikelaitos.....	27
4.1 Strateginen johto	30
4.2. Kangasalan kaupunkikonserni.....	36
4.2.1 Kaupunkikonsernille asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2021	37
4.3 Sosiaali- ja terveystieteiden keskus	48
4.4 Sivistyskeskus	55
4.5 Tekninen keskus.....	61
5 Tuloslaskelma.....	66
6 Investoinnit palvelukeskuksittain	69
7 Rahoituslaskelma.....	71
8. LIITTEET.....	74
8.1 Konserniyhteisöille ja yhteistoimintatahoille myönnettävät konsernituet ja avustukset	74
8.2 Jäsenmaksut ja yhteistoimintaosuudet	76
8.3 Henkilöstömuutokset	78
8.4 Tietoja konserniyhtiöistä.....	80
8.5 Investointien hankeluettelo	91
8.6 Kangasalan Vesi -liikelaitos.....	96
8.6.1 Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tuloslaskelma TAE2021-TS2023	98
8.6.2 Kangasalan Vesi -liikelaitoksen investoinnit TAE2021-TS2023.....	99
8.6.3 Kangasalan Vesi -liikelaitoksen rahoituslaskelma TAE2021- TS2023	101

1 Kaupunginjohtajan katsaus

Kangasalan kasvun vuodet - yhdessä tekemistä ja tulevaisuusinvestointeja

10.11.2020

Vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021-2023 taloussuunnitelman tekeminen on edennyt tavanomaisesta poiketen kuukautta myöhäisemmässä rytmissä. Siirsimme valmistelua eteenpäin, jotta saisimme talousarvion valmisteluun hyvän tilannekuvan ja mahdollisimman ajantasaiset tiedot seuraavista vuosista, Covid-19-epidemian muutettua olennaisesti suunnittelukehystämme. Tästä johtuen valtuusto käsittelee talousarvion kokouksessaan poikkeuksellisesti vasta joulukuun 14 päivä. Veroprocentit valtuusto päätti lain edellyttämällä tavalla jo marraskuun kokouksessaan, korottaen rakentamattoman tontin verotusta kahdesta neljään prosenttiin. Tällä tavoittelemme jo aiemmin rakennetun infran hyödyntämistä ja meille niin tuiki tärkeää kasvua - kaikki uudet asukkaat ovat Kangasalle sydämellisesti tervetulleita.

Vuosi 2020 jää historiaan monin tavoin. Talouden osalta vuosi on ollut varsinaista vuoristorataa: ensin arvioitiin, että Covid-19-pandemia liki romahduttaa kuntatalouden, sitten valtio riensi kuntakentän apuun kompensoiden menetyksiämme. Tänäpä näyttää siltä, että vuodesta 2020 tulee valtion merkittävistä tuesta johtuen ylijäämäinen, kun taas vuodet tästä eteenpäin talousarvion näkökulmasta tarkastellen ovat muodostumassa alijäämäisiksi. Siksi osumatarkkuus tässä asiakirjassa on eniten kohdillaan vuoden 2021 osalta, mutta muiden suunnitelmavuosien osalta talousarvio sisältää useita epävarmuustekijöitä. Esimerkiksi kuntatalousohjelmaa ei vielä käytännössä ole vuosille 2022-2023 ja vuonna 2023 hämmäyttävän mahdollisen hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset eivät vielä ole täsmällisesti ennakoitavissa.

Vaikka havaitsenkin haasteita, on talousarvion tekeminen jälleen kerran ollut kasvavan kaupungin positiivisten ongelmien parissa tapahtuvaa työskentelyä. Kangasala on monilla mittareilla valtakunnan kärjessä, houkuttelevuutemme on kohdallaan ja asukaslukumme kasvaa hienosti, ylittäen jo 32 000 asukkaan rajan. Tämä on tosiseikka, jonka havaitseminen ei ole aina päivänselvää. Maailmaa on niin helppoa katsella omasta näkökulmasta, mutta on tavattoman hyödyllistä samalla huomata, että Kangasalan kaupunki kuuluu niiden harvalukuisten – etten sanoisi jopa etuoikeutettujen - kuntien joukkoon, joiden mahdollisuudet ovat myös tulevaisuudessa valoisat. Samaan hengenvetoon on todettava, että vetovoimamme on kaupunkiseudun yhteistä vetovoimaa eikä Tampereen kaupungin, erinomaisen ja

rohkean naapurimme, osuutta voi tässä yhtään aliarvioida. Tarvitsemme täällä toinen toisiamme, yhteistä vetovoimaamme jokainen osaltamme vahvistaen.

Kangasalan kaupunki on valtuuston vahvasti strategiallaan johtama kaupunki. Kaikki talousarviossa asetetut toiminnalliset tavoitteet on johdettu kaupunkistrategiasta. Talousarvioprosessissa strategia muuttuu askel askeleelta eläväksi, edeten kohti konkreettista tavoitteen asetantaa ja muuttuu lopulta käytännön teoiksi kunkin lautakunnan hyväksymässä käyttösuunnitelmassa.

Vuonna 2021 asetimme kaikille palvelukeskuksille yhteiseksi tavoitteeksi henkilöstön hyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisen sekä tuottavuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden. Syy tähän on selkeä: työhyvinvointi on valtavan tärkeää sekä toiminnallisesti että taloudellisesti, tuottavuuden merkitys taas korostuu talouden tasapainoa tavoiteltaessa.

Vuoden 2021 valmistelua ohjannut kaupunginhallituksen antama tulo- ja menokehys lisäsi lopulta kaupungin toimintamenoja 8,9 miljoonaa euroa. Kaupungin verotulot ovat 137,7 miljoonaa euroa, missä on lisäystä vuoden 2019 tilinpäätökseen 6,6 miljoonaa. Valtionosuudet ovat 44,9 miljoonaa euroa, ja ne lisääntyvät edelliseen vuoteen verrattuna 6,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 talousarvion vuosikate on 9,3 miljoonaa euroa, mikä kattaa 40,4 miljoonan euron investoinneista 23,0 prosenttia.

Aiemmat ylijäämäiset vuodet ovat mahdollistaneet myös investointivaroja ja niiden purkamisella saavutetaan alijäämää keventävä 0,7 miljoonan euron vaikutus. Talousarvion tulos on lopulta 14,9 miljoonan euron poistojen jälkeen -5,6 miljoonaa euroa negatiivinen. Vaikka tulos on negatiivinen, on hyvä kiinnittää huomiota siihen, että kasvava kaupunki ja sen asukkaat mahdollistavat samalla myös uudet palvelut, tuoden tullessaan lisää verotuloja.

Merkittävimmät lisäykset kohdistuvat sosiaali- ja terveystalouteen, joiden toimintamenot lisääntyvät 6,4 miljoonalla eurolla. Siellä painopistealueina ovat lasten ja nuorten palvelut, asiakkaan palvelukokemuksen kehittäminen erityisesti sähköistä asiointia kehittämällä ja työhyvinvoinnin edistäminen yhteistyössä henkilöstön kanssa. Geriatriin, sosiaalityöntekijän, sosiaaliohjaajan ja psykologin virkojen avulla parannetaan kotona asuvien ikäihmisten palveluita ja vastataan lasten ja nuorten palveluissa kysynnän kasvuun sekä lakisääteisiin määräaikoihin.

Sivistyskeskuksessa päätavoitteita ovat lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen, terveyserojen kaventaminen, osallisuuden vahvistaminen sekä turvallisuuden ja viihtyvyyden lisääminen. Sähköisten palveluiden lisäämiseen ja kehittämiseen panostetaan kaikilla sivistyskeskuksen palvelualueilla. Talousarvioesitys sisältää peruskoulun lehtorin viran, mikä perustuu Pikkolan koulun oppilasmäärän kasvuun

Teknisessä keskuksessa painopistealueina ovat kaupungin elinvoiman ja palveluiden kehittäminen, arjen helppouden, asukkaiden hyvinvoinnin ja henkilökunnan työhyvinvoinnin edistäminen sekä rakennetun ympäristön laatuun panostaminen. Kaupungin kasvu näkyy siten, että rakentamisen palvelualue

eelle palkataan projekti-insinööri investointien määrän vuoksi lisääntyneisiin rakennuttamisen, tilaamisen ja valvonnan tehtäviin. Ateria- ja siivouspalveluihin palkataan kaksi palvelutyöntekijää siivottavan pinta-alan ja rakennusten käyttäjämäärien lisääntymisen vuoksi.

Talousarviovuodet ovat tulevaisuusinvestointien aikaa. Kokonaisuutena investointimme seuraavalla kolmivuotiskaudella ovat yhteensä yli 134 miljoonaa euroa. Merkittävimpiä vuoden 2021 investointeja ovat mm. Lamminrahkan koulu, pienten lasten yksikkö ja liikennealueet, Ruutanan monitoimitalo ja perusinfraan kuten katujen, vesijohtoverkoston ja jätevesiviemäriverkoston peruskorjaus.

Seuraavien vuosien aikana Kangasala toteuttaa suunnitellusti – ja tähän aiempina vuosina ennalta varautuneena – historiansa merkittävimmän rakentamishankkeen, Lamminrahkan alueen. Se toteutetaan yhteistyössä Tampereen kaupungin kanssa. Lamminrahkassa voimme tarjota monipuolisia asumisvaihtoehtoja luonnonläheisessä ympäristössä, vain seitsemän minuutin päässä Tampereelta. Kiinnostus alueeseen on ollut suuri, alueen asumisen yhtiömuotoiset tontit varattiin käytännössä kerralla kesällä 2020. Myös elinkeinotontit kiinnostavat, niidenkin varaustilanne on hyvä. Investoinnit takaavat Kangasalan kasvua tulevaisuudessa, muuttuen alun investointipainotteisuuden jälkeen tuloa tuottaviksi.

Ilmastomuutoksen haasteisiin vastaaminen on osa koko konsernin toimintaa. Kestävyyden kehittäminen on koko konsernin yhteinen tavoite. Kangasalan kaupunki on osa Hinkuverkostoa ja kaupunki jatkaa tiiviisti työskentelyä ilmastomuutoksen hillitsemiseksi.

Konserninäkökulma huomioidaan vahvasti talousarvioasiakirjassa. Valtuusto asettaa kaupungin omistamille yhtiöille yhä tarkemmin asetettuja tavoitteita ja kukin yhtiö kertoo toimenpiteensä omistajan asettamien tavoitteiden toteuttamiseksi.

Talousarviovalmisteluprosessi on ollut Kangasalan tapaan osallistava. Mahdollisuuksia saada tietoa, kysyä ja vaikuttaa on lukuisia talousarvioprosessin edetessä. Olemme lisänneet edelleen keskustelua niin valmisteleavan organisaation sisällä kuin asiaa eri tavoin käsittelevissä toimielimissäkin. Lautakunnat käsittelevät talousarviota useamman kerran ennen ehdotuksensa tekemistä. Työskentely lautakunnissa oli jälleen erinomaista ja lämpimät kiitokset ansaitsevaa.

Suunnitelmavuodet tuovat painetta myös seuraavien vuosien talousarvion valmisteluun. Uusi valtuusto ottaa vastaan merkittävän haasteen talouden tasapainossa pitämiseksi. Uusien toimintatapojen ja rakenteellisten ratkaisujen jatkuva pohtiminen on heti työlistalla, mutta tätä työtä saadaan tehdä kasvavassa kaupungissa, mikä tuo tälle työlle positiivisen sävyn. Kasvavan kaupungin rahoituskysymysten ratkaiseminen tulevaisuushakuisesti on monin verroin miellyttävämpää kuin väestöään menettävissä kunnissa. Uskonkin, että suuri osa Suomen kunnista vaihtaisi paikkaansa tästä syystä mielellään juuri Kangasalan kaupungin kanssa.

Kangasala menestyy edelleen erinomaisesti, mutta menestyksemme ei ole itsestäänselvyys. Sen eteen on tehtävä joka päivä työtä, kyettävä reagoimaan tarvittaessa nopeasti ja rakennettava Kangasalasta päivä päivältä yhä parempaa asuinympäristöä. Siihen yhteiseen rakentavaan työhön ja positiiviseen viestintään tarvitaan meistä jokaista, niin kaupungin työntekijöitä, luottamushenkilöitä kuin asukkaitakin. Rakennetaan siis yhdessä joka päivä Kangasalaa vahvistavaa Kangasala-henkeä, houkuttelevuuttamme yhdessä rakentaen. Kaupunkistrategian sanoin: vastuullinen viestintä on kaikkien yhteinen asia.

Kokonaisuutena arvioiden ja voimakas kasvumme huomioiden, talousarvio on kelvollinen lukujen valossa, mutta seuraaville vuosille jää runsaasti parantamisen varaa. Vahvuutemme on kuitenkin se, että olemme varautuneet näihin huippukasvun vuosiin ennalta. Investointimme tuovat pidemmällä aikavälillä enemmän tuloja kuin menoja ja taseemme mahdollistaa myös sen, että näinä voimakkaan kasvun vuosina teemme myös alijäämäisiä tilinpäätöksiä.

Kiitän lämpimästi kaupungin viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä talousarvion erinomaisesta valmistelusta kaikissa sen eri vaiheissa. Rakennetaan yhdessä, visiomme mukaisesti, Kangasalasta hyvinvoiva ja kehittyvä kesäpäivän kulttuurikaupunki. Yksinkertaisesti sanoen, vaatimattomasti paras.

Oskari Auvinen, kaupunginjohtaja

2 Kangasalan Kaupunkistrategia

2.1 Kangasalan Kaupunkistrategia vuoteen 2025

Kangasalan Kaupunkistrategia 2025

Kangasalla, oksalla ylimmällä

KANGASALAN VISIO, KAUPUNKISTRATEGIA JA TOIMINTAA OHJAAVAT ARVOT ovat valmistuneet laajassa yhteistyössä, johon ovat osallistuneet luottamushenkilöt, kaupunkilaiset, henkilöstö ja sidosryhmät.

KANGASALAN KAUPUNKISTRATEGIA kuvaa keskeiset tavoitteet, joihin valtuuston johtamana Kangasalan päätökset perustuvat seuraavana vuosikymmenenä. Strategia tavoittelee vahvaa elinvoimaa ja hyvinvointia eri muodoissa. Mukana ja osallisia ovat kaikki.

KAUPUNKISTRATEGIA ON ELÄVÄ ASIAKIRJA ja sitä uudistetaan tarpeen mukaan.

Vuosittaiset tavoitteet vahvistetaan valtuuston hyväksymässä talousarviossa ja niitä

seurataan tilinpäätöksessä. Operatiivinen toteutus tapahtuu kaupunginhallituksessa ja lautakunnissa sekä kaupungin organisaation toimesta.

KANGASALAN KAUPUNGILLA ON arvokas yhteiskunnallinen palvelutehtävä. Kaupunkistrategian johdolla sitä toteutetaan joka päivä.

Oskari Auvinen, kaupunginjohtaja

STRATEGISET TAVOITTEET (1-12)

1. Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala
2. Kuuntelemme, kokeilemme, mahdollistamme ja välitämme
3. Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä
4. Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
5. Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä
6. Sijainnista vetovoimaa - sujuvasti liikkuen
7. Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiilit
8. Tiivistyvät taajamat ja mahdollisuuksien maaseutu
9. Tuottava, tehokas ja vaikuttava
10. Tarkoituksenmukainen ja tavoitteellinen omistaminen
11. Arvostamme historiaamme, ympäristöämme ja vapaa-ajanmahdollisuuksia
12. Kehitämme Kangasalan imagoa

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

1 Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala

- 1.1 Palvelemme hyvällä asenteella.
- 1.2 Kehitämme aktiivisesti omaa työtämme ja parannamme asiakaskokemusta.
- 1.3 Edistämme aktiivisesti palvelujemme kilpailukykyä.
- 1.4 Kohtaamme asiakkaat silloin ja siellä, missä he liikkuvat.
- 1.5 Lisäämme ja kehitämme sähköisiä palveluita ja otamme käyttöön uusia palvelukanavia kaupunkilaisten käyttöön.
- 1.6 Olemme rohkeita, sallimme erehtymisen, opimme virheistä.
- 1.7 Edistämme esteettömyyttä palveluissa, suunnittelussa ja rakentamisessa.

2 Kuuntelemme, kokeilemme, mahdollistamme ja välitämme

- 2.1 Huolehdimme osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä, ne ovat jokaisen tehtäviä.
- 2.2 Edistämme aktiivista toimintaa, lisäämme avustuksilla kolmannen sektorin vaikuttavuutta.
- 2.3 Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa.
- 2.4 Osallistumme rohkeasti monenlaisiin hankkeisiin.
- 2.5 Osallistuva kaupunkilainen, osallistava kaupunki.

3 Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä

- 3.1 Mahdollistamme ja edistämme kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä.
- 3.2 Edistämme kaupungin liikuntamahdollisuuksia sisällä ja ulkona, retkeilyreittejä ja virkistysalueita.
- 3.3 Edistämme omaehtoisen hyvinvoinnin mahdollisuuksia.
- 3.4 Panostamme työllisyyteen kaupunkiseudun yhteisin tavoin ja omin työllisyystoimenpitein.
- 3.5 Kehitämme monipuolisesti työllisyydenhoitoa: pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys.
- 3.6 Lisäämme yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.
- 3.7 Toivotamme tapahtumat tervetulleiksi kaupunkiympäristöömme, julkinen tila on avoin.

4 Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta

- 4.1 Ylläpidämme kaupungin hyvää imagoa työnantajana.
- 4.2 Kehitämme johtamista ja esimiestyötä uudistuvan kaupungin rooli huomioiden.
- 4.3 Korostamme osaamisen johtamisessa asiakaspalvelua ja osaamistarpeiden ennakointia.
- 4.4 Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen.
- 4.5 Kannustamme henkilöstöä työn ja toimintatapojen aktiiviseen kehittämiseen.
- 4.6 Emme hyväksy työpaikkakiusaamista tai häirintää missään muodossa
- 4.7 Panostamme oppilaitosyhteistyöhön ja rekrytointiin

5 Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä

- 5.1 Haemme uusia ratkaisuja, innovaatioita ja kokeilukulttuurin kehittämistä.
- 5.2 Kasvatamme lapsia ja nuoria juurensa tunteviksi, itsetunnoltaan terveiksi sekä tulevaisuuteen suuntautuviksi.
- 5.3 Profiloitumme monipuolisesti 2. asteen jatko-opintojen ja työelämäyhteyksien kaupunkina.
- 5.4 Mahdollistamme oppimisen kaiken ikäisille.
- 5.5 Kasvatamme suvaitsevia, sivistyneitä ja kansainvälisiä ihmisiä.
- 5.6 Tarjoamme turvalliset, terveelliset ja laadukkaat oppimisympäristöt.

6 Sijainnista vetovoimaa - sujuvasti liikkuen

- 6.1 Hyödynnämme keskeistä sijaintia vetovoimaisella kaupunkiseudulla.
- 6.2 Haemme aktiivisesti yhteistyötä ja kumppaneita.
- 6.3 Edistämme tiheää joukko- ja liityntäliikennettä: kuuma nauhataajama.
- 6.4 Ehkäisemme ilmastomuutosta kulkutapamuotoihin vaikuttaen ja kestävää liikkumista edistäen.
- 6.5 Kehitämme monimuotoista ja sujuvaa liikkumista eri alueiden edellytysten mukaisesti.
- 6.6 Aloitamme Kehä 2:n rakentamisen yhdessä Tampereen kanssa.
- 6.7 Kehitämme valtateiden 9 ja 12 kokonaisuutta yhteistyössä muiden kuntien ja valtion kanssa.
- 6.8 Toimimme aktiivisesti Tampereen kaupunkiseudulla ja Helsinki-Hämeenlinna-Tampere (HHT)-kasvu-
käytävällä.

7 Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiilit

- 7.1 Palvelemme yrityksiä aktiivisesti, nopeasti, ennakoivasti ja kilpailukykyisesti.
- 7.2 Kehitämme yritysten toimintaympäristöä yhteistyössä kaupunkiseudun muiden toimijoiden kanssa.
- 7.3 Kolme kärkihanketta omilla toiminnallisilla profiileillaan:
 - Lamminrahka
 - Saarenmaa
 - Tarastenjärvi
- 7.4 Kehitämme elinvoimaista keskustaa.
- 7.5 Profiloitumme laadukkaan alkutuotannon, lähiruoan ja elintarviketuotannon alueena.
- 7.6 Edistämme matkailupalvelujen mahdollisuuksia.
- 7.7 Tarjoamme yrityksille toimipaikkoja ja tontteja kulloisenkin tarpeen mukaan ja nopeasti, kaava
varantoa riittävästi.

8 Tiivistyvät taajamat ja mahdollisuuksien maaseutu

- 8.1 Kehitämme yhtä aikaa sekä kaupunkia että maaseutua.
- 8.2 Toteutamme strategista yleiskaavaa ja sen linjauksia.
- 8.3 Luomme edellytyksiä monipuoliselle asuntotuotannolle taajamissa.
- 8.4 Lisäämme vapaa-ajan asuntojen pysyviä asumismahdollisuuksia edullisuusvyöhyketarkastelun
mukaisesti.
- 8.5 Vahvistamme monimuotoista asumista ja yrittämistä.
- 8.6 Lisäämme vetovoimaisuutta ja viihtyisyyttä rakennetun ympäristön laadulla, korkeatasoisella
arkkitehtuurilla, viheralueilla ja taiteella rakennetussa ympäristössä.

9 Tuottava, tehokas ja vaikuttava

- 9.1 Kehitämme kaupunkikonsernia jatkuvan parantamisen periaatteella.
- 9.2 Ryhdymme heti toimeen.
- 9.3 Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme.
- 9.4 Pidämme tulot ja menot pysyvästi tasapainossa.
- 9.5 Kasvamme kestävästi, hiilineutraaliutta edistäen.
- 9.6 Mitoitamme ja ajoitamme palvelutuotannon ja -verkon oikein
 - Kangasalan KYMPPI suunnitteluvälineenä.
- 9.7 Varaudumme investointeihin, korjauksiin ja toimintaympäristön muutoksiin.

10 Tarkoituksenmukainen ja tavoitteellinen omistaminen

- 10.1 Kaikella omistuksella on tarkoitus ja tavoite.
- 10.2 Kehitämme Kangasalaa kaupunkikonsernina kokonaisuus huomioiden.
- 10.3 Tiivistämme ja kehitämme konsernijohtoa ja kaupungin edustajien yhteistyötä eri toimielimissä ja niiden välillä.
- 10.4 Hyödynnämme oikeaa tuotantotapaa oikeaan toimintaan: tarkoituksenmukaisuus.

11 Arvostamme historiaamme, ympäristöämme ja vapaa-ajanmahdollisuuksia

- 11.1 Hyödynnämme historiaamme ja tunnettuuttamme.
- 11.2 Vaalimme ympäristöämme: harjut, järvet ja lintuvedet ovat vahvuuksiamme.
- 11.3 Monipuolinen kesäpäivän kulttuurikaupunki: liikuntaa, harrastusmahdollisuuksia, taidetta, tapahtumia ja museoita.
- 11.4 Huolehdimme ympäristöstä ja sen vetovoimaisuudesta.
- 11.5 Kehitämme matkailun ja virkistyksen kohdealueita (Sarsa, Kaivanto, Vehoniemi).
- 11.6 Hyödynnämme järviluontoa monipuolisesti matkailun, vapaa-ajan ja harrastamisen kohteena.
- 11.7 Torjumme ilmastonmuutosta, edistämme kiertotaloutta ja pienennämme hiilijalanjälkeä.

12 Kehitämme Kangasalan imagoa

- 12.1 Nostamme oksalla ylimmällä brändin vahvemmin esiin.
- 12.2 Kehitämme viestintää ja markkinointia sekä lisäämme näkyvyyttä.
- 12.3 Uudistamme ja määrittelemme brändiviestimme ja vahvistamme mielikuvallista vetovoimakykyämme.
- 12.4 Hyödynnämme monipuolisesti viestinnän kanavia.
- 12.5 Vastuullinen viestintä on kaikkien yhteinen asia.

2.2 Kangasalan kaupungin palvelukeskusten ja Kangasalan Vesi-liikelaitoksen strategiset tavoitteet vuonna 2021

Palvelukeskusten ja Kangasalan Vesi -liikelaitoksen yhteiset strategiset sekä toiminnalliset tavoitteet vuonna 2021

Palvelukeskuksilla ja Kangasalan Vesi -liikelaitoksella on vuonna 2021 kaksi yhteistä strategista tavoitetta sekä kaksi toiminnallista tavoitetta, jotka ovat:

Numero	Strateginen tavoite	Numero	Toiminnallinen tavoite
4	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvointia ja motivoitunutta	4.4	Edistämme työhyvinvointia ja vähennämme sairauspoissaoloja
9	Tuottava, tehokas ja vaikuttava	9.4	Pidämme tulot ja menot tasapainossa

Lisäksi palvelukeskuksilla on ollut mahdollista valita itse 2-4 muuta strategista tavoitetta:

Strateginen johto

Numero	Strateginen tavoite
3	Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä
7	Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiilit

Sosiaali- ja terveystyö

Numero	Strateginen tavoite
2	Kuuntelemme, kokeilemme, mahdollistamme ja välitämme
3	Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä

Sivistyskeskus

Numero	Strateginen tavoite
1	Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala
5	Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä
11	Arvostamme historiaamme, ympäristöämme ja vapaa-ajan mahdollisuuksia

Tekninen keskus

Numero	Strateginen tavoite
7	Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiilit
8	Tiivistyvät taajamat ja mahdollisuuksien maaseutu
11	Arvostamme historiaamme, ympäristöämme ja vapaa-ajanmahdollisuuksia

Kangasalan Vesi -liikelaitos

Numero	Strateginen tavoite
1	Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala
4	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvointia ja motivoitunutta
9	Tuottava, tehokas ja vaikuttava

3 Talousarvion ja taloussuunnitelman lähtökohdat

3.1 Talousarvion rakenne ja periaatteet lainsäädännössä

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Edellä 3 momentissa säädettyä alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.

3.2 Taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät

3.2.1 Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen talous on supistunut kolme vuosineljännestä peräkkäin. Talouden tuotanto oli vuoden 2020 toisella neljänneksellä noin 6,5 prosenttia pienempi kuin edellisenä vuonna 2019. Suurin syy talouden syöksyyn on covid-19-pandemia. Bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 4,5 prosenttia vuonna 2020. Viennin lisäksi supistuvat yksityinen kulutus sekä yksityiset investoinnit. Julkisten menojen lisääntyminen tukee talouskasvua tänä vuonna.

Julkinen talous heikkenee tänä vuonna voimakkaasti. Julkisen talouden alijäämä kasvaa tänä vuonna 7,7 prosenttia 18 mrd. euroon ja julkisyhteisöjen velka on noin 70 prosenttia suhteessa BKT:een.

Suomen talous oli kuitenkin ajautunut taantumaan jo ennen kuin pandemia, sen etenemiseen liittyvä epävarmuus ja pandemian leviämistä hillitsevät sulkutoimet iskivät ulkomaankauppaan, yritysten tuotantoon ja investointeihin, työllisyyteen ja kotitalouksien kulutukseen.

Valtionvarainministeriön kokonaistaloudellisen ennusteen mukaan talous on alkanut kasvaa kesän aikana ja kasvu jatkuu niin, että ensi vuonna talous kasvaisi keskimäärin runsaan 2,5 prosentin vauhtia. Näkymään liittyy kuitenkin huomattavaa epävarmuutta kansainvälisen talouden kautta. Yksityinen kulutus elpyy ensimmäisenä ja vienti maailmantalouden imussa, mutta yksityiset investoinnit rivakammin vasta, kun kasvunäkymä on varmistunut ja tuotantokapasiteetti on jälleen täydessä käytössä. Julkinen kysyntä tukee kasvua erityisesti tänä vuonna ja lievemmin ensi vuonna. Keskuspankkien määrällisen keventämisen, mittavien kansallisten toimien ja aikanaan myös EU:n elpymis- ja palautusvälineen käyttöönoton myötä talouspolitiikka tukee kasvua globaalisti. Valtiovarainministeriön ennuste perustuu oletukseen, että epidemia ei ryöpsähdä uudelleen valloilleen meillä eikä maailmalla, mutta riskit ovat ilmeiset.

Valtionvarainministeriön arvion mukaan Suomen julkisen talouden rahoitus on pitkällä aikavälillä epätasapainossa, joka vastaa noin 3,5 prosenttia BKT:sta eli lähes 10 mrd. euroa. Suurin syy rahoituksen epätasapainoon on väestön ikääntyminen, joka kasvattaa sosiaali- ja terveystalouden tarvetta ja julkisia menoja nopeaa tahtia vuosi vuoden perään aina 2040-luvun alkupuolelle saakka.

Julkinen talous on covid-19 -epidemian jäljiltä aikaisempaa selvästi velkaisempi, ja rahoituksen pitkän aikavälin epätasapaino tarkoittaa, että ilman korjaavia toimia julkinen velka jatkaa kasvuaan ja ennen pitkää kiihtyvällä vauhdilla. Velkasuhteen kasvun pysäyttäminen suhteessa BKT:een on vastuullisen julkisen taloudenpidon lähtökohta.

Julkisyhteisöjen velkasuhde nousee vuonna 2020 yli 10 prosenttiyksikköä 70 prosenttiin. Seuraavina vuosina velkasuhteen kasvu hidastuu, mutta jatkuu edelleen nousten 76 prosenttiin vuoteen 2024 mennessä.

Vuoden 2019 lopussa velkasuhde oli supistunut neljän vuoden ajan päättyen 59,2 prosenttiin ja 142 mrd. euroon. Valtaosa velasta noin 105 miljardia euroa oli valtion budjettitalouden velkaa. Valtionhal-

linnon kokonaisvelka oli 117,5 miljardia euroa. Paikallishallinnon velka oli 23,5 miljardia euroa eli 9,8 prosenttia suhteessa BKT:een. Valtion velka oli vuoden 2019 lopussa 106,4 miljardia euroa ja sen arvioitiin kasvavan noin 119 miljardiin euroon vuonna 2020.

Työllisyys heikentyi varsin selvästi vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Työllisyysasteen trendi oli heinäkuussa 71,9 prosenttia, mikä oli yli prosenttiyksikön pienempi kuin tammikuussa.

Työllisten määrän lasku jyrkkenee tänä vuonna covid-19 -pandemian rajoitustoimien sekä hitaahkon taudista elpymisen supistaessa kokonaistuotantoa ja vähentäessä työn kysyntää. Taantumasta toipuminen on alkanut vuoden toisella puoliskolla ja työllisyyden lasku hidastuu vuoden loppuun mennessä huomattavasti. Vuonna 2020 työllisyys supistuu 2 prosenttia ja työllisyysaste laskee 72 prosenttiin. Taantuma rajoittuu enimmäkseen vuoteen 2020 ja talouskasvun ennustettu palautuminen alkaa asteittain kohentaa työvoiman kysyntää vuosina 2021-2022. Työllisten määrä supistuisi alkuvuoden heikkoudesta johtuen vuonna 2021 vielä hieman ja kääntyisi kasvuun vuonna 2022. Työllisten määrä jäisi kuitenkin selvästi pienemmäksi kuin vuonna 2019 ja työllisyysaste olisi 71,5 prosenttia vuonna 2022. Talouden vaatimattoman toipumisen seurauksena työttömyysaste nousee ensi vuonna 8,2 prosenttiin ja kääntyy talouskasvun myötä laskuun vasta vuonna 2022. Työttömyysaste vuonna 2019 oli 6,7 prosenttia ja vuodelle 2020 sen ennustetaan olevan 8,0 prosenttia.

3.2.2 Kuntatalous syksyllä 2020

Kuntatalouden näkymät ovat syksyllä 2020 poikkeuksellisen haastavat. Tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous jatkoi heikkenemistään vuonna 2019. Lisäksi yleinen taloudellinen kehitys kääntyi hienoiseen laskuun jo vuoden 2019 loppupuoliskolla ja vuoden 2020 alussa Suomeen levinnyt koronaviruspandemia ja sitä seuranneet hallituksen asettamat rajoitustoimet vaikuttivat voimakkaasti koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Hallitus on tukenut kuntia useilla toimilla vuoden 2020 aikana akuutista kriisistä selviämiseen. Tukitoimet ovat kohentaneet kuntatalouden tilaa merkittävästi vuonna 2020. Kuntatalouden haasteena on kuitenkin sopeutuminen kohti koronakriisin jälkeistä aikaa ja kohti normaalia rahoitusuraa.

Kuntatalouden suurin ongelma koronakriisin tuomien lisähaasteiden lisäksi jo pitkään jatkunut tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epätasapaino. Ikäihmisten määrän kasvu on jo monen vuoden ajan lisännyt palvelutarvetta ja sote-menoja, ja tämä kehitys tulee jatkumaan alkavalla vuosikymmenellä. Samanaikaisesti työikäisen väestön määrän pieneneminen heikentää veropohjaa. Demografinen muutos lisäksi eriyttää erikokoisten ja olosuhteiltaan erilaisten kuntien talouskehitystä.

Vuoden 2019 tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalouden toimintakate heikkeni noin 1,3 miljardilla eurolla eli yli 4 prosentilla edellisvuodesta. Kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate oli noin 2,3 miljardia euroa ja se ei riittänyt kattamaan 2,9 miljardin euron poistoja ja arvonalennuksia eikä noin 4,0 miljardin euron nettoinvestointeja. Koko kuntatalouden vuosikate heikkeni noin 0,3 miljardia euroa. Koko kuntatalouden tulos oli vuonna 2019 noin 200 miljoonaa euroa negatiivinen.

Kuntien menot kasvoivat 3 prosenttia ja kuntien toimintakate jatkoi heikkenemistään vuonna 2019. Toimintakate heikkeni 1,26 miljardia euroa eli 4,3 prosenttia suhteessa vuoteen 2018. Tätä selittävät myyntituottojen väheneminen noin 370 miljoonalla eurolla ja palvelujen ostojen kasvu yli 970 miljoonalla eurolla.

Vaikka kuntien talouden keskeiset tunnusluvut heikkenivät, verorahoituksessa oli kuitenkin myönteistä kehitystä. Kuntien verotulot olivat vuonna 2019 yhteensä 22,91 miljardia euroa ja ne nousivat 2,7 prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen. Kasvua oli kaikkien verolajien kertymissä: tuloverokertymä kasvoi noin 2,6 prosentilla, yhteisöverokertymä noin 2,0 prosentilla ja kiinteistöveron kertymä kasvoi noin 4,2 prosenttia. On lisäksi huomioitava, että vuoden 2019 kuntien verokertymää pienensivät tulorekisterin käyttöönnotosta johtuneet ongelmat ja muutokset ennakonpidätystavassa. Näistä seikoista johtuen kunnallisveroja on siirtynyt arviolta noin 250 miljoonaa euroa kertyväksi vuonna 2020. Kuntien valtionosuudet olivat noin 8,6 miljardia euroa ja ne pysyivät edellisen tilikauden tasolla.

Kuntien lainakanta kasvoi noin 1,7 miljardilla eurolla noin 18,42 miljardiin euroon eli 3 352 euroon/asukas.

Vuonna 2019 kuntakonsernien yhteenlaskettu vuosikate oli noin 4,48 miljardia euroa eli 815 euroa/asukas. Se heikkeni vuoteen 2018 verrattuna, noin 260 miljoonaa euroa. Vuonna 2019 kuntakonsernien lainakanta kasvoi 3,0 miljardilla eurolla ja on yhteensä noin 39,05 miljardia euroa eli 7 105 euroa/asukas.

Keväällä 2020 Suomeen levinnyt koronaviruspandemia sekä sitä seuranneet hallituksen maaliskuussa asettamat rajoitustoimet vaikuttivat merkittävästi koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Tilanne vaikutti voimakkaasti kuntien tehtäväkenttään, palvelujen tarpeeseen ja kysyntään sekä niiden tuottamisen tapaan. Samanaikaisesti kuntien verotulot putosivat, myynti- ja maksutulot vähenivät sekä sosiaali- ja terveydenhuollon menot kasvoivat kuntien ja sairaanhoitopiirien valmistautuessa koronapotilaiden hoitoon. Myös kiireetöntä hoitoa lykättiin osittain kuntien ja kuntayhtymien, osittain asiakkaiden toimesta.

Valtion kunnille kohdistamien tukitoimenpiteiden seurauksena vuoden 2020 kuntatalouden tulos ja rahoitusasema ovat muodostumassa selvästi kevään 2020 kuntatalousohjelmassa esitettyä vahvemmaksi. Vahvistumisen taustalla ovat merkittävimpänä tekijänä hallituksen kuntataloutta vahvistavat tukitoimet peruspalvelujen järjestämisen turvaamiseksi ja kuntatalouden aktiviteetin ylläpitämiseksi. Myös verotulojen kehitys on ollut keväällä ennustettua parempaa. Tukitoimien ansiosta kuntatalous vahvistuu selvästi poikkeukselliseen viime vuoteen verrattuna.

Koko maata koskevan verotuloennustekehikon 5.10.2020 mukaan maksettava kunnallisveron tuotto kasvaa 1,7 prosenttia vuoden 2020 arvioon verrattuna. Kiinteistöveron tuoton arvioidaan nousevan 2,6 prosenttia ja yhteisöveron tilitykset kasvavan 18,6 prosenttia.

3.2.3 Valtion toimenpiteiden vaikutukset kuntatalouteen vuonna 2021

Kuntatalousohjelman mukaan valtio turvaa peruspalvelujen järjestämistä jatkamalla kuntatalouden tukitoimia vuonna 2021. Peruspalvelujen valtionosuuksiin osoitetaan 300 miljoonan euron lisäys, josta 20

miljoonaa euroa kohdistetaan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen, ja yhteisöveron jako-osuuden korotusta jatketaan vielä vuonna 2021. Lisäksi kuntakonsernien kertyneen alijäämän kattamiskauden väliaikaisella pidentämisestä koskevalla kuntalain muutoksella helpotetaan kaikkien kuntien tilannetta ja annetaan lisää aikaa talouden sopeuttamiselle.

Koronavirustilanteeseen välittömästi liittyvät kustannukset esimerkiksi testaukseen, jäljittämiseen ja potilaiden hoitoon liittyen korvataan kunnille täysimääräisesti. Tähän varataan vuonna 2021 yhteensä 1,66 miljardia euroa.

Kuntien uusiin tai laajeneviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan täysmääräinen rahoitus, jolloin uudistusten toteuttaminen ei vaikuta kuntataloutta heikentävästi.

Oppivelvollisuusikä korotetaan 18 vuoteen, mikä laajentaa oikeutta saada maksutonta opetusta. Hankkeeseen kohdennetaan lisärahoitusta 22 miljoonaa euroa vuonna 2021. Lisäksi oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja perusopetuksessa ja toisella asteella vahvistetaan. Vanhuspalvelujen hoitohenkilöstön vähimmäismitoituksen nostamiseen kohdennetaan 53 miljoonaa euroa vuonna 2021, ja lisäksi siihen liittyen lähihoitajien koulutuksen lisäämiseen osoitetaan 20 miljoonaa euroa. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakia uudistetaan, minkä arvioidaan vähentävän maksutuottoja 17 miljoonalla eurolla vuonna 2021. Kuntien valtionosuuksiin tehdään vastaava lisäys. Varhaiskasvatuksen kehittämiseen kohdennetaan 15 miljoonaa euroa. Varhaiskasvatuskasvatusmaksuja alennetaan, mikä vähentää kuntien maksutuloja vuositasolla 70 miljoonalla eurolla. Muutos tulee voimaan 1.8.2021, jolloin maksutulojen alenema on vuonna 2021 vain 30 miljoonaa euroa. Maksutulojen menetys kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pysyvästi kahdella prosenttiyksiköllä.

Valtion toimenpiteet vahvistavat kokonaisuudessaan kuntataloutta 865 miljoonalla eurolla vuonna 2021 vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon nähden. Kuntataloutta parantaa erityisesti valtionosuuksien määräaikainen 300 miljoonan euron korotus ja yhteisöveron jako-osuuden korotuksen jatkaminen vuodelle 2021. Suuri osa kuntataloutta vahvistavista toiminnoista on määräaikaisia, mutta hallitus päätti budjettiriihen yhteydessä käynnistää myös kuntapolitiikan tulevaisuuden suuntaviivojen valmistelutyön.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta valmistellaan. Uudistus siirtäisi sosiaali- ja terveystaloutta sekä pelastustoimen tehtävät kunnilta perustettaville sote-maakunnille. Sote-uudistuksen vaikutukset kuntatalouteen otetaan huomioon kuntatalousohjelmassa siinä vaiheessa, kun uudistusta koskeva hallituksen esitys on annettu eduskunnalle.

Kuntatalousohjelman yhteydessä laadittujen painelaskelmien perusteella talouden sopeutuspaine on lähivuosina suuri kaikissa kuntakokoryhmissä. Laskelmassa kuntien talouden tasapaino arvioidaan toiminnan ja investointien rahavirta-käsitteen avulla. Yksinkertaistettuna tunnusluku ilmaisee negatiivisen paineen lainakannan kasvattamiseen tai veroprosentin korottamiseen ja positiivisena laskennallista mahdollisuutta muun muassa lainojen lyhentämiseen tai veroprosentin alentamiseen.

Vuonna 2021 kunnan peruspalvelujen valtionosuus on 7,7 miljardia euroa. Lisäystä vuoden 2020 varsinaiseen valtionosuuteen on runsaat 600 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 lisätalousarvioissa peruspalvelujen valtionosuutta osoitettiin 806 miljoonan euron kertaluonteinen lisäys koronakriisin takia ja lisäksi

hallitus päätti budjettiriihessä, että syksyn lisätalousarviossa valtionosuuteen kohdistetaan 400 miljoonan euron kertalisäys.

Vuoden 2021 peruspalvelujen valtionosuuksien laskennalliset kustannukset ovat yhteensä 27,7 miljardia euroa. Tästä ikärakenteen osuus on 19,3 miljardia euroa ja sairastavuuden 6,6 miljardia euroa. Kuntien omarahoitusosuus on 20,6 miljardia euroa eli 3 746,81 euroa/asukas. Omarahoitusosuuden vähentämisen jälkeen kuntien valtionosuus on 7,1 miljardia euroa, josta tasauslisien osuus on 1 486 miljoonaa euroa ja tasausvähennykset ovat -690 miljoonaa euroa.

Peruspalvelujen valtionosuuden indeksitarkistus on 2,4 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys noin 174 miljoonaa euroa vuonna 2021. Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus pienentää kuntien peruspalvelujen valtionosuutta 13,7 miljoonalla eurolla. Valtionosuusprosentti nousee 25,49 prosentista 25,67 prosenttiin vuonna 2021.

Verotulomenetysten kompensatio vuoden 2020 varsinaisessa talousarviossa oli 2 269 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 kompensatiot ovat yhteensä 2 360 miljoonaa euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuuksissa esi- ja perusopetuksen erillisrahoitettavien osien, lukiokoulutuksen, vapaan sivistystyön, taiteen perusopetuksen sekä museoiden, teattereiden ja orkesterien valtionosuuden indeksikorotus on 24 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys yhteensä noin 22,4 miljoonaa euroa vuonna 2021. Tästä kuntatalouteen arvioidaan kohdistuvan 17,3 miljoonaa euroa. Ammatillisen koulutuksen rahoituksen indeksikorotus on 2,0 prosenttia, ja se lisää valtion määrärahoja 17,7 miljoonaa euroa, mistä kuntatalouteen arvioidaan kohdistuvan 13,1 miljoonaa euroa.

Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon sekä kustannustason tarkistus lisää valtionosuutta 7,6 miljoonalla eurolla, mistä kuntien arvioitu osuus on 5,9 miljoonaa euroa.

Hallitusohjelman mukaisesti oppivelvollisuus korotetaan 18 ikävuoteen. Laki tulisi voimaan 1.8.2021 alkaen. Tähän kohdennetaan 22 miljoonaa euroa vuodelle 2021, 65 miljoonaa euroa vuodelle 2022 ja 107 miljoonaa euroa vuodelle 2023.

Osana hallituksen työllisyystoimia varhaiskasvatismaksuja alennetaan vuositasolla 70 miljoonalla eurolla. Muutos on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2021, ja vuonna 2021 vaikutus kuntien maksutuloihin arvioidaan 30 miljoonaksi euroksi.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalaan kuuluvassa vanhuspalveluissa vanhuspalvelulain uudistamisen ensimmäisessä vaiheessa säädetään ympärivuorokautisen hoidon henkilöstön vähimmäismitoituksesta. Mitoitus tulisi tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon yksikössä olla vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti. Laki on tullut voimaan 1.10.2020. Tällöin henkilöstömitoituksen tulee olla kaikissa edellä mainituissa yksiköissä vähintään 0,5. Vuoden 2021 alusta henkilöstömitoituksen tulee olla vähintään 0,55 ja vuoden 2022 alusta vähintään 0,6 työntekijää asukasta kohden. Vähimmäismitoitusta 0,7 sovelletaan täysimääräisesti 1.4.2023 päättyvän siirtymäajan jälkeen. Uudistukseen kohdennetaan rahoitusta yhteensä 52,8 miljoonaa euroa vuonna 2021.

Asiakasmaksulain uudistuksesta hallitus antaa esityksen eduskunnalle syysistuntokaudella, ja asiakasmaksulain muutos tulisi voimaan 1.7.2021. Toimenpidettä varten vuonna 2021 kuntien valtionosuuksiin lisätään 17,9 miljoonaa euroa, josta 0,9 miljoonaa euroa on kertalisäystä ja 17 miljoonaa euroa maksutulojen pienentämisen kompensaatina.

Lopuksi voitaneen todeta, että Kuntatalousohjelmassa vuodelle 2021 ei sanallakaan mainita kunnilta Kiky-sopimuksen seurauksena leikatun ja pois otetun 232 miljoonan euron valtionosuuksien palauttamista takaisin kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin.

3.2.4 Kangasalan kaupungin talous

Kuntataloudessa taloutta voidaan pitää tasapainossa, kun vuosikate kattaa käyttöomaisuuden poistot. Vuosikatteen tulee pääsääntöisesti kattaa myös investoinnit, jotta kuntatalous olisi kokonaisuudessaan tasapainossa. Talouden analysointi on haastavaa, koska keskeiset laskelmat, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma saattavat antaa erilaisen kuvan taloustilanteesta. Erityisesti väestöpohjaltaan kasvavissa kunnissa, kuten Kangasalla, tilanne on tämän suuntainen.

Kangasalan kaupungin talous on ollut tasapainossa vuodesta 2010 alkaen ed. mainituin kriteerin luokun ottamatta vuosia 2012 jolloin tulos oli -1,3 miljoonaa euroa, vuonna 2014 tulos oli -1,7 miljoonaa euroa ja vuonna 2018 tulos oli -3,8 miljoonaa euroa. Tilinpäätösten tulosten syntymiseen ovat vaikuttaneet merkittävästi kertaluonteiset erät, kuten käyttöomaisuuden myyntivoittotulot, kaupungin sijoitusomaisuuteen liittyvät kirjaukset sekä muut kertaluonteiset erät.

Vuoden 2014 toiminnallinen tuloslaskelma osoitti 5,6 miljoonaa euroa alijäämää, vuonna 2013 oli 3,6 miljoonaa euroa alijäämäinen ja vuonna 2018 4,5 miljoonaa euroa alijäämäinen. Ilman kertaluonteisia tuloeria kaupungin tulorahoitus ei ole riittänyt näinä vuosina kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja.

Vuoden 2019 tilinpäätöksen tulos oli 0,4 miljoonaa euroa positiivinen ja toiminnallinen tulos oli -1,7 miljoonaa euroa. Toiminnallisen tuloslaskelman negatiiviseen tulokseen vaikutti merkittävästi sijoitusomaisuuden tuoton kirjaukset, jotka olivat 2,4 miljoonaa euroa.

Talousarviolainoja Kangasalan kaupungilla oli vuoden 2018 tilinpäätöksen mukaan 48,0 miljoonaa euroa eli 1 505 euroa asukasta kohden. Lainakantaa on kyetty pienentämään vuonna 2016 noin 0,4 miljoonaa euroa ja vuonna 2017 noin 8,7 miljoonaa euroa sekä vuonna 2018 noin 1,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä lainakanta nousi 20,9 miljoonalla eurolla 68,8 miljoonaan euroon. Asukaskohtainen lainamäärä nousi 645 euroa asukasta kohden 2 160 euroon.

Nyt käsillä oleva talousarvioesitys on koko suunnitelmakauden ajalla alijäämäinen ja talous ei ole edellä esitetyin kriteerein tasapainossa. Tulorahoituksen riittämättömyys peruspalvelujen rahoittamiseksi ja investointien omarahoitusosuuden vähäisyys johtavat kaupungin erittäin voimakkaaseen ja nopeaan velkaantumiseen. Suunnitelmakauden yhteenlaskettu tulos on -20,9 miljoonaa euroa negatiivinen ja kaupungin lainakanta kasvaa 102,3 miljoonaa euroa suunnitelmakauden aikana, jos suunnitellut in-

vestoinnit toteutuvat taloussuunnitelmassa arvioidun mukaisesti. Lisäksi taloussuunnitelma ei ole valtuuston hyväksymän Kangasalan kaupunkistrategian 2025 mukainen koskien strategista tavoitetta "Tuotava, tehokas ja vaikuttava". Poikkeuksellisesta tilanteesta kertoo myös se, että valtiovarainministeriön kuntatalousohjelma on laadittu koskemaan vain vuotta 2021, kun se aina aikaisempina vuosina on koskettanut koko kolmen vuoden suunnitelmakautta. Edellä esitetyn johdosta on välttämätöntä ryhtyä heti uuden tulevan valtuustokauden alussa taloutta tasapainottaviin toimenpiteisiin, jotta kunnalliset peruspalvelut pystytään turvaamaan riittävän laadukkaina myös tulevina vuosina.

Vuoden 2021 talousarvion ulkoiset toimintatuotot ovat yhteensä 44,7 miljoonaa euroa. Toimintatuotot ovat lähes samat (44,4 miljoonaa euroa) kuin vuoden 2019 tilinpäätöksessä ja 0,9 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2020 talousarviossa. Ulkoiset toimintakulut ovat yhteensä 218,4 miljoonaa euroa, kasvua edelliseen tilinpäätökseen 11,2 miljoonaa euroa ja 7,5 prosenttia. Ulkoiset toimintakulut sisältävät henkilöstökulujen kasvua yhteensä 1,1 miljoonaa euroa kuluvaan vuoteen nähden. Merkittävin kulujen lisäys on palvelujen ostoissa 9,1 miljoonaa euroa ja 11,0 prosenttia. Sosiaali- ja terveyskeskuksen osuus ostopalvelujen kasvusta on 5,2 miljoonaa euroa ja 8 prosenttia. Kasvu tulee erikoissairaanhoidosta, lastensuojelusta, kehitysvammahuollon asumispalveluista ja ikäihmisten tehostetusta palveluasumisesta.

Verotulot ovat yhteensä 137,7 miljoonaa euroa, lisäystä vuoden 2019 tilinpäätökseen 6,6 miljoonaa euroa ja 5,1 prosenttia. Valtionosuudet ovat 44,9 miljoonaa euroa, lisäystä 6,3 miljoonaa euroa ja 16,3 prosenttia.

Vuoden 2021 talousarvion vuosikate on 9,4 miljoonaa euroa, joka kattaa 40,4 miljoonan euron investoinneista ainoastaan 23,0 prosenttia. Vuonna 2021 investointivaroja puretaan 1,8 miljoonalla eurolla. Talousarvion tulos on 14,9 miljoonan euron poistojen jälkeen -5,6 miljoonaa euroa negatiivinen. Vuoden 2022 vuosikate on 9,7 miljoonaa euroa, joka kattaa 50,1 miljoonan euron investoinneista vain 19,4 prosenttia. Tilikauden tulos on 16,7 miljoonan euron poistojen jälkeen -6,8 miljoonaa euroa negatiivinen. Vuoden 2023 vuosikate on 9,9 miljoonaa euroa, joka kattaa 43,5 miljoonan euron investoinneista 22,7 prosenttia. Tilikaudentulos on 18,2 miljoonan euron poistojen jälkeen -8,2 miljoonaa euroa negatiivinen.

Tilikausien 2021-2022 yhteenlaskettu tulos on -20,9 milj. euroa. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä edellisten tilikausien ylijäämä on 53,7 miljoonaa euroa. Suunnitelmakauden investoinnit ovat yhteensä 134,1 milj. euroa ja yhteenlasketut vuosikatteen ovat 29,4 miljoonaa euroa ja investointivaroja puretaan suunnitelmakaudella 1,8 miljoonalla eurolla.

Investointien omarahoitusosuuden jäädessä poikkeuksellisen vähäiseksi kaupungin velkaantuminen kiihtyy niin, että suunnitelmakaudella lainakanta kasvaa 75,7 miljoonasta eurosta 178,1 miljoonaan euroon ja laina määrä asukasta kohden nousee vuoden 2023 loppuun mennessä n. 5 350 euroon.

3.2.5 Talouden ja toiminnan seuranta

Valtuustolle toimitettava talouden ja toiminnan seuranta toteutetaan puolivuositain.

Kaupunginhallitus antaa seurannasta yksityiskohtaiset ohjeet talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa. Merkittävimpien konserniyhtiöiden talouden ja toiminnan seuranta toteutetaan puolivuositain.

3.2.6 Kaupungin sijoitusvarallisuuden taso ja käyttö

Vuoden 2005 talousarvion ja 2005 - 2007 taloussuunnitelman hyväksymisen yhteydessä on päätetty, että talousarviokäsittelyn yhteydessä määritellään sijoitusvaraille ns. säilyttämistaso, joka lasketaan siten, että alkuperäiseen pääomaan 12,38 miljoonaa euroa lasketaan vuoden 1996 alusta 4 prosentin korkoa korolle. Näin laskettuna sijoitusvarojen määräksi on saatu:

31.12.2018	29,96 milj. euroa	31.12.2020	31,79 milj. euroa
31.12.2019	30,86 milj. euroa	31.12.2021	32,74 milj. euroa

Vuoden 2019 alusta lukien sijoituksen pääomalle (31.12.2018) lasketaan 3 prosentin korkoa korolle.

Edellä mainitun lisäksi, mikäli sijoitusvarojen tuotto ylittää 31.12.2020 määritellyn tason, on mahdollista erillisellä valtuuston päätöksellä tulouttaa sijoitusvarojen tuottoa investointi- ja kehityshankkeiden rahoittamiseksi, jotka edistävät kaupunkilaisten hyvinvointia, Kangasalan kaupungin keskustan vetovoimaa tai elinkeinoelämän kehittämishankkeiden toteuttamista. Sijoitusomaisuutta ei käytetä kaupungin palvelutuotannon pysyvien toimintakulujen katteeksi.

Mikäli strategisten kehittämishankkeiden toteuttaminen edellyttää, voi valtuusto tehdä edellä esitetystä täydentävän erillispäätöksen sijoitusomaisuuden käytöstä.

3.3 Talousarvion sitovuustaso

Talousarvio- ja suunnitelma on kaupungin toiminnan ja talouden ohjausväline. Toiminnan ohjaus tapahtuu toiminnallisten tavoitteiden sekä palvelukeskuksille osoitettujen resurssien kautta käyttötalousosassa ja investointiosassa. Talouden ohjaus puolestaan toteutuu tarkastelemalla tuloslaskelmaa ja rahoituslaskelmaa, jotka kokoavat kaikki resurssitarpeet ja niistä voidaan päätellä kunnan tulojen riittävyys koko toiminnan ylläpitämiseksi.

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Talousarvion käyttötalousosassa sitovia eriä ovat palvelukeskusten ulkoiset toimintatuotot ja ulkoiset toimintakulut. Määrärahat ovat bruttomääräisiä. Ylimääräisen tai budjetoimattoman tulon kertyminen ei oikeuta menojen ylittämiseen. Myöskään sisäiset laskutusyksiköt, kuten rakentamisen palvelualue ja ateria- ja siivouspalvelut, eivät saa kesken vuotta lisätä menojaan ilman valtuuston hyväksyntää.

Rahoituslaskelmassa sitovia eriä ovat pitkäaikaisten lainojen lisäys, pitkäaikaisten lainojen vähennys ja antolainasaamisten vähennys.

Häiriötilanteiden aikana ja poikkeusoloissa kaupunginjohtajalla on oikeus tehdä tilanteen edellyttämiä kiireellisiä ja välttämättömiä rahoituspäätöksiä.

Investointien määrärahat ovat palvelukeskuksittain sitovia valtuustoon nähden.

Kuntastrategiasta talousarviokirjaan kirjatut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat palvelukeskuksittain valtuustoon nähden sitovia.

Sitovat määräraha-arviot TA2021, ulkoiset

Tulot	1 000 euroa	Menot	1 000 euroa
Käyttötalousosa		Käyttötalousosa	
Toimintatuotot	44 714	Toimintamenot	-218 436
Strateginen johto	1 900	Strateginen johto	-16 390
Sosiaali- ja terveystulos	26 102	Sosiaali- ja terveystulos	-115 820
Sivistyskeskus	4 069	Sivistyskeskus	-50 941
Tekninen keskus	4 993	Tekninen keskus	-30 385
Kangasalan Vesi -liikelaitos	7 650	Kangasalan Vesi -liikelaitos	-4 900
Tuloslaskelmaosa	184 061	Tuloslaskelmaosa	-1 014
Verotulot	137 790	Korkokulut	-990
Valtionosuudet	44 860	Muut rahoituskulut	-24
Korkotuotot	60		
Muut rahoitustuotot	1 351		
Investointiosa	2 100	Investointiosa	-40 327
Strateginen johto	300	Strateginen johto	-2 000
Sosiaali- ja terveystulos	0	Sosiaali- ja terveystulos	-485
Sivistyskeskus	0	Sivistyskeskus	-700
Tekninen keskus	1800	Tekninen keskus	-31 472
Kangasalan Vesi -liikelaitos	0	Kangasalan Vesi -liikelaitos	-5 670
Rahoitusosa	43 509	Rahoitusosa	-15 365
Antolainasaamisten vähennykset	9	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	43 500	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 550
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	Tulorahoituksen korjauserät	-815
Korottomien velkojen muutos	0		
Kokonaistulot yhteensä	274 384	Kokonaismenot yhteensä	275 142

3.4 Tilivelvollisuus

Kuntalain mukaan tilintarkastuskertomuksessa annetaan mm. lausunto sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä sekä mahdollisesta tilivelvolliseen kohdistuvasta muistutuksesta.

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat kaupunginhallituksen, lautakuntien ja johtokuntien jäsenet sekä johtavat viranhaltijat.

Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat kaupunginjohtaja, kehitysjohtaja, talousjohtaja, hallintojohtaja, henkilöstöjohtaja, laskentapäällikkö, sosiaali- ja terveyskeskuksen talousjohtaja, sivistyskeskuksen hallintopäällikkö, palvelukeskusten johtajat. Lisäksi johtavia tilivelvollisia viranhaltijoita ovat palvelualueiden esimiehet sekä hallintosäännössä määrätyt toimielinten esittelijät.

KÄYTTÖTALOUS

4 Toimintatuotot ja toimintakulut palvelukeskuksittain ja Kangasalan Vesi -liikelaitos

14.12.2020

Strateginen johto,€	TP2019	TA2020	MTA 2020	TA2021	TA2021 / TP2019 -%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	4 893 055	4 716 861	3 916 861	6 785 098	138,7 %	6 685 098	6 735 098
ulkoiset	2 363 964	1 750 000	950 000	1 900 000	80,4 %	1 800 000	1 850 000
sisäiset	2 529 090	2 966 861	2 966 861	4 885 098	193,2 %	4 885 098	4 885 098
Toimintakulut	-15 721 250	-17 555 229	-17 955 229	-17 379 170	110,5 %	-18 089 169	-19 069 169
ulkoiset	-14 304 610	-15 717 000	-16 117 000	-16 390 000	114,6 %	-17 100 000	-18 080 000
sisäiset	-1 416 640	-1 838 228	-1 838 228	-989 170	69,8 %	-989 170	-989 170
Toimintakate	-10 828 195	-12 838 368	-14 038 368	-10 594 072	97,8 %	-11 404 072	-12 334 072
Poistot ja arvonalentumiset	-74 661	-73 021	-73 021				

• Henkilöstökuluissa mukana luottamushenkilöiden palkkiot (ml. vaalit) sekä esim. koko kaupungin kesätyöntekijät ja työllistetyt.

14.12.2020

Sosiaali- ja terveyskeskus,€	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TA2021 / TP2019 -%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	26 000 540	25 800 690	25 800 690	25 896 754	99,6 %	25 896 754	25 896 754
ulkoiset	26 000 540	25 800 690	25 800 690	26 101 650	100,4 %	26 101 650	26 101 650
sisäiset				-204 896	0,0 %	-204 896	-204 896
Toimintakulut	-113 914 926	-116 223 510	-116 223 510	-123 211 027	108,2 %	-125 626 578	-127 936 288
ulkoiset	-106 823 404	-109 378 839	-109 378 839	-115 820 064	108,4 %	-118 235 615	-120 545 325
sisäiset	-7 091 523	-6 844 671	-6 844 671	-7 390 963	104,2 %	-7 390 963	-7 390 963
Toimintakate	-87 914 387	-90 422 820	-90 422 820	-97 314 272	110,7 %	-99 729 824	-102 039 534
Poistot ja arvonalentumiset	-300 970	-354 879	-354 879	-352 429	117,1 %	-382 271	-412 271

14.12.2020

Sivistyskeskus,€	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TA2021 / TP2019 -%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	4 026 984	4 120 000	3 170	4 069 000	101,0 %	4 158 000	4 229 000
ulkoiset	3 917 764	4 120 000	3 170 000	4 069 000	103,9 %	4 158 000	4 229 000
sisäiset	109 220				0,0 %		
Toimintakulut	-65 575 672	-66 143 611	-66 143 611	-68 878 519	105,0 %	-69 827 827	-70 698 146
ulkoiset	-49 007 808	-49 843 440	-49 843 440	-50 940 692	103,9 %	-51 890 000	-52 760 319
sisäiset	-16 567 864	-16 300 172	-16 300 172	-17 937 826	108,3 %	-17 937 826	-17 937 826
Toimintakate	-61 548 688	-62 023 611	-62 973 611	-64 809 519	105,3 %	-65 669 827	-66 469 146
Poistot ja arvonalentumiset	-256 371	-463 340	-463 340	-1 058 912	413,0 %	-1 229 866	-1 185 561

14.12.2020

Tekninen keskus, €	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TA2021 / TP2019 -%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	28 845 637	28 378 405	28 178 405	28 460 176	98,7 %	28 549 176	29 183 176
ulkoiset	4 860 247	4 830 000	4 630 000	4 993 000	102,7 %	5 082 000	5 716 000
sisäiset	23 985 390	23 548 405	23 548 405	23 467 176	97,8 %	23 467 176	23 467 176
Toimintakulut	-30 076 913	-31 619 305	-31 619 305	-32 283 519	107,3 %	-32 773 491	-33 473 490
ulkoiset	-28 418 526	-29 942 000	-29 942 000	-30 385 028	106,9 %	-30 875 000	-31 575 000
sisäiset	-1 658 387	-1 677 305	-1 677 305	-1 898 491	114,5 %	-1 898 491	-1 898 491
Toimintakate	-1 231 276	-3 240 900	-3 440 900	-3 823 343	310,5 %	-4 224 315	-4 290 315
Poistot ja arvonalentumiset	-10 358 440	-9 678 786	-9 678 786	-10 935 351	105,6 %	-12 285 040	-13 456 032

Val 14.12.2020: tulojen lisäys 150 000 euroa vuodelle TS2023, maankaatopaikkamaksujen tuotot

14.12.2020

Kaupunki, ei sis. Vesi -liikelaitosta, €	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TA2021 / TP2019 -%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	63 766 216	63 015 956	61 065 956	65 211 028	102,0 %	65 289 028	66 044 028
ulkoiset	37 142 516	36 500 690	34 550 690	37 063 650	99,8%	37 141 650	37 896 650
sisäiset	26 623 700	26 515 266	26 515 266	28 147 378	105,7%	28 147 378	28 147 378
Toimintakulut	-225 288 761	-231 541 655	231 941 655	-241 752 234	107,3%	-246 317 065	-251 177 094
ulkoiset	-198 554 348	-204 881 279	-205 281 279	-213 535 784	107,5%	-218 100 615	-222 960 644
sisäiset	-26 734 413	-26 660 376	-26 660 376	-28 216 450	105,5%	-28 216 450	-28 216 450
Toimintakate	-161 522 546	-168 525 699	-170 875 699	-176 541 206	109,3%	-181 028 037	-185 133 066
Poistot ja arvonalentumiset	-10 990 442	-10 570 026	-10 570 026	-12 346 692	112,3%	-13 897 177	-15 053 864

14.12.2020

Kangasalan Vesi -liikelaitos, €	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TA2021 / TP2019 -%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	7 528 144	7 627 788	7 727 788	7 960 000	105,7 %	8 310 000	8 760 000
ulkoiset	7 211 613	7 300 000	7 400 000	7 650 000	106,1 %	8 000 000	8 450 000
sisäiset	316 531	327 788	327 788	310 000	97,9 %	310 000	310 000
Toimintakulut	-4 827 454	-4 782 677	-4 882 677	-5 140 928	106,5 %	-5 340 928	-5 540 928
ulkoiset	-4 621 636	-4 600 000	-4 700 000	-4 900 000	106,0 %	-5 100 000	-5 300 000
sisäiset	-205 818	-182 677	-182 677	-240 928	117,1 %	-240 928	-240 928
Toimintakate	2 700 690	2 845 111	2 845 111	2 819 072	104,4 %	2 969 072	3 219 072
Poistot ja arvonalentumiset	-2 344 627	-2 450 000	-2 450 000	-2 520 000	107,5 %	-2 810 000	-3 160 000

14.12.2020

KOKO KAUPUNKI,€	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TA2021 / TP2019 -%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	71 294 359	70 643 744	68 793 744	73 171 028	102,6 %	73 599 028	74 804 028
ulkoiset	44 354 128	43 800 690	41 950 690	44 713 650	100,8 %	45 141 650	46 346 650
sisäiset	26 940 231	26 843 054	26 843 054	28 457 378	105,6 %	28 457 378	28 457 378
Toimintakulut	-230 116 215	-236 324 332	-236 824 332	-246 893 161	107,3%	-251 657 993	-256 718 022
ulkoiset	-203 175 984	-209 481 278	-209 981 278	-218 435 784	107,5%	-223 200 615	-228 260 644
sisäiset	-26 940 231	-26 843 054	-26 843 054	-28 457 378	105,6 %	-28 457 378	-28 457 378
Toimintakate	-158 821 856	-165 680 588	-168 030 588	-173 722 134	109,4%	-178 058 965	-181 913 994
Poistot ja arvonalentumiset	-13 335 069	-13 020 026	-13 020 026	-14 866 692	111,5 %	-16 707 177	-18 213 864

Talousarviossa sisäiset erät eivät ole sitovia määrärahoja, vaan ne esitetään informatiivisena tietona. Taloussuunnitelmakauden sisäiset erät on laskettu nykyisen organisaation mukaisesti.

4.1 Strateginen johto

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja Oskari Auvinen

Talous

14.12.2020

Strateginen johto, €	TP2019	TA2020	MTA 2020	TA2021	TA2021 / TP2019 -%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	4 893 055	4 716 861	3 916 861	6 785 098	138,7 %	6 685 098	6 735 098
ulkoiset	2 363 964	1 750 000	950 000	1 900 000	80,4 %	1 800 000	1 850 000
sisäiset	2 529 090	2 966 861	2 966 861	4 885 098	193,2 %	4 885 098	4 885 098
Toimintakulut	-15 721 250	-17 555 229	-17 955 229	-17 379 170	110,5 %	-18 089 169	-19 069 169
ulkoiset	-14 304 610	-15 717 000	-16 117 000	-16 390 000	114,6 %	-17 100 000	-18 080 000
sisäiset	-1 416 640	-1 838 228	-1 838 228	-989 170	69,8 %	-989 170	-989 170
Toimintakate	-10 828 195	-12 838 368	-14 038 368	-10 594 072	97,8 %	-11 404 072	-12 334 072
Poistot ja arvonalentumiset	-74 661	-73 021	-73 021				

- Henkilöstökuluissa mukana luottamushenkilöiden palkkiot (ml. vaalit) sekä esim. koko kaupungin kesätyöntekijät ja työllistetyt.

Toimintaympäristö 2021

Strateginen johto muodostuu seuraavista tehtävistä: vaalit, tarkastustoimi ja strateginen johto, kehittämispalvelut, henkilöstöpalvelut, viestintä, työllisyyspalvelut, talouspalvelut, toimistopalvelut, lakimiespalvelut, logistiikkapalvelut, liikennesuunnittelu, verotus sekä omistajaohjaus.

Valtuusto on kaupungin ylin päättävä elin. Kaupunginhallitus luo edellytyksiä kaupunkilaisten hyvinvoinnille vaikuttamalla yhteiskunnalliseen kehitykseen, johtamalla ja kehittämällä strategista suunnittelua ja kaupungin hallintoa sekä ohjaamalla ja yhteen sovittamalla organisaation toimintaa kaupunki-strategian ja valtuuston hyväksymien strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Kaupunginhallituksen tehtäväalueita ovat mm. palvelut, talous ja maankäyttö, asunto-, elinkeino- ja maapolitiikka, edunvalvonta, kuntien välinen yhteistoiminta, sidosryhmät ja tiedottaminen, omistajapolitiikka ja omistajastrategia, konserniohjaus ja konsernivalvonta.

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä kaupungissa.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päättämät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet.

Talouspalvelut tukee kaupungin strategista johtamista sekä palvelukeskusten toimintaa taloushallinnon sekä keskitettyjen ICT-palvelujen rutiini- ja asiantuntijapalveluilla. Talouspalvelut tuottaa virallisen talousraportoinnin hallitukselle ja valtuustolle sekä vastaa johdon raportoinnin kehittämisestä yhteistyössä Kehittämispalvelujen kanssa.

Kehittämispalvelut koordinoi kaupungin sisäistä ja ulkoista kehittämistoimintaa sekä muun muassa kymppityöryhmän työskentelyä. Kehittämispalvelut osallistuu kaupunkitason näkökulmasta kaupungin eri valmistelu-, projekti- ja selvitystehtäviin.

Toimistopalvelut tukee kaupungin toimintaa tuottaen asiakaspalvelua sekä asian- ja asiakirjahallinnan kokonaisuuden.

Liikennesuunnittelu- ja logistiikkapalvelut vastaa kaupungin kuljetuksista ja joukkoliikenteestä.

Lakimiespalvelut vastaa kaupungin oikeudellisista asiantuntijapalveluista sekä keskusvaalilautakunnan sihteerin ja pysäköinninvalvojan tehtävien hoitamisesta.

Viestintä tuottaa asukkaille ja muille sidosryhmille tietoa kaupungin toiminnasta, edistää vuorovaikutusta ja osallistumista sekä päätöksenteon avoimuutta. Strategian mukaisella viestinnällä tuetaan kaupungin tavoitteiden saavuttamista. Tapahtumien koordinointi sisältyy viestinnän tehtäviin.

Työllisyyspalvelut vastaa pitkäaikaistyöttömien ja nuorten monialaisista työllisyyttä edistävästä palveluista. Kangasala osallistuu työllistymistä edistävään monialaiseen yhteispalveluun (TYP). Kangasala on mukana Pirkanmaan työllisyyskokeilussa 1.1.2021-1.6.2023.

Henkilöstöpalvelut johtaa, koordinoi ja kehittää organisaation henkilöstöasioita esimiestyön tukena. Kaupungin palkkaa saavan henkilöstön määrä on n. 1 937 henkilöä (tilanne 8/20). Vakituisen henkilöstön määrä on 1 724 henkilöä (8/2020 tilanne).

Business Kangasala Oy vastaa kaupungin elinkeinopalveluista. Elinkeinopalveluilla tuetaan yritysten kehittymistä, toimintaympäristöä ja uudistumista. Houkuttelemme yrityksiä sijoittumaan kaupunkiin aktiivisella markkinoinnilla ja tonttipolitiikalla.

Painopistealueet 2021

Kaupunginhallitus ohjaa kaupungin kehitystä kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Valtuuston hyväksymässä kaupunkistrategiassa on 12 laajaa tavoitetta, jotka ovat painopistealueina lähivuodet. Erityisesti esiin nousevat palvelukulttuurin edistäminen, hyvinvoinnin eri osa-alueet, elinkeinoelämän teemat uusine alueineen ja palveluineen sekä vapaa-ajan mahdollisuudet. Kaupunginhallitus aloittaa uuden kaupunkistrategian valmistelun niin, että nykyinen valtuusto aloittaa työskentelyn ja uusi valtuusto päättää uuden strategian sisällön.

1.6.2021 aloittavat uudet luottamushenkilöt perehdytetään hyvin kaupunkistrategian lisäksi kaupungin toimintaan, keskeisiin hankkeisiin ja päätöksentekomenettelyyn.

Kaupunginhallitus johtaa talousarvion valmistelua ja talouden hallintaa kaupunkistrategian mukaisesti pitäen tulot ja menot tasapainossa. Vuonna 2021 toteutetaan edelleen osallistuvan budjetoinnin keinoja mm. sivistyskeskuksessa. Talouden tasapainon vaikeutuessa Covid -19 tilanteesta johtuen talouden tasapainon saavuttaminen asetetaan tavoitteeksi viiden vuoden tarkkailujaksolla. Investointeihin, kasvuun ja toimintaympäristön muutoksiin varaudutaan suunnittelemalla investointeja Kangasalan kymppi +5 suunnitteluvälineen mukaisesti.

Kaupunginhallitus johtaa strategisen yleiskaavan toimeenpanoa. Kangasala osallistuu aktiivisesti Tampereen kaupunkiseudun kuntien väliseen yhteistyöhön ja tekee lisäksi tarkoituksenmukaista yhteistyötä kaikilla kaupungin raja-alueilla. Keskeisimmät yhteistyökohteet Tampereen kaupungin kanssa ovat Lamminrahka-Ojalan alue sekä Tarastenjärven ja Saarenmaan elinkeinoalueet. Kaikessa kehittämissä huomioidaan MAL-sopimuksen tavoitteet. Kangasala osallistuu aktiivisesti valtakunnallisen kehyskuntaverkoston työskentelyyn.

Kangasalan kaupunki valmistautuu mahdolliseen hyvinvointialueuudistukseen ja sen vaikutuksiin. Kangasalan kaupunki osallistuu Euroopan kulttuuripääkaupunki -hakemusvaiheeseen. Sivistyskeskus on vaurautunut v. 2021 talousarviossaan kulttuuripääkaupunkihauksen omaraahoitusosuuteen.

Kaupunginhallitus arvioi konsernirakenteen osalta tarkoituksenmukaisen omistamisen perusteita omistajastrategian kautta. Kaupunkistrategian mukaisesti kaikelle omistukselle on perusteet ja kehitystavoitteet. Konserniohje yhtenäistää konserniyhtiöiden ohjaamista. Konserniohjausta ja konsernin kokonaisuutta toteutetaan tiiviisti mm. siten, että konsernijohto tapaa keskeisten kaupungin omistamien yhtiöiden hallituksia ja yhteistyöryhmän toiminta on tuloksellista ja yhteistyötä lisäävää.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutetaan koko kaupunkikonsernissa voimassa olevan kaupunginhallituksen hyväksymän ohjeen mukaisesti.

Henkilöstötyötä ohjaa kaupunkistrategiasta johdettu henkilöstö- ja työhyvinvointiohjelma. Vuoden 2021 painopisteenä on henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen tukeminen sekä sairauspoissaolojen vähentäminen. Työkykyjohtamista korostetaan edelleen sairauspoissaolojen vähentämiseksi työkykyprosesseja tehostaen. Jatkamme Hyvinvoiva ja aktiivinen Kangasala-hyvinvointihanketta. Toteutamme uudistetut työhyvinvointikyselyt kevät- ja syyskaudella. Työsuojelutyössä panostamme sähköisten toimintaprosessien kehittämiseen.

Elinkeinopalvelut tuottaa Business Kangasala Oy. Kaupunginhallitus hyväksyy palvelusopimuksen yhtiön kanssa. Yhtiön tehtävänä on toteuttaa syksyllä kaupungin elinkeino- ja matkailuohjelman tavoitteet. Lisäksi yhtiö vastaa vaikuttavasta yhteistyöstä Business Tampereen kanssa. Business Kangasala Oy toimii tiiviissä yhteistyössä kaupungin eri toimialojen kanssa. Yhtiön toimialaan tulevat myös matkailun edistäminen sekä tapahtumatalouden edistäminen. Keskeisiä kehityshankkeita ovat Saarenmaan uuden elinkeinoalueen kehittäminen, Lamminrahkan yhteyteen valmisteltavat elinkeinoalueet ja Tarastenjärven kiertotalousalueen edistäminen yhteistyössä alueen kehittäjän kanssa.

Työllisyyspalvelujen tavoitteena on työmarkkinatuen kuntaosuuden vähentäminen aktivoimalla pitkäaikaistyöttömiä. Kangasala osallistuu Pirkanmaan työllisyyskokeiluun. Nuorisotakuuta toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä voimavarojen puitteissa.

Viestinnässä jatketaan sähköisten palveluiden saavutettavuuden parantamista. Uusien elinkeinoalueiden kehittämistä ja Lamminrahkan tunnettuuden kasvattamista edistetään viestinnän keinoin. Kaupungin asemaa ja näkyvyyttä erilaisten tapahtumien järjestämisen paikkana vahvistetaan, ja virtuaali-tapahtumien kehittämistä jatketaan. Sähköisten viestintäkanavien ja -tapojen käyttöä lisätään henkilöstöä kouluttamalla ja uusia työkaluja hyödyntämällä.

STRATEGISET TAVOITTEET 2021

Numero	Strateginen tavoite
3	Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä
4	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
7	Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiilit
9	Tuottava, tehokas ja vaikuttava

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Numero	Toiminnallinen tavoite vuonna 2021
3.4	Osallistumme hallitusohjelmaan kirjattuun työllisyshankkeeseen, jossa kuntien roolia työllisyyspalvelujen järjestäjänä vahvistetaan.
3.5	Kehitämme monipuolisesti työllisyydenhoitoa: pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys sekä osatyökykyiset
4.4	Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen (yhteinen tavoite)
7.3	Kolme kärkihanketta omilla toiminnallisilla profiileillaan: Lamminrahka, Saarenmaa, Tarastenjärvi
7.4	Kehitämme elinvoimaista keskustaa
9.1	Kehitämme kaupunkikonsernia jatkuvan parantamisen periaatteella
9.3	Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme
9.4	Pidämme tulot ja menot tasapainossa (yhteinen tavoite)
9.7	Varaudumme investointeihin, korjauksiin ja toimintaympäristön muutoksiin pitkän aikavälin suunnittelulla

Kangasalan kaupunki

Tehokkuusmittarit	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Sairauspoissaolot (Kuntari-luku)	6,15%	5,2%	5%	4,8%	4,5%
Kuntari = Tiedolla johtamisen järjestelmä					

Informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Vuosikate euroa /asukas	432	412	434	512	220
Vuosikate /poistot,%	103,0	102,1	79,4	77,6	94,0
Investointien tulorahoitus-%	61,2	52,2	31,8	26,5	32,2
Lainakanta euroa /asukas	1 908	2 346	2 671	3 773	4 622
Joukkoliikenteen matkustajamäärä	1 081 238	600 000	900 000	1 200 000	1 300 000
Henkilöstön määrä					
-voimassa oleva palvelussuhde	2 054	2 060	2 053	2 045	2040
-Palkkaa saavan henkilöstön määrä (vuoden keskiarvo, Kuntari)	1 937	1 960	1 953	1 945	1940
Henkilöt joilla ei sairauspoissaoloja vuoden aikana (kaikki palvelussuhteet)	45%	50%	52%	54%	56%
Henkilötyövuodet (htv 2)**	1 875	1 885	1 860	1 855	1855
Henkilöstökustannukset milj. euroa	87,9	90,9	92,1	93,4	94,9

**)palkalliset palveluksessaolopäivät kalenteripäivinä

Strateginen johto

Informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Henkilöstö	34	35	35	35	35
Työllistetyt	27	27	27	27	27
Toimintakulut/asukas	521	544	537	550	574
ulkoiset nettomenot/euroa/asukas*	465	487	502	519	544

***Asukasmäärä**

Väestö 31.12.2019: 31 868 virallinen

Väestö 31.12.2020: 32 256 (ennuste)

Väestö 31.12.2021: 32 579 (ennuste)

Väestö 31.12.2022: 32 904 (ennuste)

Väestö 31.12.2023: 33 233 (ennuste)

4.2. Kangasalan kaupunkikonserni

Tytäryhteisöt	Omistuosuus -%	OSAKKUUS- JA OMISTUSYHTEI- SÖT	Omistus- osuus -%
KOY Taloherttua	100,0	KOY Tieliikennemuseo	48,3
Pirkanmaan Laatusännöinti Oy	100,0	Sahalahden Esikäsittelylaitos Oy	41,0
Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy	100,0	Kangasalan Jäähalli Oy	35,3
Kangasalan Lämpö Oy	100,0	Koy Nattarin Lähipalvelukeskus	24,3
Kangasalan Uimahalli Oy	100,0	Kuntien hankintapalvelu KuHa OY	20,7
Kangasala-talo Oy	100,0	SÄÄTIÖT	
KOY Kangasalan Harjunsola I	100,0	Vehkajärven Vanhustentalosäätio	100,0
KOY Kangasalan Harjunsola II	100,0	KUNTAYHTYMÄT	
Kangasalan Parkki Oy	100,0	Tampereen Kaupunkiseudun ky	8,1
Business Kangasala Oy	100,0	Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri Ky	6,0
KOY Kangasalan Myllypohja	72,4	Pirkanmaan liitto Ky	5,5
KOY Kangasalan Säästökeskus	64,6	Valkeakosken seudun koulutus Ky	0,5
KOY Vatialan Kasarminportti	59,6		

4.2.1 Kaupunkikonsernille asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2021

Yhteisö (kaupungin omistus- osuus-%)	Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
KOY Taloherttua			
100,00	Yhtiö tarjoaa monipuolisia vuokra-asuntoja, asuntoja ja liike- ja toimitiloja Kangasalla. Yhtiö rakentaa vuokratasoltaan kohtuuhintaisia asuntoja. Kiinteistöjä peruskorjataan, uudistetaan ja jalostetaan.	❖ Osinko omistajalle 20 000 euroa ❖ Yh-Kodeilta kaupungin saama enintään 120 000 euron osinkotuotto kohdennetaan avustuksena uusien rakennuskohteiden toteuttamisen rahoitukseen. Jatketaan ikäihmisten pitkäaikashoidon yksikön rakentamisen valmistelu yhteistyössä sosiaali- ja terveyskeskuksen kanssa Sahalahdella. ❖ Varaudutaan keskustan timanttikorttelin osittaiseen rakentamiseen ❖ Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen lisääminen MAL-sopimuksen ja seudullisten tavoitteiden mukaisesti ❖ Yhtiön tulorahoitus riittää kattamaan rahoituskulut ja vuosittaiset vuokra-asuntojen peruskorjauskulut ❖ Toiminnallinen käyttöaste 95 %	❖ Huolehditaan kustannusrakenteesta haastavassa käyttöastetilanteessa. * Mahdollinen osinkotuotto varataan erilliselle talletustilille uusien hankkeiden rahoittamiseen. * Sahalahden ns. sotehanke etenee suunnittelun valmistuessa 2020 ja taloudellisten näkökulmien salliessa rakentaminen on käynnissä vuonna 2021. ❖ Kohteen varsinainen suunnitteluvaihe alkaa 2021 kulkien ainakin osittain rinnakkain keskustan kaavoituksen aikataulun kanssa ja osallistaa myös kaupungin viranhaltijoita laaja-alaisesti. ❖ Puusepäntie 44 -hanke valmistuu kesän alkuun 2021, kattaen osuuden MAL- sopimuksen tavoitteista. Vuoden aikana ei valmistu muita uudishankkeita. ❖ Yhtiön taloutta seurataan tarkasti ja vakautetaan tarvittaessa. ❖ PTS-töitä aikataulutetaan vuoden alusta ja sen mukaisesti suurempia korjauksia suunnitelluttamaan ja kilpailuttamaan. ❖ Käyttöastetta pyritään kohentamaan ensisijaisesti resursoinnin ja vuokraus-panostusten keinoin. ❖ Harkitaan huolellisesti tarkoitustenmukaisten kohdeluopumisten tai jopa kohteiden purkamisen mahdollisuus vaihtoehtona.

		❖ Vuokra-asumisen tehokas markkinointi ja sähköinen asiointi	❖ Vuoden 2021 aikana kiinteistö-tietojärjestelmä tullaan uusi- maan, minkä myötä vuokrauk- sen sähköiset palvelut parantu- vat ❖ Lisätään näkyvyyttä mediassa, pohditaan mahdollista some- strategiaa ja lisätään näkyvyyttä Kangasalan eri tapahtumissa ja toimipisteissä
		❖ Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	❖ Kehitämme palautteiden hallin- taa yhdessä palveluntuottajan kanssa ❖ Lisätään verkkosivuille erillinen palautemahdollisuus
		❖ Kestävä kasvu, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Erityisesti uudis- ja peruskorjaus- hankkeissa materiaalien huolelli- nen, ekologista painottava va- linta ❖ Energiaratkaisut sekä olemassa olevissa että uusissa kohteissa
		❖ Yleisesti saatavilla olevan vuosi- kertomuksen laatiminen	❖ Vuosikertomusta kehitetään kiin- nostavampaan suuntaan yhtiön kotisivuilla julkaistavaksi

Yhteisö (kaupungin omistus- osuus-%)	Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
Pirkanmaan Laatusännöinti Oy			
100,00	Erinomaisen asiakaskokemuksen tarjoava, asiakkaan kiinteistöomaisuuden arvoa kasvattava palveluorganisaatio. Yhtiö kehittää omistaja-arvoa pitkäjänteisesti siten, että yrityksen arvo kasvaa ja omistaja saa joka vuosi kasvavan osinkotuoton yhtiöstä.	❖ Osinko omistajalle 230 000 euroa, korottuen 10-20 000 euroa vuosittain	❖ Markkinahintaisten kannattavien liiketoimintojen ja asiakassuhteiden juurruttaminen yhtiöön ❖ Kustannusrakenteen kokonaisvaltainen tehostaminen
	Yhtiö toimii markkinaehtoisesti ja tuottaa laadukkaita palveluita tuottamalla lisäarvoa asiakkailleen (isännöinti, kiinteistön ylläpitopalvelut).	❖ Ydintoimintojen (isännöinti, kiinteistönhoito, siivous), tuottavuuden parantaminen	❖ Keskimääräisen asiakkuuden koon kasvattaminen ❖ Uusien asiakastarpeeseen perustuvien palvelujen luominen
		❖ Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	❖ Asiakastyytyväisyyskysely hallituksille vuosittain ❖ Vuosittainen henkilöstötyytyväisyyskysely
		❖ Kestävä kasvu, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Ekologisten ympäristöarvojen tuominen osaksi yrityskulttuuria

Yhteisö (kaupungin omistus-osuus %)	Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy 			
100,00	Yhtiö tuottaa inhouse-yhtiönä kaupunkikonsernille laadukkaita ja kustannustehokkaita palveluita. Yhtiö kehittää ja innovoi sekä olemassa olevia että tulevia kiinteistöalan palveluiden muotoja kaupunkikonsernin tarpeisiin.	❖ Osinko omistajalle 100 000 euroa	❖ Palveluja lisätään ja kumppanuuksia syvennetään tilanteen ja kysynnän mukaan ❖ Päivitetään ja valvotaan riskienhallintatilannetta
		❖ Laadukkaat palvelut kaupunkikonsernille	❖ Palveluiden tuottaminen perustuu asiakkaiden tarpeisiin ❖ Laadun selkeä seuranta määrävälein
		❖ Ydintoimintojen (isännöinti, kiinteistön hoito, rakennuttaminen, siivous) tuottavuuden parantaminen	❖ Palvelut tuotetaan kannattavasti asiakkaiden tarpeisiin perustuen ❖ Palvelut, joita ei itse tuoteta, hankitaan kilpailutetusta kumppanuverkostosta ❖ Toimintojen kehittäminen koulutuksen keinoin
		❖ Vapaana olevien liike- ja toimitilojen aktiivinen markkinointi	❖ Yhteistyön lisääminen Business Kangasalan kanssa ❖ Yhtiön verkkosivujen päivittäminen palvelullisemmaksi
		❖ Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	❖ Palautehallinnan luominen ja kehittäminen ❖ Toiminnan kehittäminen mm. reklamaatioiden perusteella
		❖ Kestävä kasvu, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Kestävät hankinnat, mm. pienkaluston uusiminen polttomootorikäyttöisyyttä vähentäen mm. akkukäyttöisyys ❖ Asiakkaiden pientarvikehankinnat ekologisuus edellä, talouden niin salliessa

Yhteisö (kaupungin omistus- osuus-%)	Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
Kangasalan Lämpö Oy 			
100,00	Taloudellisesti tuotettua puhdasta energiaa luontoa säästämällä tulevaisuutta ajatellen.	❖ Osinko omistajalle 280 000 euroa	❖ Talouden suunnittelu ja seuranta
		❖ Lämmöntuotantotapojen monipuolistaminen	❖ Ranta-Koiviston biolämpölaitos vakiintuneessa käytössä
		❖ Uusien innovatiivisten toimintatapojen ja yhteistyömuotojen selvittäminen (esim. kaukokylmän mahdollisuudet)	❖ Tutkitaan geotermisen energian käyttömahdollisuuksia
		❖ Uuden lämpölaitoksen käyttöönotto	❖ Ranta-Koiviston biolämpölaitos vakiintuneessa käytössä
		❖ Tehokas lämmöntuotanto	❖ Parannetaan kaukolämmön jäähdytystä opastamalla ja neuvomalla asiakkaita
		❖ Osallistuminen uusien merkittävien alueiden kehittämiseen	❖ Osallistutaan Saarenmaan alueen energiahuollon suunnitteluun liiketaloudellisin periaattein
		❖ Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	❖ Toteutetaan asiakastyytyväisyyskysely
		❖ Kestävä kasvu, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Ranta-Koiviston biolämpölaitos vakiintuneessa käytössä

Yhteisö (kaupungin omistus- osuus-%)	Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
Kangasala-talo Oy			
100,00	Kangasala-talo on tunnettu, monipuolinen ja houkutteleva tapahtumapaikka sinulle Yhtiö edistää Kangasalan vetovoimaa ja tapahtumatalouden kehittymistä kaupungissa.	❖ Kaupungin konsernituki kulttuuripalveluiden tuottamiseen enintään 260 000 euroa	❖ Toiminta sopeutetaan käytettävissä oleviin resursseihin. Koronan vuoksi liikevaihto putoaa merkittävästi aikaisemmasta.
		❖ Kaupungin konsernituki museopalveluiden tuottamiseen enintään 250 000 euroa	❖ Yhdessä valtionosuuden kanssa tuki riittää kolmen näyttelyn tuottamiseen suunnitellusti.
		❖ Kaupungin vuokratuki enintään 405 000 euroa	❖ Vastaa maksettavaa vuokraa.
		❖ Kangasala-talon yhteiskävijätavoite 45 000 asiakasta, josta museon tavoite 11 000 kävijää	❖ Järjestetään tilaisuuksia ja tapahtumia. Pidetään koronasta huolimatta toimintaa mahdollisuuksien mukaan käynnissä. Tavoitekävijämäärät eivät ole mahdollisia, mikäli viranomaisten kapasiteettirajoitukset ovat voimassa. Museoon tuotetaan kolme vaihtuvaa näyttelyä.
		❖ Tiivis yhteistyö keskustan kehittämisessä	❖ Yhteiset myyntitoimenpiteet hotellin kanssa yms. keskustan vetovoimaa lisäävät toimet
		❖ Kangasala-talon toiminnan kehittämisessä keskitytään erityisesti museo- ja kokoustoimintaan	❖ Pitkäjänteinen näyttelysuunnittelu vähintään kahden vuoden päähän. ❖ Kokouspaketit hotellin kanssa.
		❖ Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	❖ Tämä on ollut toimintamallimme aina ja jatkossakin
		❖ Kestävä kasvu, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Ekokompassi sertifikaatin saavuttaminen 2021
		❖ Yleisesti saatavilla olevan vuosikertomuksen laatiminen	Toimintakertomus laaditaan sähköisenä versiona

Yhteisö (kaupungin omistus- osuus-%)	Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
Business Kangasala Oy		BUSINESS Kangasala	
100,00	Kaupungin elinkei- nopolitiikan ja matkai- lun johtaminen ja elin- keino- ja matkailuoh- jelman toteuttaminen hyvässä yhteistyössä kaupungin kanssa, painopistealueina uu- det elinkeinoalueet	❖ Toteuttaa kaupungin kanssa teh- tävän palvelusopimuksen tavoit- teet	❖ Yhtiö tuottaa kaikki Kangasalan kaupungin tilamaat elinkeino- ja matkailupalvelut kaupunkistrate- gian mukaisesti
			❖ Yhtiö on hankkinut tarvittavat ja riittävät resurssit palvelusopimuk- sen mukaisten tehtävien tuotta- miseen
		❖ Ostopalvelusopimus kaupungin kanssa yhteensä 907 000 euroa	❖ Yhtiö tuottaa kaupungille palve- lua ostopalveluna yhteensä 907 000 euroa, josta 318 553 euroa Business Tampereen, Ensimetrin ja Tredun yrityskoordinaattorin palveluihin
		❖ Toteuttaa elinkeino- ja matkai- luohjelman tavoitteita kaupun- gille	❖ Yhtiö on aktiivinen ja kilpailukykyi- nen toimija, joka elinkeino- ja matkailuohjelman mukaisesti edistää yritysmyönteisen Kangas- alan brändiä ja matkailussa täh- tää yhdeksi Suomen suosituim- mista käyntikohteista.
			❖ Yhtiö edistää yrittäjyyskasvatusta toiminta-alueensa oppilaitoksissa
		❖ Keskeisten uusien alueiden elin- keinoelämän (Saarenmaa, Lam- minrahka, Tarastenjärvi) edistä- minen	❖ Jokaisella alueella on oma asia- kaskuntansa ja brändinsä. Yhtiö huolehtii alueiden markkinoin- nista ja tonttien myynnistä sekä tekee merkittävää markkinoin- tiyhteistyötä Tarasten kiertota- lousalueen kanssa.
100,00		❖ Tiivis yhteistyö yrittäjien, yrittä- jäyhdistysten ja Business Tam- pere Oy:n kanssa	❖ Yhtiö osallistuu aktiivisesti alu- een toimijoiden väliseen vuoro- puheluun ja edistää yhteis- työtä alueella
		❖ Edistää tapahtumatalouden ja matkailun kehittymistä	❖ Kangasala on tapahtumien ja kesäpäivän kulttuurikaupunki. Yhtiö tuottaa osaltaan monipuo- lisesti tapahtumia ja huolehtii

			sähköisten markkinointikanavien toimivuudesta.
		❖ Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	❖ Yhtiö kerää palautteen asiakailta ja tuottaa kohteiden mukaisesti kyselyjä palautteen saamiseksi
			❖ Positiivinen asiakaskokemus on ykkösasia kaikessa tekemisessä
100,00	Yhtiö edistää Kangasalan vetovoimaa ja tapahtumatalouden kehittymistä kaupungissa	❖ Kestävä kasvu, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Yhtiö ottaa kaikessa toiminnassaan huomioon kestävän kasvun ja hiilineutraaliuden edistämisen ml. uudet teollisuusalueet ja tapahtumatuotannon.
		❖ Yleisesti saatavilla olevan vuosikertomuksen laatiminen	❖ Yhtiö laatii toiminnasta vuosikertomuksen ja julkaisee sen nettisivuillaan

Yhteisö (kaupungin omistus- osuus-%)	Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
Kangasalan Uimahalli Oy			
100,00	Kuohu toimii virkistyskeskukseksi, joka tuottaa monipuolisia liikuntapalveluja eri asiakasryhmille sekä edistää hyvän uimataidon saavuttamista. Kuohu on merkittävä osa asiakkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Yhtiö edistää Kangasalan vetovoimaa ja tapahtumatalouden kehittymistä kaupungissa.	❖ Kaupungin konsernituki enintään 880 000 euroa	❖ Hallissa tehdään tarvittavat huollot ja korjaukset, jotta se pysyy hyvässä kunnossa ja arvo säilyy (PTS-suunnitelman mukaisesti)
		❖ Talouden hoitaminen siten, että uimahallin laajennuksen omahoitosuus on mahdollisimman suuri.	❖ Vesiputousaltaan käyttöaste pidetään korkealla. ❖ Hallissa järjestetään teemapäiviä ja tapahtumia. ❖ Taloutta seurataan tarkasti ❖ Hintoja päivitetään kustannustason nousun myötä
		❖ Asiakasmäärä 200 000	❖ Markkinointia tehdään mahdollisimman laajasti erityisesti Kangasalla mutta myös laajemmin Tampereen seudulla. ❖ Ohjatun toiminnan määrä pidetään korkealla. ❖ Koronaepidemian mahdollinen jatkuminen vaikuttaa negatiivisesti asiakasmääriin.
		❖ Tiivis yhteistyö hotellin kanssa	❖ Hotellin kanssa jatketaan yhteistyöneuvotteluja.
		❖ Yleisesti saatavilla olevan vuosikertomuksen laatiminen	❖ Vuosikertomuksen tiivistelmä julkaistaan uimahallin kotisivuilla.
		❖ Hyvä yhteistyö kaupungin vapaa-aika- ja liikuntapalveluiden kanssa	❖ Vapaa-aikapalveluiden kanssa järjestetään tapaamisia ja pyritään järjestämään heille heidän toivomansa allasvuorot. ❖ Ostopalvelusopimus päivitetään vuosittain.
		❖ Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	❖ Asiakaspalautetta kerätään pitkän vuotta ja toiveet toteutetaan mahdollisuuksien mukaan.
		❖ Kestävä kasvu, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Uimahallin kiinteistönhuollon kanssa etsitään keinoja sähkönkulutuksen hillitsemiseksi. ❖ Sähkönkulutusta seurataan. ❖ Turhaa valaistusta vältetään.

Yhteisö (kaupungin omistus- osuus-%)	Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
Kangasalan Parkki Oy			
100,00	Yhtiö omistaa pysäköintilaitoksen keskustassa, joka vastaa monipuolisesti pysäköintitarpeisiin.	❖ Kangasalan kaupunki maksaa yhtiölle ostopalvelusopimuksen mukaisesti enintään 500 000 euroa siitä, että yhtiö luovuttaa pysäköintipaikkoja (ei veloituspysäköintipaikkoja) kaupunkilaisten käyttöön maksutta 3 tunnin (h) ajaksi.	❖ Tarjotaan eri yhteistyökumppaneille mahdollisuuksia esim. peräkonttikirpputorien yms. järjestämiseen. ❖ Nostetaan käyttöastetta yhteistyössä kaupungin kanssa. ❖ Yhteistyön lisääminen keskustan eri toimijoiden kanssa.
		❖ Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	❖ Yhtiön nopea reagointi saatuun palautteeseen.
		❖ Kestävä kasvu, hiilineutraaliutta edistään	❖ Valaistuksessa himmennystoiminto, valmius lisätä sähköauto-paikkoja, aurinkopaneelit

KOY Kangasalan Harjunsola I			
100,00	Laaditaan kehittämisvisio alueen kehittämiseksi	❖ Selvitetään alueen kehittämisvaihtoehdot yhteistyössä kaavoituksen kanssa	❖ Asuinrakennuksen hallittu alarajo aloitettu, vuokrasopimukset päättyneet 12/2019. ❖ Liiketilojen vuokrausta jatketaan toistaiseksi. ❖ Kiinteistön tarkoituksenmukainen ylläpito ja käytön turvaaminen. ❖ Kaavoitusyhteistyö omistajan tavoitteen mukaisesti.

KOY Kangasalan Harjunsola II			
100,00 % *	Yhtiön omistama kiinteistö sijaitsee keskustan kehittämissuunnitelman alueella. Tämä aiheuttaa ratkaisuja yhtiön tulevaisuudesta.	❖ Jatketaan alueen kaavoitusta ja edistetään yhtiön purkamista	❖ Kiinteistön tarkoituksenmukainen ylläpito. ❖ Kaavoitusyhteistyö omistajan tavoitteen mukaisesti.

KOY Kangasalan Säästökeskus			
64,60	Kiinteistön ylläpito ja kehittäminen kustannustehokkaasti	❖ Toiminnan ylläpitäminen kiinteänä osana kulttuurikorttelia	❖ Kiinteistön yleisilme pidetään siistinä. ❖ Yhteistyö sujuvaa sekä kaupungin että lähikiinteistöjen kanssa.

KOY Vatialan Kasarminportti			
59,60	Kiinteistön tilat ovat omistajien ja yritystilasopimuksella olevien yrittäjien käytössä. Toiminta jatkuu ennallaan.	❖ Kiinteistön omistusratkaisu yhteistyössä nykyisen sopimuskumppanin kanssa ❖ Kiinteistön kunto säilytetään hyvänä	❖ Kiinteistön kuntoa pidetään ajan tasalla ja tehdään tarvittavat huolto- ja korjaustoimenpiteet

KOY Kangasalan Myllypohja			
72,4% *	Keskustakorttelin kehittämisen timanttikorttelin mukaisesti	❖ Jatketaan alueen kaavoitusta	❖ Kiinteistön tarkoituksenmukainen ylläpito. Kaavoitusyhteistyö omistajan tavoitteen mukaisesti.

*kaupunki ostanut seurakunnan osakkeet KOy Harjunsola II ja KOy Myllypohjasta lokakuussa, kaupungin omistusosuus yhtiöistä kauppojen toteuduttua on taulukossa esitettyinä

4.3 Sosiaali- ja terveyskeskus

Vastuuhenkilö: sosiaali- ja terveysjohtaja Marika Lanne

Talous

14.12.2020

Sosiaali- ja terveyskeskus ,€	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TA2021 / TP2019 -%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	26 000 540	25 800 690	25 800 690	25 896 754	99,6 %	25 896 754	25 896 754
ulkoiset	26 000 540	25 800 690	25 800 690	26 101 650	100,4 %	26 101 650	26 101 650
sisäiset				-204 896	0,00 %	-204 896	-204 896
Toimintakulut	-113 914 926	-116 223 510	-116 223 510	-123 211 027	108,2%	-125 626 578	-127 936 288
ulkoiset	-106 823 404	-109 378 839	-109 378 839	-115 820 064	108,4%	-118 235 615	-120 545 325
sisäiset	-7 091 523	-6 844 671	-6 844 671	-7 390 963	104,2 %	-7 390 963	-7 390 963
Toimintakate	-87 914 387	-90 422 820	-90 422 820	-97 314 272	110,7%	-99 729 824	-102 039 534
Poistot ja arvonalentumiset	-300 970	-354 879	-354 879	-352 429	117,1 %	-382 271	-412 271

Toimintaympäristö 2021

Sosiaali- ja terveyskeskuksen toiminta tukee ja edistää alueen asukkaiden hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista turvallisuutta ja itsenäistä selviytymistä sekä ehkäisee sairauksia, sosiaalisten ongelmien syntymistä ja poistaa haittoja, jotka rajoittavat kuntalaisten toimintamahdollisuuksia ja osallistumista.

Kangasalan kaupunki toimii vastuukuntana Kangasalan ja Pälkäneen yhteistoiminta-alueella, joka järjestää sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut Kangasalan kaupungin ja Pälkäneen kunnan asukkaille. Kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvat työterveyshuoltopalvelut tuottaa Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy. Perusterveydenhuollon yö- ja viikonloppupäivystys on Valkeakosken sairaalassa. Kehyskunnat (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Pirkkala ja Ylöjärvi) muodostavat yhteisen erikoissairaanhoidon palvelujen tilaajarengas.

Tampere toimii vastuukuntana ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella (Tampere, Orivesi, Kangasala, Pälkäne, Valkeakoski, Urjala ja Akaa). Tampere hoitaa myös Pirkanmaan kuntien sosiaalipäivystyksen ja lastensuojelun sijaishuoltopaikkojen hankinnan. Lisäksi sosiaali- ja potilasasiainpalvelut ostetaan Tampereen kaupungilta.

Sosiaali- ja terveyskeskus muodostuu vanhustaloudellisten, terveystaloudellisten sekä sosiaali- ja perhepalveluiden palvelualueista.

Vanhustaloudellisiin kuuluvat kotona asumista tukevat palvelut ja pitkäaikaisen asumisen palvelut. Vanhustaloudellisten tehtävänä on auttaa iäkästä ihmistä ja hänen läheisiään käyttämään ja kehittämään ikäihmisen olemassa olevia voimavaroja niin, että hän voi asua mahdollisimman pitkään kotona sairauksista tai alentuneesta toimintakyvystä huolimatta.

Terveystaloudellisiin kuuluvat terveydenhuollon ammattilaisten vastaanottotoiminta, suun terveystaloudelliset palvelut, kaupunginsairaala, mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä erikoissairaanhoidon palvelut. Terveystaloudellisten tarkoituksena on vahvistaa alueen asukkaiden valmiuksia oman terveytensä ja hyvinvointinsa edistämiseen sekä tuottaa terveyden- ja sairaanhoidon palveluita.

Sosiaali- ja perhepalveluiden palvelualueeseen kuuluvat sosiaalityö, perhetyö, perheneuvola sekä vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto. Sosiaalityön keskeisenä tehtävä on ehkäistä sosiaalisia ongelmia sekä edistää ja ylläpitää alueen asukkaiden sosiaalista turvallisuutta. Sosiaalityön tavoitteena on vahvistaa asiakkaiden valmiuksia oman elämänsä hallintaan sekä edistää toimintakykyä ja mahdollisuuksia itsenäiseen elämään.

Sosiaali- ja terveyskeskuksen toimintaa ohjaavat Kangasalan kaupunkistrategia sekä hyvinvointikertomus ja -suunnitelma. Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmaan sisältyvä sote-uudistus toteutuessaan aiheuttaa vuonna 2023 kunnallishallinnon olemassa olon suurimman muutoksen, ja vaikuttaa siten merkittävästi myös sosiaali- ja terveyspalveluiden toimintaympäristöön.

Painopistealueet 2021

Sosiaali- ja terveyskeskuksen strategiset tavoitteet perustuvat Kangasalan kaupunkistrategiaan. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti kaikille yhteisiä tavoitteita ovat: henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta ja organisaatio on tuottava, tehokas ja vaikuttava. Lisäksi tavoitteiksi on valittu kuuntelemme, kokeilemme, mahdollistamme ja välitämme sekä tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä. Toiminnalliset tavoitteet on johdettu strategisista tavoitteista kaupunkistrategian mukaisesti.

Valitut strategiset ja toiminnalliset tavoitteet ohjaavat sosiaali- ja terveyskeskuksen toimintaa vastaamaan yhteistoiminta-alueen asukkaiden sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelutarpeisiin. Keskeisenä tavoitteena on edistää alueen asukkaiden hyvinvointia. Tavoitteiden mukaisesti palvelutuotantoa kehitetään jatkuvasti paremmin vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin. Asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kuuleminen auttaa onnistumaan palvelujen kehittämisessä. Henkilöstö on keskeisessä roolissa alueen asukkaiden palvelujen tuottamisessa, ja onkin tärkeää, että sosiaali- ja terveyskeskuksessa työskentelevät osaavat ja hyvinvoivat ammattilaiset. Julkisia sosiaali- ja terveyspalveluja rahoitetaan verovaroin. Yhteisiä varoja on käytettävä huolellisesti ja palvelut on tuotettava kustannustehokkaasti siten, että sosiaali- ja terveyspalveluilla pystytään edistämään mahdollisimman laajasti koko yhteistoiminta-alueen asukkaiden hyvinvointia. Kuntatalous asettaa taloudelliset reunaehdot palvelujen tuottamiselle.

Kangasalan kaupungin hyvinvointisuunnitelman päätavoitteina ovat lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen, terveyserojen kaventaminen, osallisuuden vahvistaminen ja turvallisuuden ja viihtyvyyden lisääminen. Sosiaali- ja terveyskeskuksen toiminnalliset tavoitteet edistävät myös hyvinvointisuunnitelman tavoitteita.

Sosiaali- ja terveyskeskuksen vuoden 2021 toimintasuunnitelman erityisinä painopistealueina ovat lasten ja nuorten palvelut, asiakkaiden palvelukokemuksen edelleen kehittäminen erityisesti sähköisen asioinnin saralla ja työhyvinvoinnin edistäminen yhteistyössä henkilöstön kanssa. Ikäihmisten osalta palveluiden painopiste on kotiin annettavissa ja asiakkaiden voimavaroja vahvistavissa palveluissa.

Sosiaali- ja terveyskeskuksen kehittämistyötä vuosina 2021-2022 ohjaavat valtakunnallista sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta Pirkanmaalla valmistelevat tulevaisuuden sote-keskushanke ja kohti maakunnallista sotea (KOMAS) –hanke. Sote-keskushankkeen puitteissa kehitetään terveydenhuollon vastaanottotoimintaa, nuorten matkailun kynnys- mielenterveyspalveluja sekä ikäihmisten kotiin annettavia lääkäripalveluita. STM on myöntänyt Pir-

kanmaan hankkeelle hankerahoituksen ja Kangasala-Pälkäneen yhteistoiminta-alueen osuus rahoituksesta vuosille 2020-2021 on 210 000 euroa, mikä käytetään vuoden 2021 aikana. Tulevaisuuden sote-keskushankkeeseen ei sisälly kuntien omavastuuosuuksia.

KOMAS-hankkeen keskeisiä kehittämisaihoita ovat ICT-kokonaisuuteen liittyvät asiat, mm. sosiaalihuollon Kanta ja Omaolo. Lisäksi tulevaisuuden sote-keskushankkeen puitteissa kehitettävä terveydenhuollon vastaanotto toiminta edellyttää samanaikaista sähköisen asioinnin mahdollistavaa kehitystyötä, johon kohdentuva hankerahoitusosuus tulee tarkentumaan kehittämistyön edetessä. STM on myöntänyt Pirkanmaan KOMAS-hankkeelle 9,3 miljoonan euron rahoituksen vuosille 2020-2021. Hankerahoituksen saaminen edellyttää kunnilta 20 %:n omarahoitusosuutta. Kangasala-Pälkäneen yhteistoiminta-alueen väestöpohjaan perustuva omarahoitusosuus KOMAS-hankkeessa vuonna 2021 on 150 000 euroa, mihin talousarvioesityksessä on varauduttu.

Sosiaali- ja terveystalouden toimintakulut annetun kehyksen mukaan kasvavat 3,4 miljoonaa euroa talousarvion 2020 toimintakuluihin nähden. Kasvu toimintakuluissa on 3,1 %:a. Toimintatuotot kasvavat 300 000 eurolla vuoden 2020 talousarvion tasosta, mikä perustuu yhteistoimintakorvausten kasvuun. Sosiaali- ja terveystalouden kehyksessä on huomioitu Pälkäneen kunnan palvelutuotannon kasvusta aiheutuva 400 000 euroa sekä toimintakuluina että yhteistoimintakorvauksina saatavina toimintatuottoina.

Vuoden 2021 talousarvioesityksessä suurimmat toimintakulujen kasvuun vaikuttavat menoerät ovat valtakunnallisen palkkatarkistuksen, 2,59 %, vaikutus (-1 450 000 €), Pirkanmaan sairaanhoitopiirin tuottamien erikoissairaanhoitojen menojen kasvu (-1 000 000 €), ikäihmisten tehostetun palveluasumisen ostopalvelut (-460 000 €), lastensuojelun ostopalvelut (-130 000 €) ja kehitysvammahuollon asumispalvelujen ostopalvelut (-300 000 €). Lisäksi talousarvioesityksessä on varauduttu lääke- ja hoitotarvikekustannusten kasvuun (-400 000 €).

Kangasalan kaupungin talouden tasapainottamiseksi talousarvioesitys sisältää 615 000 euroa henkilöstömenoihin kohdentuvia säästöjä. Vuoden 2021 aikana vakituisten henkilöstön palkkakuluissa on tavoitteena saavuttaa 270 000 euron vähennys kustannustasossa. Lisäksi tavoitteena on saavuttaa 345 000 euron vähennys sijaiskuluissa ja maksettavissa lomarahoihin. Sijaiskustannuksissa on mahdollista saavuttaa säästöjä vähentämällä sairauspoissaolojen määrää.

Sosiaali- ja terveystalouden talousarvioesitykseen sisältyy muutos terveystalouksista perittäviin asiakasmaksuihin. Talousarvioesityksen yhteydessä esitetään terveystalouden vuosimaksun poistoa 1.1.2021 alkaen, ja jatkossa olisi käytössä vain käyntimaksu, joka perittäisiin asiakkaalta enintään kolme kertaa kalenterivuoden aikana. Talouksista perittävistä asiakasmaksuista tehdään erillinen päätös. Päätöksessä huomioidaan talousarviokäsittelyn yhteydessä maksujen perimisen periaatteista tehdyt päätökset.

Vuosimaksun poiston on arvioitu lisäävän asiakasmaksutuottoja 130 000 eurolla (100 000 € Kangasala, 30 000 € Pälkäne). Vuosimaksun poistolla saatava tulojen lisäys kohdennetaan kattamaan henkilöstömenoista aiheutuvia kuluja, mikä pienentäisi talousarvioesitykseen sisältyvää henkilöstömenojen vähentämistarvetta edellä kuvatulla määrällä kummankin kunnan palvelutuotannon osalta. Tulojen lisäys on talousarvion valmisteluohjeiden (enintään 150 000 euroa) mukaisesti mahdollista kohdentaa toimintamenojen lisäykseen.

Vuoden 2021 talousarvioesitys sisältää lisäksi esityksiä uusista vakansseista. Terveyspalveluihin esitetään perustettavaksi geriatriin virka, jonka työpanos kohdentuu kotona asuvien ikäihmisten palveluihin. Geriatriin viran palkkakustannukset vuositasolla ovat 120 000 euroa. Ne voidaan kattaa luopumalla kokeillusta vastuulääkäriin ostopalvelusta ja kohdentamalla ostopalveluun käytetty määräraha tehtävän palkkakustannuksiin. Täten esitys on kustannusneutraali.

Lapsiperheiden palvelujen kysynnän kasvusta johtuen esitetään lapsiperheiden sosiaalityöhön perustettavaksi sosiaalityöntekijän virka (-55 000 €), jotta palvelutarpeeseen pystytään vastaamaan lakisääteisissä määräajoissa. Samoin perustein esitetään perustettavaksi nuorisopsykiatrian poliklinikalle 0,5:n sosiaalityöntekijän virka täydentämään jo olemassa olevaa 0,5:n virkaa (-25 000 €) ja perheneuvolaan perustettavaksi psykologin virka (-50 000 €).

Kangasalan kaupungin osuus sosiaali- ja terveyskeskuksen toimintakuluista on vuoden 2021 talousarviossa suunniteltu vastaamaan kaupunginhallituksen 10.8.2020 antamaa ulkoisten toimintakulujen kehystä. Talousarvion toteutumiseen liittyy merkittäviä riskejä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen ja tuottaminen on vahvasti normiohjattua ja monet palvelut ja etuudet ovat asiakkaille subjektiivisia oikeuksia. Talousarvion valmisteluhetkellä ikäihmisten asumispalveluissa asuu enemmän asiakkaita, mihin vuoden 2021 talousarvioon varatut määrärahat riittävät. Tältä osin talousarvioesitykseen sisältyy 740 000 euron riski. Myös lastensuojelun sijoituksissa asiakkaita on jo valmisteluhetkellä enemmän kuin seuraavalle vuodelle varatut määrärahat mahdollistavat, riski tältä osin on 1 240 000 euroa. Lisäksi on tiedossa, että kehitysvammahuollon asumispalveluissa asukasmäärä kasvaa vuonna 2021, eikä siihen ole ollut talousarviossa mahdollista varautua. Ylitysriski on 300 000 euroa. Talousarviovalmistelussa ei kehyksen puitteissa ole myöskään pystytty varautumaan meneillään olevan tehostetun palveluasumisen puitesopimuksen kilpailutuksen myötä tapahtuvaan mahdolliseen ostopalveluiden hintojen nousuun. Edellä esitetyn perusteella talousarvion toteutumiseen esitetyllä tavalla sisältyy vähintään 2 280 000 euron riski. Arvio ei sisällä mahdollisista ikäihmisten tehostetun palveluasumisen hintojen nousua.

Val 14.12.2020: Talousarvion laadintaohje nro 5, vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021-2023 taloussuunnitelman tulo- ja menokehysten tarkistaminen, sosiaali- ja terveyskeskus.

Pälkäneen kunnan kunnanhallitus on 30.6.2020 antanut lausuntonsa talousarvioesityksen 2021 valmisteluun. Lausunnossaan Pälkäneen kunnanhallitus toteaa, että talousarvioesitys on pyrittävä pitämään vuoden 2020 talousarvion kustannustasolla, jossa toimintamenoiksi on arvioitu 15,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 tilinpäätöksen toteuma on ollut 15 402 000 euroa ja tilinpäätöksen 2019 toteuma 14 800 000 euroa.

Pälkäneen kunnan osuudeksi toimintamenoista vuodelle 2021 on talousarvioon sisällytetty 15,1 miljoonaa euroa. Pälkäneen osuus ei sisällä erikoissairaanhoidon maksuosuutta. Pälkäneen vuoden 2021 talousarvion toteutumiseen sisältyy kuitenkin merkittäviä riskejä. Pälkäneen kunnanhallituksen antaman kehyksen puitteissa talousarvioon ei ole ollut mahdollista sisällyttää palkkaratkaisun, 2,59 %, aiheuttamaa palkkojen korotusvaikutusta. Lisäksi palveluiden ostoihin vuodelle 2021 varattu määräraha ei riitä kattamaan palvelujen talousarvion valmisteluhetkellä tiedossa olevaa kysyntää. Palvelujen ostoissa kysynnän kasvua on lastensuojelun laitos- ja sijaisperhehuollossa (-150 000 €), kehitysvammahuollon asumispalveluissa (-100 000 €) ja vammaisetuksissa ja -palveluissa (-120 000 €). Ilman merkittäviä uudistuksia Pälkäneen alueen palveluverkossa ja palvelujen tuotantotavoissa, ei lakisääteisten palvelujen tuottamiseen aiheutuvien kulujen osalta ole mahdollista päästä kehyksen mahdollistamalle 15,1 miljoonan euron tasolle.

Talousarviovuoteen 2020 mennessä saavutettujen säästöjen (Harjutuulen vanhainkodin lakkautus, henkilöstösäästöt 150 000 €) myötä Pälkäneen kunnan Kangasalan järjestämisvastuulle kuuluvien sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisen toimintakulujen talousarviovuonna 2021 arvioidaan olevan 15,6 miljoonaa euroa. Kangasalan kaupungissa osana talouden tasapainotusta toteutetaan henkilöstömenojen vähentämiseen tähtäävä ohjelma. Samojen toimenpiteiden (esitetty yllä) myötä myös Pälkäneen kunnan alueen palvelutuotantoon voidaan suunnitella 120 000 euron henkilöstösäästötavoite. Tämän johdosta vuoden 2021 lakisääteisten palvelujen tuottamisen kustannukset Pälkäneen kunnalle olisivat 15,5 miljoonaa euroa.

Osana talousarvion valmistelua on valmisteltu vastaukset valtuustaloitteisiin koskien neuropsykiatrisesti oireilevien lasten, nuorten ja näiden perheiden tueksi tarjottavan NEPSY-tukityömuodon kehittämistä ja nuorten mielenterveysongelmien varhaista apua kouluilla.

Vastauksessa NEPSY-tukityömuodon käyttöönottoa koskevaan aloitteeseen todetaan, että asia on tärkeä, mutta vaatii tuekseen lisäresursseja. Asia on huomioitu talousarvion 2021 kehyksen suunnittelussa. Kuitenkaan haastava kuntatalouden tilanne ja sosiaali- ja terveyskeskuksen toimintakuluihin vuodelle 2021 määritetty kehys ei mahdollista tukityömuodon käyttöönoton edellyttämää sosiaaliohjaajan tehtävän lisäämistä. Olemassa olevalla resurssilla on toteutettu tai toteutetaan nepsy-tukipisteen palvelut, nepsy-apuvälinelainaamo ja perhetyön käytettävissä olevat nepsy-työkalupakit. Lisäksi osana hyvinvointityöhön kuuluvan perhekeskustyöryhmän toimintaa selkeytetään kaupungin nepsy-palvelujen kokonaisuutta.

Val 14.12.2020: Sosiaaliohjaajan työsuhte 1.3.2021 alkaen, menolisäys -40 000 euroa (sis. sivukulut).

Nuorten mielenterveysongelmiin varhainen apu kouluille –aloite on niin ikään ajankohtainen ja tärkeä, mutta sekin vaatii toteutuakseen lisäresursseja, ja on huomioitu talousarviokehysten 2021 suunnittelussa. Sosiaali- ja terveyskeskuksen toimintakuluille annettu kehys ei mahdollista tarvittavan resurssin lisäämistä terveyspalveluihin. Aloitevastauksista valmisteltaessa on myös selvitetty mahdollisuutta siirtää olemassa olevaa resurssia palvelun tuottamiseen, mutta tämä ei ole mahdollista. Aloitteessa esitetty asia on huomioitu myös sote-uudistuksen valmisteluun liittyvässä lapsiperheiden palveluiden kokonaisuudessa, ja Pirkanmaalle on myönnetty rahoitusta Tulevaisuuden sote-keskus hankkeelle, jonka puitteissa aloitteen mukaista toimintaa voidaan hankerahalla toteuttaa. Vaikka aloitteessa esitettyä varhaista mielenterveysapua kouluille ei pystytä toimintakulujen puitteissa rahoittamaan, pystytään asiaa vuoden 2021 aikana toteuttamaan hankerahalla.

Investointiosa 2021 - 2023

Investointeihin on vuodelle 2021 varattu 485 000 euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2022 on varattu 505 000 euroa ja taloussuunnitelmavuodelle 2023 on varattu 425 000 euroa. Investoinnit sisältävät irtaimen käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen hankintoja.

STRATEGISET TAVOITTEET 2021

Numero	Strateginen tavoite
2.	Kuuntelemme, kokeilemme, mahdollistamme ja välitämme
3.	Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä
4.	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
9.	Tuottava, tehokas ja vaikuttava

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Numero	Toiminnallinen tavoite vuonna 2021
2.3	Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa
3.1	Mahdollistamme ja edistämme kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä (omaehtoinen hyvinvointi)
4.4.	Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen
9.3	Arvioimme tuotavuuttamme ja tehokkuuttamme

Tehokkuusmittarit

Tehokkuusmittarit	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Kuntaliiton kustannusvertailu 60 isointa kuntaa ja kaupunkia, Kangasala					
Sijaluku tehokkuusjärjestyksessä (Soten nettomenot euroa/asukas)	5.	10.	9.	9.	9.

Informatiiviset tunnusluvut

Informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Kangasala ja Pälkäne					
Henkilöstön määrä (budjetoidut vakanssit)	638	652	655	655	655
Sosiaali- ja terveystalvet, nettomenot/ Kangasala/euroa/asukas* * Väestötiedot s. 33	2 766	2 626	2 709	2 709	2 709
Sosiaali- ja terveystalvet, nettomenot/ Pälkäne/euroa/asukas	3 669	3 779	3 706	3 706	3 706

Informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Kangasala					
Kotona asuvia, 75 vuotta täyttäneistä 31.12. (%)	93,1	93,4	93,5	93,5	93,5
Omaishoidon tuen saajia, 75-vuotta täyttäneistä vuoden aikana (%)	4,4	5	5	6	6
Kotihoidon nettokustannukset: kotihoito, tehostettu kotihoito ja tukipalvelut €/asukas	182	182	180	170	170
Erikoissairaanhoidon PSHP €/asukas	1050	1032	1050	1050	1050
- Lastensuojeluilmoitusten lkm	854	650	590	550	550
- Yhteydenotot tuen tarpeen arvioimiseksi (SHL) lkm	62	80	90	90	90
- Hakemus tuen tarpeen arvioimiseksi lkm	58	70	85	85	85

Informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Pälkäne					
Kotona asuvia, 75 vuotta täyttäneistä 31.12. (%)	93,0	93,2	93,5	93,5	93,5
Omaishoidon tuen saajia, 75-vuotta täyttäneistä vuoden aikana (%)	4,7	5	5	5	5
Kotihoidon nettokustannukset: kotihoito, tehostettu kotihoito ja tukipalvelut €/asukas	295	280	280	280	280
Erikoissairaanhoidon PSHP €/asukas	1 238	1 300	1 300	1 300	1 300
- Lastensuojeluilmoitusten lkm	67	50	50	50	50
- Yhteydenotot tuen tarpeen arvioimiseksi (SHL) lkm	17	60	60	60	60
- Hakemus tuen tarpeen arvioimiseksi lkm	19	25	25	25	25

4.4 Sivistyskeskus

Vastuuhenkilö: hyvinvointijohtaja Kati Halonen

Talous

14.12.2020

Sivistyskeskus,€	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TA2021 / TP2019 -%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	4 026 984	4 120 000	3 170 000	4 069 000	101,0 %	4 158 000	4 229 000
ulkoiset	3 917 764	4 120 000	3 170 000	4 069 000	103,9 %	4 158 000	4 229 000
sisäiset	109 220	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintakulut	-65 575 672	-66 143 611	-66 143 611	-68 878 519	105,0 %	-69 827 827	-70 698 146
ulkoiset	-49 007 808	-49 843 440	-49 843 440	-50 940 692	103,9 %	-51 890 000	-52 760 319
sisäiset	-16 567 864	-16 300 172	-16 300 172	-17 937 826	108,3 %	-17 937 826	-17 937 826
Toimintakate	-61 548 688	-62 023 611	-62 973 611	-64 809 519	105,3 %	-65 669 827	-66 469 146
Poistot ja arvonalentumiset	-256 371	-463 340	-463 340	-1 058 912	413,0 %	-1 229 866	-1 185 561

Toimintaympäristö 2021

Sivistyskeskuksen palvelualueiden yhteinen päätavoite on kaupunkilaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen ja edistäminen.

Sivistyskeskus tuottaa monipuolisia varhaiskasvatus-, opetus-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluja jatkuvasti muuttuvassa ja kehittyvässä toimintaympäristössä. Palveluilla edistetään kaupungin elinvoimaisuutta ja kaupunkilaisten hyvinvointia, mahdollisuuksia virikkeiseen vapaa-aikaan ja monipuoliseen osallistavaan toimintaan. Palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti ja niitä ylläpidetään sekä kehitetään yhteistyössä asukkaiden, sidosryhmien, toisten palvelukeskusten ja yleishallinnon kanssa.

Varhaiskasvatuksen palvelualueeseen kuuluvat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito, esiopetus, avoin varhaiskasvatustoiminta (perhekerhotoiminta), yksityinen varhaiskasvatus, lasten hoidon tuet sekä palveluseteli. Yhteistyössä opetuspalveluiden kanssa toteutetaan joustavaa esi- ja alkuopetusta Oksaluokissa.

Opetuspalveluiden palvelualue sisältää opetustoimen järjestämän esiopetuksen, perusopetuksen, kouluisten iltapäivätoiminnan ja lukiokoulutuksen. Toisen asteen ammatillisesta koulutuksesta vastaa Tampereen seudun ammattiopisto Tredu, jonka isäntäkuntana toimii Tampereen kaupunki. Tredun Kangasalan toimipiste, Kangasalan lukio ja Pikkolan yläkoulu muodostavat yhdessä Roine-kampuksen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden palvelualueeseen kuuluvat kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut ja nuorisopalvelut sekä taiteen perusopetus ja kansalaisopistopalvelut. Kansalaisopistopalvelut tuottaa Valkeakoski-opisto ja taiteen perusopetuspalvelut hankitaan yksityisten toimijoiden sekä

Valkeakoski-opiston kautta. Yhteistyötä palvelujen järjestämisessä tehdään myös järjestöjen sekä Kangasala-talon, uimahalliyhtiön ja jäähalliyhtiön kanssa.

Sivistyskeskuksen toimintaa ohjaa ensisijaisesti Kangasalan kaupunkistrategia. Muita ohjauselementtejä ovat kunkin palvelualueen keskeiset säädökset, suunnitelmat ja ohjelmat, kuten mm. varhaiskasvatussuunnitelma (valtakunnallinen ja kuntakohtainen), esiopetuksen opetussuunnitelma (valtakunnallinen ja kuntakohtainen), perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmat (valtakunnallinen ja kuntakohtainen), "Lapsesta nuoreksi ehyellä polulla" – Kangasalan kaupungin varhaiskasvatuksen ja opetustoimen kehittämissuunnitelma 2014 - 2020, joka päivitetään vuonna 2021, Varhaiskasvatuksen seudullinen tiekartta vuoteen 2030 asti, Opetuspalveluiden seudullisen kehittämisen tiekartta vuodesta 2020 alkaen, Vapaa-aikapalveluiden seudullisen kehittämisen tiekartta vuodesta 2021 alkaen, PIKI-kirjastojen toimintaohjelma vuosille 2018 - 2022, Hyvinvointikertomus, Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma (sisältäen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman sekä liikunnan vision ja tavoitteet), Tampereen seutukunnan nuorisotyöohjelma ja Kangasalan lähiliikuntapaikkaohjelma vuosille 2018 - 2030. Kulttuuriohjelma vuosille 2021 - 2025 valmistuu loppuvuodesta 2020.

Painopistealueet 2021

Sivistyskeskuksen keskeisinä toiminnan painopistealueina ovat kaupunkilaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen ja edistäminen sekä asiakkaiden palvelukokemusten parantaminen mm. osallisuutta ja yhteistä tekemistä lisäämällä sekä prosessien sujuvuutta kehittämällä palveluiden saavutettavuus huomioiden. Kaupunkilaisten yleinen hyvinvoinnin edistäminen on koko kaupungin ja kaikkien palvelukeskusten yhteinen tehtävä ja työn tavoite, jota koordinoidaan ja ohjataan sivistyskeskuksen toimesta. Myös henkilöstön osalta on kaikilla palvelukeskuksilla tulevan taloussuunnitelmavuoden yhtenä painopistealueena ja tavoitteena henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen ja sitä kautta sairauspoissaolojen vähentäminen.

Valtuuston hyväksymät hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman päätavoitteet kuluvalle valtuustokaudelle ovat:

1. lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen
2. terveyserojen kaventaminen
3. osallisuuden vahvistaminen sekä
4. turvallisuuden ja viihtyvyyden lisääminen

Nämä tavoitteet yhdessä kaupunkistrategian tavoitteiden kanssa muodostavat pohjan painopistealueille ja konkreettisille toimenpiteille, joita sivistyskeskuksen palvelualueilla valtuustokauden aikana toteutetaan.

Varhaiskasvatus: Kangasalan varhaiskasvatussuunnitelman sekä varhaiskasvatuslain tuomien toimintakulttuurimuutosten vahvistamisella kasvatetaan lapsista juurensa tuntevia, itsetunnoltaan terveitä sekä

tulevaisuuteen suuntautuvia. Oppimisympäristöjen kehittäminen sekä sisätiloissa että ulkona on painopisteenä kaudelle 2020-2021. Digitaalisten välineiden määrää kasvatetaan varhaiskasvatuksen lapsiryhmissä ja niitä hyödynnetään sekä varhaiskasvatuksen että esiopetusryhmien pedagogisissa toiminnoissa. Tieto- ja viestintätekniikan käytön kehittäminen pedagogisessa toiminnassa on myös painopisteenä. Tätä kautta haetaan uusia ratkaisuja ja innovaatioita oppimisen kehittämiseen. Liikkumisen merkitys varhaislapsuudessa painottuu edelleen varhaiskasvatuksen toiminnassa tulevalle kaudelle.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin on tulossa muutoksia 1.8.2021 alkaen. Muutoksen tarkkaa vaikutusta varhaiskasvatuksen tuottoihin on vaikea arvioida etukäteen. Mahdollinen maksuton esiopetus ei sisälly 2021 talousarvioon. Kokeiluun otannalla arvottavat kunnat selviävät myöhemmin.

Tulevalla talousarviokaudella on nähtävissä lasten määrän kasvu varhaiskasvatuspalveluissa ja tämä voi vaikuttaa varhaiskasvatuspaikkojen lisäämistarpeeseen.

Lukuvuonna 2020-2021 joustavan esi- ja alkuopetuksen Oksaluokkatoiminta on laajentunut kaikkiin yksiköihin. Toimintaa järjestetään koronatilanteen sallimissa rajoissa.

Opetuspalvelut: Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijänä Kangasalan kouluilla tehdään pitkäjänteistä kehittämistyötä. Henkilökunta osallistuu myös aktiivisesti kehittämishankkeisiin ja koulutuksiin. Opetuspalveluiden kehittämisen painopistealueina lukuvuonna 2020-2021 ovat monipuolisten opetusmenetelmien vakiinnuttaminen huomioiden digitaaliset mahdollisuudet, oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen erityisesti niiden oppilaiden kohdalla, joilla on paljon poissaoloja sekä yhteistyön kehittäminen kohti yhteisopettajuutta. Painopistealueet pitävät sisällään seuraavat strategiset tavoitteet: henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta; kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä sekä palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala.

Määräaikaisena vakanssina on Pikkolan koululla ollut palkattuna 1 tuntiopettajaa, jonka osalta tuntimäärä on vakiintunut. Tähän perustetaan vakituinen palvelussuhde virkana, johon määrärahat siirretään palvelualueen sisällä 1.8.2021 alkaen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut: Kirjaston yhtenä painopistealueena on kirjastopalveluiden saavutettavuuden parantaminen. Sähköisiä palveluita kehitetään yhteistyössä muiden Piki-kirjastojen kanssa. Lasten- ja nuorten kirjastotyössä tavoitteena on edistää erilaisia lukutaitoja. Kulttuuripalveluissa painopistealueina on tapahtumatuotannon kehittäminen, kulttuuriperintö- ja museotoiminnan edistäminen sekä digitaalisten palveluiden kehittäminen. Nuorisotyössä painotetaan ennakoivan työn merkitystä. Kasvatuksellisuus on työtä ohjaavana tekijänä, missä tavoitteena on aktiivinen, yhteisvastuuta kantava kansalaisuus. Liikuntapalveluissa painottuvat liikuntaneuvonta, erityisryhmien ja ikäihmisten liikuntapalvelut, seurayhteistyö sekä kaupungin liikuntapaikkojen käytön koordinointi ja kouluyhteistyö. Kansalaisopiston kurseja järjestetään eri puolilla Kangasalaa vuosittainen opetustuntimäärän ollessa noin 8300

tuntia. Taiteen perusopetuspalveluissa on kaikkiaan 350 opiskelijaa. Opetusta antavat Pirkanmaan musiikkiopisto, Tampereen konservatorio, Käsityö- ja muotoilukoulu Näpsä ja kuvataidekoulu Emil.

Lähivuosina palvelukeskuksen käyttöön tulevista rakennushankkeista merkittävimpiä ovat Lammin-rahkan koulukeskus (Pienten lasten yksikkö ja Yhtenäiskoulun I-vaihe), Ruutanan monitoimitalo ja Pikkolan pienten lasten yksikkö. Monitoimitalo otetaan käyttöön syksyllä 2021. Sinne valmistuu tiloja varhaiskasvatusta, nuoriso- ja liikuntapalveluja sekä seurakuntaa varten. Muut kohteet valmistunevat taloussuunnitelmavuosien aikana. Keväällä 2020 hyväksytyn Päiväkotijärjestelmän ja kouluverkko-suunnitelman toteutus suunnitelman mukaisesti tulevina vuosina suunnitellaan lisäksi mm. Kuhmalahden ja Ruutanan uusia kouluja.

Turvalliset, terveelliset, toiminnalliset ja laadukkaat oppimis- ja harrastamisympäristöt lisäävät omalta osaltaan kaupunkilaisten hyvinvointia. Erityisesti lasten ja nuorten kasvuympäristön tulee olla Hyvinvointisuunnitelman kirjauksen mukaan fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallinen.

Taloussuunnitelmavuodelle 2022 on huomioitu valmisteluvaiheessa tiedossa olevien valtakunnallisten palkkaratkaisujen kustannusvaikutus, mutta ei muita hallitusohjelman mukaisia muutoksia palveluiden järjestämiseen (mm. varhaiskasvatusmaksujen alentumisesta aiheutuva tulojen väheneminen ja oppivelvollisuuden laajentaminen), joiden aiheuttamia kustannusvaikutuksia on luvattu kompensoida kunnille täysimääräisinä.

STRATEGISET TAVOITTEET 2021

Numero	Strateginen tavoite
1	Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala
4	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
5	Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä
9	Tuottava, tehokas ja vaikuttava
11	Arvostamme historiaamme, ympäristöämme ja vapaa-ajanmahdollisuuksia

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Numero	Toiminnallinen tavoite
1.5	Lisäämme ja kehitämme sähköisiä palveluita ja otamme käyttöön uusia palvelukavainavia kaupunkilaisten käyttöön.
4.4	Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen. Tämä toiminnallinen tavoite sisältää myös tavoitteen henkilöstön hyvinvoinnin edistämisestä ja sairauspoissaolojen vähentämisestä.

5.6	Tarjoamme turvalliset, terveelliset ja laadukkaat oppimisympäristöt.
9.4	Pidämme tulot ja menot pysyvästi tasapainossa.
11.3	Monipuolinen kesäpäivän kulttuurikaupunki: liikuntaa, harrastusmahdollisuuksia, taidetta, tapahtumia ja museoita.

Tehokkuusmittarit

Tehokkuusmittarit	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Päiväkotipaikka, nettomenot €/vuosi	10 068	10 100	10 100	10 100	10 100
Opetuspalvelut nettomenot €/oppilas	8 550	8 485	8 770	8 891	9 001
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut, nettomenot €/asukas	139	141	146	146	146

Informatiiviset tunnusluvut

Informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Varhaiskasvatus					
Kunnallisessa varhaiskasvatuspalveluissa olevien lasten määrä (pk+pph+avoin+ostopalvelu+ esiop. täydentävä vaka)	1 420	1388	1367	1400	1400
Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä (yksit. hoid. tuki ja palveluseteli)	461	469	393	400	400
Esiopetuksessa olevien lasten määrä	452	430	398	400	400
Opetuspalvelut					
Perusopetuksessa olevien oppilaiden määrä 1-10 lk (TA 2020 20.9.2020)	3 862	3 849	3 850	3 850	3 850
Lukiokoulutuksessa opiskelevien määrä (ei sisällä kaksoistutkintoa)	411	425	435	435	435
Kaksoistutkintoa (ammatillinen perustutkinto ja ylioppilastutkinto) opiskelevien määrä	18	50	50	50	50

Informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut					
Kirjaston lainaukset/asukas	17,8	17,9	17,8	17,7	17,7
Kulttuuripalveluiden järjestämät tilaisuudet ja kävijämäärät	-	-	30/6 000	30/6 000	30/6 000
Ikäihmisten ja erityisryhmien liikuntaryhmät ja osallistujamäärät	21/385	21/400	24/456	26/480	28/510
Nuorisotilojen kävijämäärät	-	-	6 600	6 600	7 600
Liikkuvan nuorisotyön kävijämäärät (Kyläkolli)	-	-	4 500	4 500	5 000
Liikunta-avustukset/asukas	4,61	4,70	4,66	4,63	4,57
Nuorisoavustukset/asukas	0,85	0,86	0,85	0,84	0,84
Kulttuuriavustukset/asukas	0,71	0,88	0,87	0,86	0,88
Taiteen perusopetuksessa olevien lasten ja nuorten määrä	366	350	350	350	350
Kansalaisopiston opiskelijamäärä	5 317	4 800	4 800	4 800	4 800
Henkilöstön määrä (vakituiset vakanssit)	746	758	759	759	759
Sivistyskeskuksen nettokustannukset /euroa / asukas *	1 931	1 923	1 989	1 996	2 000
*Väestötiedot s. 33					

4.5 Tekninen keskus

Vastuuhenkilö: elinympäristöjohtaja Sirkku Malviala

Talous

14.12.2020

Tekninen keskus, €	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TA2021 / TP2019 -%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	28 845 637	28 378 405	28 178 405	28 460 176	98,7 %	28 549 176	29 183 176
ulkoiset	4 860 247	4 830 000	4 630 000	4 993 000	102,7 %	5 082 000	5 716 000
sisäiset	23 985 390	23 548 405	23 548 405	23 467 176	97,8 %	23 467 176	23 467 176
Toimintakulut	-30 076 913	-31 619 305	-31 619 305	-32 283 519	107,3 %	-32 773 491	-33 473 490
ulkoiset	-28 418 526	-29 942 000	-29 942 000	-30 385 028	106,9 %	-30 875 000	-31 575 000
sisäiset	-1 658 387	-1 677 305	-1 677 305	-1 898 491	114,5 %	-1 898 491	-1 898 491
Toimintakate	-1 231 276	-3 240 900	-3 440 900	-3 823 343	310,5 %	-4 224 315	-4 290 315
Poistot ja arvonalentumiset	-10 358 440	-9 678 786	-9 678 786	-10 935 351	105,6 %	-12 285 040	-13 456 032

Val 14.12.2020: tulojen lisäys 150 000 euroa vuodelle TS2023, maankaatopaikkamaksujen tuotot

Toimintaympäristö 2021

Tekninen keskus kehittää ja vahvistaa kaupungin elinympäristöä, elinvoimaa ja veto-, pito- sekä lumovoimaa edistämällä kaupunkilaisten hyvinvointia. Tekninen keskus vastaa kaupungin maankäytöstä, kaduista ja yleisistä alueista, rakennuksista, vesihuollosta, viranomaispalveluista sekä aterial- ja siivouspalveluista.

Teknisen keskuksen palvelualueet ovat aterial- ja siivouspalvelut, maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö- ja rakennusvalvonta. Lisäksi tekniseen keskukseen kuuluu Kangasalan Vesi -liikelaitos.

Aterial- ja siivouspalvelut tuottaa palvelua kaupungin varhaiskasvatukselle, kouluille, sosiaali- ja terveyspalveluiden laitoksiin sekä lisäksi siivouspalveluita virastoihin ja kaupungin muihin kohteisiin. Aterial- ja siivouspalvelut ostaa kotiateriat kotihoidon tarpeisiin, sekä aterial- ja/tai siivouspalveluita mm. Apilan Rekolaan, Konsta-kirjastoautoon ja Kontulan juhlataloon.

Maankäytön palvelualue vastaa kaupungin maankäytön ja liikenteen suunnittelusta, yhdyskuntarakenteen muotoutumisesta, maaomaisuuden hoidosta, paikkatietorekisterin ja kartaston ylläpitoon liittyvistä tehtävistä ja valtion lainoittamaan asuntotuotantoon liittyvistä tehtävistä. Moniarvoisen elinympäristön säilyttämiseksi ja rakentamiseksi kaavoitus laatii mm. yleis- ja asemakaavoja, korttelisuunnitelmia ja maisemanhoitosuunnitelmia.

Rakentamisen palvelualue vastaa kaupungin peruspalvelukiinteistöistä, kaduista ja muista yleisistä alueista. Palvelualueen vastuulla on rakennetun omaisuuden arvon säilyttäminen ja rakentaminen. Palvelualueen tehtäviin kuuluu rakennusten, katujen, viheralueiden, uima- ja venerantojen, erilaisten kenttien ja ulkoliikuntapaikkojen suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito. Lisäksi palvelualue suunnittelee ja rakentaa vesi- ja viemärijohtoja ja laitteita Kangasalan Vesi -liikelaitokselle.

Ympäristö- ja rakennusvalvonnan palvelualue sisältää ympäristönsuojelun, rakennusvalvonnan ja pysäköinninvalvonnan. Palvelualueella hoidetaan mm. ympäristönsuojelulain, maa-aineslain, maankäyttö- ja rakennuslain sekä pysäköinninvalvonnan viranomaistehtäviä. Tehtävistä keskeisimpiä ovat ympäristö-, maa-aines-, rakennus-, toimenpide-, maisematyö-, maastoliikenneluvat, rakentamisen poikkeusluvut, suunnittelutarveratkaisut, melu- ja tärinäilmoitukset, vesihuoltolain mukaiset vapautukset, pysäköintivirhemaksut, viranomaislausunnot, erilaiset valvontatehtävät ja ympäristön tilan seuranta.

Teknisen keskuksen tavoitteet perustuvat Kangasalan kaupunkistrategiaan. Lisäksi tavoitteita ohjaavat kaupungin hyväksymä MAL-sopimus, kaupungin hyvinvointisuunnitelma ja kaupunkiseudun rakennussuunnitelma, asuntopolitiikka, ilmastopolitiikka ja liikennejärjestelmäsuunnitelma sekä useat lait ja asetukset.

Painopistealueet 2021

Teknisessä keskuksessa kehitetään kaupungin elinvoimaa ja palveluita ja lisätään viihtyisyyttä asukka- ja yritysliikenteen yhteistyössä kaupunkilaisten, kolmannen sektorin ja muiden sidosryhmien kanssa. Asukkaiden hyvinvointia ja arjen helppoutta edistetään tukemalla taajamien lähipalveluita ja kestävästä liikkumisesta eripuolilla kaupunkia, tuottamalla ravitsemista ja suositusten mukaisia aterioita eri-ikäisten asiakkaille sekä taata puhtaat ja turvalliset toimintatilat (koulut, päiväkodit yms.). Kaupunkilaisten hyvinvointia lisätään yhteistyössä muiden palvelukeskusten kanssa.

Tekninen keskus pyrkii osaltaan vakauttamaan kuntataloutta tiivistämällä yhdyskuntarakennetta ja harjoittamalla aktiivista maapolitiikkaa. Maankäyttöä tehostetaan erityisesti palveluiden ja joukkoliikenteen lähellä ja samalla huolehditaan asumisen monimuotoisuudesta. Kangasalan keskustan elinvoimaisuutta lisätään ja tuetaan monin keinoin. Kaupungin työpaikkaomavaraisuuden kasvattamiseen tähtääviä toimenpiteitä jatketaan aktiivisesti ja tuloshakuisesti, esimerkiksi lisäämällä elinkeinotonttien tarjontaa.

Rakennetun ympäristön laatuun panostetaan. Koronakriisin myötä retkeilyreittien, virkistysalueiden ja lähiliikuntapaikkojen käyttö on lisääntynyt. Tekninen keskus huolehtii niiden tarjonnasta ja kunnosta. Harjuja ja järviä vaalitaan.

Verkostojen ja kiinteän omaisuuden suunnitelmallinen kunnosta huolehtiminen on kuntatalouden näkökulmasta tärkeää. Rakennukset ja infra pyritään pitämään hyvässä kunnossa ja sisäilmaongelmia ehkäistään. Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen olosuhteita parannetaan edelleen.

Palveluita, tuotteita ja toimintatapoja kehitetään asiakaslähtöisesti yhteistyössä kaupunkilaisten ja muiden sidosryhmien kanssa tuottavuuden ja tehokkuuden parantamiseksi. Taloustilanteen vuoksi resurssit keskitetään vaikutuksiltaan merkittävimpiin tehtäviin. Erilaisia hankkeita pyritään toteuttamaan kaupungin ja yksityisten välisten yhteistoimintamuotojen avulla, jolloin kunnan omia investointeja voidaan vähentää.

Kangasala on HINKU-kunta ja sen tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Kaikessa päätöksenteossa huomioidaan hankkeiden ja hankintojen ekologisuus ja energiatehokkuus.

Henkilöstöä arvostetaan. Työntekijöiden osaamiseen, jaksamiseen ja työhyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota. Henkilökunnan sairauspoissaoloja pyritään vähentämään monin keinoin.

Kangasalan kaupungin talouden tasapainottamiseksi talousarvioesitys sisältää tekniselle keskukselle henkilöstömenoihin kohdentuvan säästötavoitteen.

Merkittävimmät investointihankkeet vuonna 2021 ovat Lamminrahkan koulukeskuksen ja pientenlasten yksikön sekä Lamminrahkan katu- ja muiden yleisten alueiden suunnittelu ja rakentaminen. Muita merkittäviä investointihankkeita ovat Ruutanan monitoimitalon rakentaminen ja Pikkolan pienten lasten yksikön suunnittelu.

Teknisen keskuksen talousarvioesitys sisältää kolme uutta vakanssia. Rakentamisen palvelualueelle tarvitaan uusi projekti-insinööri vakanssi, koska Kangasalan kaupungin rakentamisen investoinnit ovat kasvaneet huomattavasti aiemmista vuosista, eikä kaikkia rakennuttamisen tehtäviä ole mahdollista hoitaa ilman lisätyövoimaa. Lisäksi tarvitaan kaksi uutta palvelutyöntekijän vakanssia. Ruokailevien lasten määrä ja siivottavan pinta-alan määrä ovat lisääntyneet. Ruutanan monitoimitalo valmistuu syksyllä 2021 ja sinne tarvitaan palvelutyöntekijöitä, joita kaikkia ei ole mahdollista siirtää toisista kohteista.

STRATEGISET TAVOITTEET 2021

Numero	Strateginen tavoite
4.	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
7.	Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiilit
8.	Tiivistyvät taajamat ja mahdollisuuksien maaseutu
9.	Tuottava, tehokas ja vaikuttava
11.	Arvostamme historiaamme, ympäristöämme ja vapaa-ajanmahdollisuuksia

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Numero	Toiminnallinen tavoite
4.4	Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen
7.3	Kolme kärkihanketta omilla toiminnallisilla profileillaan: • Lamminrahka • Saarenmaa • Tarastenjärvi

Numero	Toiminnallinen tavoite
7.4	Kehitämme elinvoimaista keskustaa
7.7	Tarjoamme yrityksille toimipaikkoja ja tontteja kulloisenkin tarpeen mukaan ja nopeasti, kaavavarantoa riittävästi
8.6	Lisäämme vetovoimaisuutta ja viihtyisyyttä rakennetun ympäristön laadulla, korkeatasoisella arkkitehtuurilla, viheralueilla ja taiteella rakennetussa ympäristössä
9.3	Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme
9.5	Kasvamme kestävästi, hiilineutraaliutta edistäen
11.2	Vaalamme ympäristöämme: harjut, järvet ja lintuvedet ovat vahvuuksiamme

Tehokkuusmittarit

Tehokkuusmittarit	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Aterian keskimääräinen hinta, €	2,74	2,73	2,78	2,78	2,78
Katujen hoito, €/m ²	0,42	0,42	0,43	0,43	0,43
Rakennusten energiankulutus kWh/m ³	63,0	62,0	61,0	60,0	60,0

Informatiiviset tunnusluvut

Informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Maanhankinta, ha	40	40	40	40	40
Tonttien luovutus, kpl	30	30	30	40	40
Valmistuneita asuntoja, kpl	298	200	220	220	250
Liikenneväylät, km	236	239	241	248	251
Leikkikentät, uima- ja venerannat, ulkoliikuntapaikat, kpl	102	103	103	103	103
Kaupungin omistamat luonnon- suojelu- ja Natura-alueet	11	13	13	14	14
Tuotetut ateriamäärät, kpl	2 200 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000	2 300 000
Henkilöstön määrä (budjetoidut vakanssit)	301	304	304	304	304
Nettomenot, €/asukas*	730	779	779	784	783
* Väestötiedot s. 33					

TULOSLASKELMA

5 Tuloslaskelma

14.12.2020

TULOSLASKELMA, ulkoiset euroa	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA- muutokset 2020	Muutettu TA 2020	TA2021	2022	2023	TA2021 /TP2019 - %
TOIMINTATUOTOT	44 354 128	43 800 690	-1 850 000	41 950 690	44 713 650	45 141 650	46 346 650	100,8
Myyntituotot	26 446 276	26 478 790	100 000	26 578 790	27 380 550	27 730 550	28 590 550	103,5
Maksutuotot	11 412 841	11 649 760	-265 000	11 384 760	11 429 160	11 429 160	11 429 160	100
Tuet ja avustukset	1 786 321	1 570 440	-600 000	970 440	1 513 440	1 592 440	1 716 240	84,7
Muut toimintatuotot	4 708 690	4 101 700	-1 085 000	3 016 700	4 390 500	4 389 500	4 610 700	93,2
TOIMINTAKULUT	-203 175 337	-209 481 278	-500 000	-209 981 278	-218 435 784	-223 200 615	-228 260 644	107,5
Henkilöstökulut	-87 922 233	-90 919 484	0	-90 919 484	-92 100 401	-93 550 356	-95 064 128	104,8
Palvelujen ostot	-87 100 996	-89 424 269	-100 000	-89 524 269	-98 490 273	-101 363 974	-104 145 066	113,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 323 298	-11 657 405	0	-11 657 405	-12 183 188	-12 357 538	-12 817 488	107,6
Avustukset	-12 377 022	-12 413 800	-400 000	-12 813 800	-10 031 800	-10 131 800	-10 131 800	81,1
Muut toimintakulut	-4 451 788	-5 066 320	0	-5 066 320	-5 630 121	-5 796 946	-6 102 161	126,5
TOIMINTAKATE	-158 821 209	-165 680 588	-2 350 000	-168 030 588	-173 722 134	-178 058 965	-181 913 994	109,4
VEROTULOT	131 060 463	138 515 000	-2 847 000	135 668 000	137 690 000	141 830 000	145 900 000	105,1
VALTIONOSUDET	38 573 382	40 755 000	5 836 000	46 591 000	44 860 000	45 682 000	46 596 000	116,3
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	2 942 866	-293 400	0	-293 400	397 100	237 100	-602 900	13,5
Korkotuotot	69 415	50 000	0	50 000	60 000	60 000	60 000	86,4
Muut rahoitustuotot	3 047 162	917 600	0	917 600	1 351 100	1 351 100	1 351 100	44,3
Korkokulut	-788 972	-1 241 000	0	-1 241 000	-990 000	-1 150 000	-1 990 000	125,5
Muut rahoituskulut	615 261	-20 000	0	-20 000	-24 000	-24 000	-24 000	-3,9
VUOSIKATE	13 755 502	13 296 012	639 000	13 935 012	9 224 966	9 690 135	9 979 106	67,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-13 335 069	-13 020 026	0	-13 020 026	-14 866 692	-16 707 177	-18 213 864	111,5
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 107 134	-13 020 026	0	-13 020 026	-14 866 692	-16 707 177	-18 213 864	122,8
Arvonalentumiset	-1 227 935	0	0	0	0	0	0	0,0
TILIKAUDEN TULOS	420 433	275 986	639 000	914 986	-5 641 726	-7 017 042	-8 234 758	-1341,9
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	7 175	53 333	0	53 333	732 111	1 545 134	1 402 939	10203,6
Poistoeron muutos	7 175	53 333	0	53 333	732 111	1 545 134	1 402 939	10203,6
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (+/-)	427 608	329 319	639 000	968 319	-4 909 615	-5 471 908	-6 831 819	-1148,2

Tuloslaskelma on kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo- ja raahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Tuloslaskelmaosassa budjetoidaan valtuustoon nähden sitovat tulosaikutteiset tuloarviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu tehtäväkohtaisissa käyttötalouksissa ja tulosbudjeteissa. Tuloslaskelman sitovia eriä ovat: verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja -menot, satunnaiset erät ja tilinpäätössiirrot.

Tuloslaskelmassa toimintatuottojen arviot palvelukeskuksittain perustuvat palvelualueilla tehtyyn arviointiin.

Verotuloarviot perustuvat valtakunnalliseen arvioon eri verolajien kehityksestä. Tästä arviosta on laadittu kuntakohtaiset veroennustekehikot ja arviossa on käytetty viimeisintä syyskuussa julkaistua arviota. Kunnallisveron tuottoarvio perustuu 21,0 kunnallisveroprosentin tuottoarvioon.

Valtionosuuksien arvioinnissa on käytetty kuntakohtaista arviota vuodelle 2020 ja vuodelle 2021 ja 2022 on johdettu toimintakulujen kasvun suhteesta lisättynä 2020 valtionosuusarvioon.

Poistot tuloslaskelmaan on laskettu käyttöomaisuusohjeen mukaisesti. Poistot tulevat nousemaan tulevina vuosina merkittävästi isojen investointien seurauksena.

Verotulot

Kiinteistövero- prosentit	Kiinteistöverojen vaihteluvälit	Kangasala TP 2019	Kangasala TA 2020	Kangasala TA2021	Kangasala TS 2022	Kangasala TS 2023
Yleinen	1,03-2,00	1,03	1,03	1,03	1,03	1,03
Vakituiset asuinra- kennukset	0,41-0,90	0,43	0,43	0,43	0,43	0,43
Muut kuin vakituiset asuinrakennukset *	0,93-1,80	1,03	1,03	1,03	1,03	1,03
Yleishyödylliset yh- teisöt	alaraja 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Voimalaitokset	0,60-2,285	ei määritely	ei määritely	ei määritely	ei määritely	ei määritely
Rakentamattomat asuinpaikat	2,00-6,00	2,00	2,00	4,00	4,00	4,00
* Vaihteluväli 0,93-1,80 mutta enintään 1,00 vakituksia asuinrakennuksia suurempi						

Yhteenveto verotuloista 1 000 €	TP 2019	TA 2020	TA 2020- muutos	MTA 2020	TA2021	TS 2022	TS 2023
Verolaji							
Kunnallisvero	119 533	127 645	-4 085	123 560	124 600	129 300	133 500
Muutos%	4,7	6,8		3,4	0,8	3,8	3,3
Kiinteistövero	7 211	7 250	-60	7 190	7 350	7 350	7 450
Muutos%	0,9	0,5		-0,3	2,2	1,4	1,4
Yhteisö- veron tuotto	3 097	4 465	453	4 918	5 740	5 180	4 950
Muutos%	-24,4	44,2		58,8	16,7	-9,8	-4,4

Suunnitelmapoistot

Poistot on laskettu kaupungin käyttöomaisuusohjeen mukaisesti. Poistot näkyvät palvelukeskusten menoissa seuraavasti:

- poistot vesijohto- ja jätevesiverkosta näkyvät yhdyskuntatekniikan palveluprosessissa poistoina sekä vesilaitoksen liiketoimintaprosessissa
- poistot rakennuksista näkyvät rakennuttamisen palvelualueella poistoina ja sisältyvät palvelukeskuk-
silta perittävään sisäiseen vuokraan
- poistot kalustosta näkyvät kullakin palvelualueella

INVESTOINTIOSA

6 Investoinnit palvelukeskuksittain

Investointiosassa esitetään määrärahat käyttöomaisuuden hankintaan. Käyttöomaisuus aktivoidaan taseeseen ja poistetaan tuloslaskelman kautta vuosikuluina. Käyttöomaisuuden hallinnassa noudatetaan valtuuston hyväksymää käyttöomaisuusohjetta. Investointiosan määrärahat varataan käytön mukaisina.

Käyttöomaisuusinvestoinnit esitetään seuraavassa palvelukeskuksittain, euroa

14.12.2020

Strateginen johto	TP 2019	TA2020	Muutettu TA 2020	TA2021	TS2022	TS2023
TOIMINTATUOTOT	1 291 737	1 800 000	1 800 000	300 000	300 000	300 000
TOIMINTAKULUT	-1 722 600	-2 104 000	-3 054 000	-2 000 000	-1 500 000	-1 000 000
TOIMINTAKATE	-430 862	-304 000	-1 254 000	-1 700 000	-1 200 000	-700 000

Sosiaali- ja terveyskeskus	TP 2019	TA2020	Muutettu TA 2020	TA2021	TS2022	TS2023
TOIMINTAKULUT	-141 018	-380 000	-380 000	-485 000	-505 000	-425 000
TOIMINTAKATE	-141 018	-380 000	-380 000	-485 000	-505 000	-425 000

Sivistyskeskus	TP 2019	TA2020	Muutettu TA 2020	TA2021	TS2022	TS2023
TOIMINTAKULUT	-493 869	-2 493 000	-2 493 000	-700 500	-167 000	-3 200 000
TOIMINTAKATE	-493 869	-2 493 000	-2 493 000	-700 500	-167 000	-3 200 000

Tekninen keskus	TP 2019	TA2020	Muutettu TA 2020	TA2021	TS2022	TS2023
TOIMINTATUOTOT	0	645 000	645 000	1 800 000	0	0
TOIMINTAKULUT	-17 802 981	-27 160 000	-27 160 000	-31 472 000	-42 660 000	-34 420 000
TOIMINTAKATE	-17 802 981	-26 515 000	-26 515 000	-29 672 000	-42 660 000	-34 220 000

Val 14.12.2020: menojen lisäys -200 000 € vuodelle TS2023 Huutijärvi-Sahalahti jalankulku- ja pyöräilyväylä

Kaupunki ilman vesi -liikelaitosta	TP 2019	TA2020	Muutettu TA 2020	TA2021	TS2022	TS2023
TOIMINTATUOTOT	1 291 737	2 445 000	2 445 000	2 100 000	300 000	300 000
TOIMINTAKULUT	-20 160 468	-32 137 000	-33 087 000	-34 657 500	-44 832 000	-39 045 000
TOIMINTAKATE	-18 868 730	-29 692 000	-30 642 000	-32 557 500	-44 532 000	-38 745 000

Kangasalan Vesi -liikelaitos	TP 2019	TA2020	Muutettu TA 2020	TA2021	TS2022	TS2023
TOIMINTAKULUT	-2 316 295	-4 290 000	-4 290 000	-5 670 000	-5 285 000	-4 680 000
TOIMINTAKATE	-2 316 295	-4 290 000	-4 290 000	-5 670 000	-5 285 000	-4 680 000

Koko kaupunki ml. vesi -liikelaitos	TP 2019	TA2020	Muutettu TA 2020	TA2021	TS2022	TS2023
TOIMINTATUOTOT	1 291 737	2 445 000	2 445 000	2 100 000	300 000	300 000
TOIMINTAKULUT	-22 476 763	-36 427 000	-37 377 000	-40 327 500	-50 117 000	-43 725 000
TOIMINTAKATE	-21 185 025	-33 982 000	-34 932 000	-38 227 500	-49 817 000	-43 425 000

RAHOITUSOSA

7 Rahoituslaskelma

14.12.2020

Rahoituslaskelma, euroa	TP2019	TA2020	Muutettu TA 2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	13 755 502	13 296 012	13 935 012	9 224 966	9 690 135	9 979 106
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 178 728	-840 000	-40 000	-814 800	-714 800	-712 000
	12 576 774	12 456 012	13 895 012	8 410 166	8 975 335	9 267 106
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-22 476 763	-36 427 000	-37 377 000	-40 327 500	-50 117 000	-43 725 000
Rahoitusosuudet investointeihin	0	645 000	645 000	1 800 000	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 291 737	2 640 000	1 840 000	1 114 800	1 014 800	1 012 000
	-21 185 025	-33 142 000	-34 892 000	-37 412 700	-49 102 200	-42 713 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 608 251	-20 685 988	-20 996 988	-29 002 534	-40 126 865	-33 445 894
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainauksen lisäykset	-11 738	0	0	0	0	0
Antolainauksen vähennykset	9 350	0	0	9 000	9 000	9 000
	-2 388	0	0	9 000	9 000	9 000
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	31 000 000	32 900 000	32 900 000	43 500 000	60 200 000	59 200 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 141 201	-12 200 000	-12 200 000	-14 550 000	-20 150 000	-25 860 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0	0
	20 858 799	20 700 000	20 700 000	28 950 000	40 050 000	33 340 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-628 032	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	0
Saamisten muutos	3 800 000	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	-3 004 792	0	0	0	0	0
	167 176	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	21 023 587	20 700 000	20 700 000	28 959 000	40 059 000	33 349 000
Rahavarojen muutos	12 415 336	14 012	-296 988	-43 534	-67 865	-96 894
Rahavarojen muutos						
Rahavarat 31.12.	45 146 525	0	0	0	0	0
Rahavarat 1.1.	32 731 189	0	0	0	0	0
	12 415 336	0	0	0	0	0

Rahoituslaskelmassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoituslaskelmassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa kaupungin maksuvalmiuteen. Toiminnan ja investointien rahavirrasta nähdään miten vuosikate ja muu tulorahoitus riittävät investointimenojen kattamiseen.

LIITTEET

**KONSERNIYHTEISÖILLE JA
YHTEISTOIMINTATAHOILLE
MYÖNNETTÄVÄT KONSERNITUET
JA AVUSTUKSET**

8. LIITTEET

8.1 Konserniyhteisöille ja yhteistoimintatahoille myönnettävät konsernituet ja avustukset

Konsernituen ja avustuksen kohde, euroa	TP 2019	TA2020	TA2021
STRATEGINEN JOHTO			
Kangasalan Uimahalli Oy, Konsernituki Kaupungin osuus uimahallin rakentamisen rahoituksen (korko + lainanlyhennys) kustannuksista (konsernituki maksetaan korko- ja lainanlyhennyslaskua vastaan)	479 860	479 000	606 000
Toiminta-avustus uimahallin toimintaan	245 000	301 000	247 000
Kangasala-talo Oy - vuokratuki	405 000	enint. 405 000	enintään 405 000
Kangasalan Parkki Oy - avustus pysäköintitoiminnan aloittamiseen	500 000	-	-
Kiinteistö Oy Tieliikennemuseo -Mobilia III –hankkeen toteuttamiseksi rahoituskuluavustus laina-ajalle 2009-2023, n. 18 000 €/vuosi	18 000	18 000	18 000
-Mobilia IV –hanke 2015-2024 Val 10.11.2008 § 112	100 000	100 000	100 000
SIVISTYSKESKUS			
Kangasala-talo Oy, Konsernituki - kulttuuripalveluiden tuottamiseen	260 000	enint. 260 000	enintään 260 000
- museopalveluiden tuottamiseen	250 000	enint. 250 000	enintään 250 000
Kangasalan Jäähalli Oy - avustus (jäähallisopimukseen perustuva v.1996, v. 2006, 2016) Kh 8.2.2016 § 37	75 000	75 000	75 000
YHTEENSÄ, euroa	2 332 860	1 888 000	1 961 000

JÄSENMAKSUT JA YHTEISTOIMINTAOSUUDET

8.2 Jäsenmaksut ja yhteistoimintaosuudet

Strateginen johto

Yhteisö	Jäsenmaksuperuste
Elävät kaupunkikeskustat ry	1 390 euroa/vuosi
Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry	130 euroa / 1 000 asukasta
Kangasalan Pohjola-Norden ry	3 senttiä / asukas
Pirkanmaan virkistysalueyhdistys ry	9 senttiä / asukas
Pro Ysitie yhdistys	500 euroa/vuosi
Kangasalan Räpinologit ry	3 senttiä / asukas
Sapteen matkailualueen kehittämissyhteisö ry	100 euroa / jäsenkunta
Suomalaisen Työn liitto	97 euroa / jäsenkunta
Suomen Punainen Risti, Hämeen piiri	Kuntajäsenmaksu
Suomi-Venäjä seura Kangasalan osasto ry	3 senttiä / asukas
Suomi-Saksa yhdistys ry	3 senttiä / asukas
Tampereen Kesäyliopistoyhdistys ry	0,25 euroa / asukas
Tampereen Kauppakamari ry	Henkilöstö > 150, 3 200 euroa
Teosto Ry	Esityskorvaus: 0,1114 e/asukas

Yhteistoiminta ja muut maksuosuudet

	TP2019	TA2021
Tampereen aluepelastuslaitos	2 273 976	2 405 456
Jäsenkunnan maksuosuus	100 039	100 736
Suomen Kuntaliitto ry:n jäsenmaksu AVL 4 §)		
KT Kuntatyönantajat		
Kunnallinen työmarkkinalaitos, jäsenmaksuennakko (asukasluku-kerroin 0,3926575 x vuodenvaihteen asukasluku ja verotettavien tulojen kerroin 0,000002355 x verotettava tulo)	25 536	26 863
Jäsenkunnan maksuosuus	233 819	244 812
Pirkanmaan liitto (Tp 2017 maksuperusteena v. 2015 verotettava tulo)		
MKH 2.12.2013 § 234, MKV 14.12.2015		
Jäsenkunnan maksuosuus	84 184	82 632
Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä		
Yhteensä	2 717 554	2 860 499

Vesilaitos

Suomen vesilaitosyhdistys ry	Vuoden 2019 maksuperusteena v. 2018 laskutettu vesimäärä	TP2019	TA2020	TA2021
		6 797	7 000	7 100

HENKILÖSTÖMUUTOKSET

8.3 Henkilöstömuutokset

UUDET VAKANSSIT VUODELLE 2021

Palvelukeskus: Sosiaali- ja terveyskeskus Palvelualue Palveluyksikkö/ Kohde Virka/	Palkkakustannukset / henkilö (sis. sivukulut)		TA2021 kustannus yhteensä (sivukului- neen)	Henkilö- määrä
	2021	Koko vuosi		
Vakanssit 1.1.2021 alkaen				
• Sosiaali- ja perhepalvelut / lastensuojelu / sosiaalityöntekijä	55 000 €	55 000 €	55 000 €	1
• Sosiaali- ja perhepalvelut / perheneu- vola / psykologi	50 000 €	50 000 €	50 000 €	1
• Terveyspalvelut / nuorisopsykiatrian poli- klinikka / sosiaalityöntekijä 50 %	25 000 €	25 000 €	25 000 €	0,5
• Vanhuspalvelut / kotihoito / geriatri (ka- tetaan ostopalveluista saatavalla sääs- töllä)	0 €	0 €	0 €	1
Val 14.12.2020: Sosiaali- ja perhepalvelut/ per- hetyö / sosiaaliohjaajan työsuhde 1.3.2021 al- kaen	40 000 €	45 000 €	40 000 €	1
Yhteensä	170 000 €	175 000 €	170 000 €	4,5

Palvelukeskus: Sivistyskeskus Palvelualue Palveluyksikkö/ Kohde Virka/	Palkkakustannukset / henkilö (sis. sivukulut)		TA2021 kustannus yhteensä (sivukului- neen)	Henkilö- määrä
	2021	Koko vuosi		
Opetuspalvelut Peruskoulun lehtorin virka 1.8.2021 alkaen. Vakanssi ollut täytettynä määräaikaaisesti. Mää- rärahat (v. 2021 palkkakustannukset 21 000 €, koko vuosi 50 400 €) siirretään palvelualueen si- sältä, joten vakanssilla ei kustannusvaikutuksia.	0 €	0 €	0 €	1
Yhteensä	0 euroa			1

Palvelukeskus: Tekninen keskus Palvelualue Palveluyksikkö/ Kohde Virka/	Palkkakustannukset / henkilö (sis. sivukulut)		TA2021 kustannus yhteensä (sivukului- neen)	Henkilö- määrä
	2021	Koko vuosi		
Rakentamisen palvelualue Projekti-insinööri, Talonrakennus Perustelut: Kaupungin rakennusinvestointien määrä on lisääntynyt entisestään uuden Lamminrahkan asuinalueen rakennushankkeiden ja kaupungin kasvun myötä. Kiivaan rakentamisen vuoksi rakentamisen palvelualueelle tarvitaan projekti-insinööri lisääntyneisiin rakennuttamisen, tilaamisen ja valvonnan tehtäviin. Ilman lisätyövoimaa hankkeet eivät etene suunnitellun aikataulun mukaisesti ja vähäinen valvonta lisää virheiden riskiä.	60 000 €	60 000 €	60 000 €	1
Ateria- ja siivouspalvelut Palvelutyöntekijä, Ruutanan monitoimitalo Perustelut: Ruutanan uusi monitoimitalo valmistuu kesällä 2021 ja sinne tarvitaan 4 palvelutyöntekijää. Kaksi palvelutyöntekijää pystytään järjestämään töiden uudelleen järjestelyillä, mutta 2 uutta vakanssia on tarpeen. Siivottavan pinta-alan ja tilojen käyttäjien määrä on lisääntynyt.	35 000 €	35 000 €	35 000 €	2
Tekninen keskus yhteensä, euroa	95 000€	95 000€	95 000€	3
Kaupunki yhteensä, euroa	265 000€	270 000€	265 000€	8,5

8.4 Tietoja konserniyhtiöistä

Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt

Kuntalain 16a §:n mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1. luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta on kuntakonsernin emoyhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin.

Vuoden 2020 talousarvioluvut ovat toimitusjohtajan arvioita*. Vuoden 2021 talousarviosta päätetään kunkin yhtiön yhtiökokouksessa tai yhtiön hallituksessa.

KOY Taloherttua

KOY Taloherttua	
Perustamisvuosi	1973
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Stefan Stortz
Osoite ja puh.	Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala, puh. 0400 242 794
Sähköposti	stefan.stortz@herttuankp.fi

Osakeomistus 100 % (kaupungin omistusosuus -%)	Osakepääoma 3 246 027 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Yhtiö vastaa kaupungin vuokratolotoiminnasta eli hoitaa asuntojen markkinoinnin, vuokrauksen, rakennuttamisen ja hallinnoinnin. Taloherttuan palvelutuotannosta huolehtii pääosin Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy.	

Talous

Kiinteistö Oy Taloherttua	TP2019	TA2020	TA2021
Liikevaihto	6 681 041	6 850 000	6 550 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	94 747	25 000	50 000
Taseen loppusumma	33 472 037	37 500 000	35 500 000
Lainat	24 605 978	28 500 000	28 000 000
Takaukset emolta	20 075 696	31 400 000	28 500 000

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut			
Toiminnallinen käyttöaste- %	92	95	95
Vaihtuvuus	18,46	17,00	17,00
Omavaraisuusaste %	23,86	20	19,00
Velkaantumisaste %	292,90	375	335,00
Quick ratio, maksuvalmiusaste	0,43	0,30	0,30

Pirkanmaan Laatusännöinti Oy

Pirkanmaan Laatusännöinti Oy	
Perustamisvuosi	2012
Vastuhenkilö	toimitusjohtaja Joni Brander
Osoite ja puh.	Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala, puh. 03 357 5229
Sähköposti	joni.brander@pirkanmaanlaatusannointi.fi
Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 40 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Isännöinti, kiinteistöjen ylläpitopalvelut (huolto, siivous, tekniset palvelut)	

Talous

Pirkanmaan Laatusännöinti Oy	TP2019	TA2020	TA2021
Liikevaihto	3 251 679	3 350 000	3 450 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	6 007	234 500	180 000
Taseen loppusumma	1 157 897	1 300 000	1 200 000
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut			
Henkilöstön määrä	50	50	50
Osinko	200 112	220 000	230 000

Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy

Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy	
Perustamisvuosi	2012
Vastuhenkilö	toimitusjohtaja Stefan Stortz
Osoite ja puh.	Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala, puh. 040 868 2163
Sähköposti	stefan.stortz@herttuankp.fi
Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 10 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Isännöinti, rakennuttaminen ja kiinteistöjen ylläpitopalvelut (huolto, siivous, tekniset palvelut) kaupunkikonsernille (sovitut kohteet).	

Talous

Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy	TP2019	TA2020	TA2021*
Liikevaihto	1 991 006	1 950 000	2 074 583
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	214 434	185 000	153 520
Taseen loppusumma	1 808 825	1 775 000	1 850 000

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut

Henkilöstön määrä	30	27	30
Kaupunkikonsernin omistuksessa olevien kohteiden huolto- ja ylläpitopalvelut, kpl	64	65	63
Käyttökate%	11,87		12,50
Omavaraisuusaste%	69,97		70,5
Quick ratio	3,21		3,30

Kangasalan Lämpö Oy

Kangasala Lämpö Oy

Perustamisvuosi	1982
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Pekka Lehtonen
Osoite ja puh.	Tyrnimarjankuja 3, 36220 Kangasala, puh. 040 732 0041
Sähköposti	pekka.lehtonen@kangasalanlampo.fi

Osakeomistus 100 %**Osakepääoma** 100 912,76 euroa**Toimiala ja toiminnan kuvaus**

Kangasalan Lämpö Oy on Kangasalan kaupungin alueella toimiva kaukolämpö- ja maakaasupalveluja tarjoava lämpöyhtiö.

Talous

Kangasalan Lämpö Oy	TP2019	TA2020	TA2021*
Liikevaihto	9 610 184	9 400 000	8 700 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	798 581	600 000	600 000
Taseen loppusumma	18 030 734		
Lainat	6 540 000	10 160 000	9 385 519
Takaukset emolta	11 200 000	11 200 000	11.200.000

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut

Verkostohyötysuhde-%	92		>90
Kaukolämmön suunnittelemattomat keskeytykset (kpl)	1	<3	<3
Uusiutuvan energian osuus kaukolämmön tuotannossa -%	11,0	>50	>70

Kangasalan Uimahalli Oy

Kangasalan Uimahalli Oy	
Perustamisvuosi	2007
Vastuhenkilö	toimitusjohtaja Reija Kolehmainen
Osoite ja puh.	Kirkkojärventie 4 36200 Kangasala, puh. 0400 515 611
Sähköposti	reija.kolehmainen@kangasalanuimahalli.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 750 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus Uinti- ja hyvinvointipalvelujen tuottaminen vauvasta ikäihmisiin. Keväällä 2020 Suomeen saapunut ja yhä vallitseva koronaepidemia aiheuttaa epävarmuutta uimahallin toimintaan. Koronaepidemia on syksyllä 2020 näkynyt mm. vakiovuorotoimijoiden varausten peruuntumisina sekä vesijumppaajien osallistujamäärien laskuna ja mikäli epidemia jatkuu, vuoden 2021 kävijämäärät tulevat jäämään arvioidusta tasosta. Koronaepidemian aiheuttamat taloudelliset menetykset sekä kiinteistön saneeraustarpeiden kasvu ovat merkittävästi pienentäneet yhtiön kassavaroja. Sama kehityssuunta jatkuu vuonna 2021.	

Talous

Kangasalan Uimahalli Oy	TP2019	TA2020*	TA2021*
Liikevaihto	1 943 905	1 806 000	2 088 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	-86 070	-45 600	1 119
Taseen loppusumma	9 323 680	8 910 000	8 150 000
Lainat	8 180 882	7 500 000	6 940 000
Takaukset emolta	12 630 000	12 630 000	12 630 000
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA 2020	TA 2021
Kävijämäärä	201 989	178 000	200 000 Oletuksena on, että korona-epidemia ei juuri vaikuta asiakasmääriin.
Lämmönkulutus kWh	2 200	2 100	2 200
Sähkön kulutus MWh	1 349	1 200	1 350
Veden kulutus m3	27 670	27 800	27 700
Omavaraisuusaste	12 %	13 %	13 %
Quick ratio	0,8	0,5	0,4

Kangasala-talo Oy

Kangasala-talo Oy

Perustamisvuosi	2013
Vastuhenkilö	Timo Kotilainen
Osoite ja puh.	Kuohunharjuntie 6, PL 31, 36200 Kangasala, puh. 040 631 6400
Sähköposti	timo.kotilainen@kangasala-talo.fi

Osakeomistus 100 %

Osakepääoma 400 000 euroa

Toimiala ja toiminnan kuvaus

Tuottaa kulttuuripalveluina ohjelma- ja näyttelytoimintaa sekä museotoimintaa, sekä vuokraa tapah-tuma- ja kokoustiloja.

Talous

Kangasala-talo Oy	TP2019	TA2020	TA2021*
Liikevaihto	433 402	390 000	250 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	18 445	9 500	5 000
Taseen loppusumma	454 287	450 000	455 000

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TA2021*
Kävijät yhteensä	54 566	45 000	30 000*
Kävijät taidemuseo	15 730	11 000	9 000*
Tilaisuudet salissa	121	110	50*
Elokuvasesitykset	203	120	200

*Koronan vaikutus huomioitu tavoitteessa

Business Kangasala Oy

Business Kangasala Oy

Perustamisvuosi	19.3.2018
Vastuhenkilö	toimitusjohtaja Päivi Kuusivaara
Osoite ja puh.	Kangasalan kaupunki, Kunnantie 1, PL 50 36201 Kangasala puh. 044 430 9246
Sähköposti	paivi.kuusivaara@businesskangasala.fi

Osakeomistus 100 %

Osakepääoma 100 000 euroa

Toimiala ja toiminnan kuvaus

Yhtiön toimialana on tuottaa julkiselle sektorille elinkeinotoimen ja matkailun kehittämis- ja yrityspalveluja. Yhtiö tarjoaa ja välittää yritysten kehittämis- ja informaatiopalveluja ja osallistuu muutoinkin elinkeinoelä-män yleisten edellytysten kehittämiseen. Yhtiö voi hankkia hallintaansa ja vuokrata elinkeinoelämän käyttöön toimitiloja, laitteita ja järjestelmiä sekä myydä ja välittää palveluja yrityksille verkostoitumisessa,

toiminnoissa tarvittavien tietojen ja taitojen hankinnassa, uusien yritysten, liikeideoiden ja toimintatapojen kehittämisessä sekä kotimaisten ja kansainvälisten yhteyksien luomisessa ja ylläpidossa. Yhtiön voi omistaa sellaisten yhtiöiden ja yhteisöjen osakkeita ja osuuksia, joiden toiminta liittyy välittömästi tai läheisesti yhtiön omaan toimintaan. Yhtiön tarkoituksena ei ole tavoitella voittoa eikä se jaa omistajilleen osinkoa, vaan mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen.

Talous

Business Kangasala Oy	TP2019	TA2020	TA2021
Liikevaihto	911 589	907 000	907 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	37 276	0	32 000
Tilikauden voitto/tappio	29 414	0	25 600
Taseen loppusumma	209 695	100 000	200 000

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TA2021
Uusien Kangasalla perustettujen yritysten ja työntekijöiden lukumäärä	135/50	135/150	135/150
Työpaikkaomavaraisuusaste	>64	>65	>65
Tarjonnassa olevien tonttien lukumäärä	>10	>10	>10

Kangasalan Parkki Oy

Kangasalan Parkki Oy	
Perustamisvuosi	1981
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Kari Hokkanen
Osoite ja puh.	Pirkanmaan Laatusännöinti Oy Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala, p. 050 576 7995
Sähköposti	kari.hokkanen@pirkanmaanlaatusannointi.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 400 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Yhtiön toimialana on omistaa, hallita ja vuokrata kiinteistöjä, rakennuttaa, omistaa ja hallinnoida pysäköintitiloja ja alueita sekä harjoittaa pysäköintiliiketoimintaa omistamissaan tai sitä varten vuokraamissaan pysäköintiloissa ja alueilla. Yhtiö voi myös omistaa pysäköintipaikkojen hallintaan oikeuttavia osakkeita tai osuuksia.	

Talous

Kangasalan Parkki Oy	TP2019	TA2020	TA2021
Liikevaihto	520 000	550 000	530 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	21 269	0	0
Taseen loppusumma	9 490 049	8 850 000	8 022 000
Lainat	7 350 000		7 050 000
Takaukset emolta	7 500 000		7 500 000

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut			
Pysäköintitalon käyttöönotto	5.12.2019		5.12.2019
Autopaikkojen lukumäärä		336	332
Sähköautojen latauspisteet		6	6
Alkaneet pysäköintikerrat		40 000 kpl	60 000 kpl

KOy Kangasalan Harjunsola I

KOy Kangasalan Harjunsola I

Perustamisvuosi	1962 ja 1972
Vastuuhenkilö	Toni Ketolainen
Osoite ja puh.	Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala puh. 050 4522 123
Sähköposti	toni.ketolainen@herttuankp.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 154 985 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Yhtiön toimialana on vuokraoikeuden nojalla hallita tonttia ja omistaa ja hallita tonteilla olevia yhtä asuin- ja kahta liikerakennusta	

Talous

KOy Kangasalan Harjunsola I	TP2019	TA2020	TA2021*
Liikevaihto	174 930	169 000	179000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	-24 232	-19 000	1000
Tilikauden voitto/tappio	-24 232	-19 000	1000
Taseen loppusumma	233 528	210 000	211 000

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut			
Asuntojen käyttöaste	0	0	0
Liiketilojen käyttöaste-%	87	90	90

KOy Kangasalan Harjunsola II

KOy Kangasalan Harjunsola II

Perustamisvuosi	1986
Vastuuhenkilö	isännöitsijä Toni Ketolainen
Osoite ja p.	Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, Kangasala puh.
Sähköposti	toni.ketolainen@herttuankp.fi

Osakeomistus 100 %**Osakepääoma** 68 368,39 euroa**Toimiala ja toiminnan kuvaus**

Yhtiön toimialana on vuokraoikeuden nojalla hallita tonttia ja omistaa ja hallita kyseisellä tontilla olevaa liikerakennusta.

Talous

KOy Kangasalan Harjunsola II	TP2019	TA2020	TA2021*
Liikevaihto	90 890	99 278	107 366
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	-8 339	-13 072	1000
Tilikauden voitto/tappio	-8 339	-13 072	1000
Taseen loppusumma	538 065	520 000	521 000

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TA2021*
Liiketilöiden käyttöaste-%	100	100	100
Velkaantumisaste	1,7 %	1,0 %	1,0

KOY Vatialan Kasarminportti

KOy Vatialan Kasarminportti

Perustamisvuosi	2000
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Jouko Mikkola
Osoite ja p.	Pirkanmaan Laatusännöinti Oy, Tampellan Esplanadi 10, p. 050 576 6868
Sähköposti	jouko.mikkola@pirkanmaanlaatusannointi.fi

Osakeomistus 59,6 %**Osakepääoma** 49 615,44 euroa**Toimiala ja toiminnan kuvaus**

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita tonttia sekä yhtiön toimesta tontille rakennettua teollisuusrakennusta.

Talous

Kiinteistö Oy Vatialan Kasarminportti	TP2019	TA2020	TA2021*
Liikevaihto	83 599	83 600	83 600
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) ennen veroja	-4 701	-5 653	-1 000
Tilikauden voitto/tappio	-4 701	-5 653	-1 000
Taseen loppusumma	1 656 833	1 656 833	1 656 833

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut			
Teollisuustilojen käyttöaste -%	100,0	100,0	100,0

KOY Kangasalan Säästökeskus

KOY Kangasalan Säästökeskus	
Perustamisvuosi	1975
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Stefan Stortz
Osoite ja p.	Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, p. 0400 242 794
Yhteystiedot	stefan.stortz@herttuankp.fi

Osakeomistus 64,60 %	Osakepääoma 35 379 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus Kiinteistöyhtiön tehtävä on hallinnoida ja ylläpitää kiinteistöä siten, että osakkeenomistajat ja vuokralaiset voivat toimia hallitsemisissaan huoneistossa itse tai vuokrata hallitsemiaan tiloja.	

Talous

Kangasalan Säästökeskus Oy	TP2019	TA2020	TA2021*
Liikevaihto	141 619	107 506	107 506
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	-5 969	-14 436	-5000
Tilikauden voitto/tappio	-5 969	-14 436	-5000
Taseen loppusumma	1 656 710	1 650 000	1 645 000
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut			
Tilojen käyttöaste-% (yhtiön omistamat tilat)	100	100	100
Yhtiön omavaraisuusaste %	72,37	68	68
Sijoitetun pääoman tuotto-%	-0,15	-0,15	-0,15
Nettovelkaantumisaste%	28,29	26,5	25,05
Maksuvalmius, Quick ratio	1,35	1,35	1,30

KOy Kangasalan Myllypohja

KOy Kangasalan Myllypohja

Perustamisvuosi	
Vastuuhenkilö	isännöitsijä Toni Ketolainen
Osoite ja puh.	Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala puh. 050 4522 123
Sähköposti	toni.ketolainen@herttuankp.fi

Osakeomistus 72,4 %**Osakepääoma** 18 980,01 euroa

Toimiala ja toiminnan kuvaus Yhtiön toimialana on omistus- ja vuokraoikeuden nojalla hallita neljää tonttia sekä omistaa ja hallita tonteilla sijaitsevaa liikerakennusta

Talous

KOy Kangasalan Myllypohja	TP2019	TA2020	TA2021*
Liikevaihto	113 457	119 209	124 586
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)*	-429 126	-8 900	2 000
Tilikauden voitto/tappio*	-429 126	-8 900	2 000
Taseen loppusumma	687 166	677 000	679 000

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut			
Käyttöaste	100	100	100
Velkaantumisaste	6,6 %	-0,28 %	-1,9

*Tilikauden 2019 aikana kirjattu -429.151,23 euron arvonalentuminen

INVESTOINTIEN LIITETIEDOT

8.5 Investointien hankeluettelo

INVESTOINTIEN HANKELUETTELO TA2021-TS2023				
Hankelaji				
(P) = peruskorjaus, (S)=sitova hanke, (U) =uudisrakennushanke				
Investoinnit	TA2021	TS2022	TS2023	Perustelut
Strateginen johto				
Maa- ja vesialueet				
Maa- ja vesialueiden osto (U)	(S/U)	(U)	(U)	
Maa- ja vesialueet				
Maa- ja vesialueiden myynti (U)	(U)	(U)	(U)	
Osakkeet ja osuudet				
Osakkeiden osto (U)	(U)	(U)	(U)	
Sosiaali- ja terveystyö				
Muut pitkävaikutteiset menot				
Sähköiset palvelut, suun terveydenhuolto	(U)	(U)	(U)	
Sähköiset palvelut, avosairaanhoito	(U)	(U)	(U)	
Sähköiset palvelut, sosiaalipalvelut	(U)	(U)	(U)	
Sähköiset palvelut, kotihoito	(U)	(U)	(U)	
Sähköiset palvelut, Kansa Mediat	(U)	(U)	(U)	
Sote, tiedolla johtaminen	(U)	(U)	(U)	
Irtain omaisuus				
Hammashoitokoneyksiköt	(P)	(P)	(P)	
Terveystyön kalusteet	(P)	(P)	(P)	
Pentorinteen kalusteet (nykyinen nimi)	(P)	(P)	(P)	
Pentorinteen vanhainkoti				
Asumispalveluyksikkö, Sahalahti	(U)	(U)	-	
Sivistystyö				
Varhaiskasvatus				
Muut koneet ja kalusto				
Varhaiskasv. yhteispalvelut:				
sähköiset asiointivälineet (P)	(P)	(P)	(P)	Laitteet pedagogiseen toimintaan
Ruutanan monitoimitalo (S)	(S)	-	-	Päiväkodin kalustaminen ja av-laitteet
Pikkolan päiväkotit (P)			(P)	Peruskorjauksen/tilapäistilojen kalustaminen. Kalustusta 2023 PLY
Lamminrahkan pienten lasten yksikkö (U)			(U)	Uuden yksikön (päiväkotit) kalustaminen
Muut koneet ja kalusto erittelemättömät kohteet (P)	(P)	(P)	(P)	Kalustuksen uusimista

TA2021 TS2022 TS2023 Perustelut				
Opetuspalvelut				
Muut koneet ja kalusto				
Esi- ja perusopetuksen jakamaton (v. 2021-2022 P ja 2023 U)	(P)	(P)	(U)	Kalustuksen uusimista, v. 2023 Lamminrahkan kalustus esiop.+ 1-2 lk:t
Kirkkoharjun koulu (P)	(P)	-	-	Juhlasalin kohdevalaisimien uusiminen, teknisen työn oiko- ja tasohöylä
Liuksialan koulu (P)	(P)	-	-	Näyttämön rikkinäiset verhot, kalustuksen uusimista
Pikkolan koulu (P)	(P)	(P)	(P)	Kalustuksen uusimista
Lamminrahkan yhtenäiskoulu (U)	-	-	(U)	Uuden koulun kalustaminen
Ruutanan koulu (U)	-	-	(U)	Uuden koulun kalustaminen (sis. TVT kalusto)
Lukion koneet ja kalusto				
Lukio (P)	(P)	(P)	(P)	Auditorion tekniikan uudistamiseen, yleisten tilojen kalustamiseen, musiikin opetus-välineistön ja opetustekniikkavälineistön hankintaan
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut				
Muut koneet ja kalusto				
Ruutanan monitoimitalo (S)	(S)	-	-	Uuden nuoris- ja liikuntatilan kalusteet
Lamminrahkan koulukeskuksen vapaa-aikatilat (U)	-	-	(U)	Kalusteet ja liikuntavälineet
Kesäteatterin kaluston uusiminen (P)	(P)	-	-	Mm. kahvion laitteet ja ulkokalusteet
Vuokrattavien vapaa-aiktilojen kalusteiden uusiminen (P)	(P)	-	-	Mm. sohvut, pöydät, patjat
Valvontakameroiden hankinta vapaa-aiktiloihin (P)	(P)	-	-	Valvontajärjestelmät mm. Kuhmalahteen ja Vallittuun varkauksien ehkäisemiseksi
Lumoava Kangasala-ympäristötaideohjelman hankkeet (U)	(U)	(U)	(U)	Ympäristötaideohjelman ns. itsenäiset hankkeet
Tekninen keskus				
TA2021 TS2022 TS2023 Perustelu				
Irtain omaisuus				
Maastomittauksen laitteet	(U)	(U)	(U)	Mittauslaitteiden uusiminen
Pakettiauto/kiinteistöjen hoito (U)	-	-	(U)	Kiinteistöjen ylläpito
Ulkoalueiden autot (U)	(U)	(U)	(U)	Ulkoalueiden auto, autojen uusiminen
Ulkoalueiden koneet ja kalusto	(U)	(U)	(U)	Ruohonleikkureiden ym. uusiminen
Keittiölaitteet, muut investoinnit (U)	(U)	(U)	(U)	Keittiön koneet ja laitekannan uusiminen
Keittiölaitteet, Ruutanan monitoimitalo (U)	(U)	-	-	Keittiön ja siivouksen koneet ja laitteet
Keittiölaitteet, Kuhmalahden koulu (U)	-	(U)	-	Keittiön ja siivouksen koneet ja laitteet
Keittiölaitteet, Lamminrahkan koulukeskus (U)	-	-	(U)	Keittiön ja siivouksen koneet ja laitteet

TA2021 TS2022 TS2023 Perustelut				
Rakennukset				
Ruutanan koulu (U)	(U)	(U)	(U)	Uusi koulu
Kuhmalahden koulu (U)	(U)	(U)	-	Pohjan koulun lakkautus ja uusi koulu päiväkodin yhteyteen
Lamminrahka koulu (S)	(S)	(S)	(S)	Suunnittelu ja rakentaminen
Pitkälän koulu (P)	-	(P)	-	Pesuhuoneiden ja keittiön kunnostus
Huutijärven puukoulu (P)	(P)	-	-	Puukoulun julkisivun ja vesikaton kunnostaminen
Ruutanan monitoimitalo (S)	(S)	-	-	Uudet tilat varhaiskasvatukselle, nuorille, seurakunnan käyttöön
Pikkolan pienten lasten yksikkö (U)	(U)	(U)	(U)	Uusi pienten lasten yksikkö
Harjunsalon päiväkotikoulu (P)	-	(P)	(P)	Peruskorjaus, vanha osa, (alustava arvio)
Lamminrahka, pienten lasten yksikkö (S)	(S)	(S)	(S)	Koulukeskuksen yhteyteen
Suoraman päiväkotikoulu, Kukkotalo (P)	-	(P)	-	Piha-alueiden kunnostus
Suoraman koulu (P)	(P)	-	-	Sisäilmakorjauksia
Pikkolan koulu (P)	(P)	(P)	(P)	Sähkökeskuksen uusiminen v. 2021, LVISA-uusimisia v. 2022-2023
Sariolan koulu (P)	-	(P)	-	Vesikaton uusiminen, peruskunnostusta
Liuksialan koulu (P)	-	-	(P)	LVISA-uusimisia, peruskunnostusta
Terveystieteiden keskus (P)	-	-	(P)	Keittiön kunnostus v. 2023, peruskorjauksia
Muut rakennushankkeet				
Peruskunnostusmääräraha (P)	(P)	(P)	(P)	Määrärahan käyttö kohdennetaan vuosittaisessa työohjelmassa
Kyötikkälän kenttä (P)	(P)	-	(P)	Huoltorakennuksen kunnostaminen ja laajentaminen (latukone, moottorikelkat)
Kangasala-talo (P)	(P)	-	-	Salin metalliverhojen vaihto (2021)
Kaarina-kodit (P)	(P)	-	-	yhteiskeittiöiden korjaus/uusiminen
Mobilia kesäteatteri (P)	(P)	-	-	Katos, huoltokunnostuksia
Maa- ja vesirakentaminen				
Pintavesihaittojen poistaminen (P)	(P)	(P)	(P)	Sadevesien poisjohtamista ja hulevesien suunnittelua
Sadevesiviemäröinnin peruskorjaus ja laajentaminen (P)	(P)	(P)	(P)	Katujen peruskorj. yhteydessä veden toiminta-al. ulkopuoliset
Mobilia (P)	(P)	-	-	Sataman maapenkan ym. korjaus
Liikennealueet				
Katujen peruskorjaus (P)	(P)	(P)	(P)	Rakenteen ja päällysteen uusimistyöt, määrärahan käyttö kohdennetaan vuosittaisessa työohjelmassa
Katuvalaistuksen peruskorjaus (P)	(P)	(P)	(P)	Uusiminen, korjaukset, linjatäydennykset, määrärahan käyttö kohdennetaan vuosittaisessa työohjelmassa
Liikenneturvallisuuden parantaminen (P/U)	(P/U)	(P/U)	(P/U)	Mm. suojatiesarekkeitä ja bussi-pysäkkien parantamista
Rakentamisen täydentäminen (u)	(U)	(U)	(U)	Kiireelliset talousarvion ulkopuolelta tulleet rakennushankkeet
Kävelyn ja pyöräilyn parantaminen (U/P)	(U/P)	(U/P)	(U/P)	Kävelyn, pyöräilyn ja joukko liikenneolosuhteiden parantaminen, v. 2021 Aakkulantien jatkaminen Mallitelle.
Huutijärvi - Sahalahti (U)	(U)	(S)	(S)	Jalankulku- ja pyöräilyväylä (välillä Huutijärvi - Pelisalmi).
Mäkirintentie (U)	(U)	(U)	(U)	Kaavan mukaiset muutokset (alustava arvio)
Lamminrahka (S)	(S)	(S)	(S)	Katujen, hulevesien, yleisten alueiden suunnittelu ja rakentaminen

TA2021 TS2022 TS2023 Perustelut				
Keskusta (U)	-	(U)	-	Alikulun rakentaminen v. 2022 (alustava arvio)
Urheilutie (U)	(U)	(U)	-	Kaavoitettavien alueiden katujen suunn. ja rakentaminen (alustava arvio)
Linkosuon alue (U)	-	-	(U)	Kiveys ja vihertyöt
Lemetty (U/S)	(U/S)	(U/S)	(U/S)	Mannakorventie v. 2022-2023, Satulankaari v. 2022, 2024, Rekikuja v. 2023, Jalustinkatu 2024, hule v. 2022
Kehä II, eteläinen (Rusko-Saarenmaa) (U)	-	(U)	(U)	Katujen suunnittelu ja rakentaminen (alustava arvio)
Ilkko (U/S)	(U/S)	-	(U/S)	Atte Wikholminkuja v. 2021, Auvo Villasen kuja ja Veikko Järvelän kuja v. 2023 (alustava arvio)
Valimontie (U)	(U)	-	-	Kadun suunnittelu ja rakentaminen (alustava arvio)
Lentola, Kangasalanatie (U)	(U)	-	-	Kiertoliittymät, MAL-hanke (alustava arvio)
Viputie (U)	(U)	-	-	Viputien jatkaminen koululle (alustava arvio)
Herttua (U)	-	-	(U)	Kaavoitettavien alueiden katujen suunn. ja rakentaminen (alustava arvio)
Huutijärvi (ent. Tredu) (U)	(U)	-	(U)	Liikennejärjestelyt Sahalahdentiellä (alustava arvio) suunnittelu v. 2021
Kortekumpu (U)	-	-	(U)	Kaavoitettavien alueiden katujen suunn. ja rakentaminen (alustava arvio)
Aakkulantie (U/P)	-	-	(U/P)	Kadun peruskorjaus ja jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentaminen välille Mallitie-Nikkilän koivukuja
Ilkontien peruskorjaus (P)	-	(P)	(P)	Peruskorjaus
Puistot ja muut yleiset alueet				
Vanhon alueiden ja liikennealueiden perusparantaminen (P)	(P)	(P)	(P)	Vihertöitä vanhoilla kaava- ja liikennealueilla (kohteet vuosiohjelmassa)
Leikkikentät, koulujen ja päiväkotien pihat (P)	(P)	(P)	(P)	Leikkialueiden peruskorjaus sekä kallusteiden uusiminen
Liiku ja leiki (U)	(U)	(U)	-	Liiku- ja leikkityöryhmän hankkeet, kaupunginjohtajan päätöksellä käyttö
Tursolan puistokenttä (U)	(U)	-	-	Korvaavan leikkikentän rakentaminen
Valimon alue (U)	-	-	(U)	Maisemanhoito yms.
Liikuntapaikat ja muut ulkoilualueet				
Kenttien, liikuntareittien ja muiden ulkoalueiden perusparantaminen (P)	(P)	(P)	(P)	Määrärahan käyttö kohdennetaan vuosittaisessa työohjelmassa
Kyötikkälän kenttä (P)	(P)	-	-	Pinnoitteen uusiminen v. 2021
Lähiliikuntapaikat (U)	(U)	(U)	(U)	Suunnittelu ja toteutus (lähiliikuntapaikkaohjelman mukaisesti) Vatiala v. 2021
Rannat (P)	(P)	(P)	(P)	Uima- ja venerantojen peruskunnostuksia
Sorolan monttu (U)	(U)	(U)	-	Yleissuunnitelman mukainen toteutus
Vehoniemi (U)	(U)	(U)	(U)	Retkeilyalueen rakentaminen vaiheittain
Koirapuisto (U)	(U)	-	-	

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS

8.6 Kangasalan Vesi -liikelaitos

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Antti Kytövaara

Talous

14.12.2020

Kangasalan Vesi – liikelaitos, €	TP2019	TA2020	MTA2020	TA2021	TA2021 / TP2019 -%	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	7 528 144	7 627 788	7 727 788	7 960 000	105,7 %	8 310 000	8 760 000
ulkoiset	7 211 613	7 300 000	7 400 000	7 650 000	106,1 %	8 000 000	8 450 000
sisäiset	316 531	327 788	327 788	310 000	97,9 %	310 000	310 000
Toimintakulut	-4 827 454	-4 782 677	-4 882 677	-5 140 928	106,5 %	-5 340 928	-5 540 928
ulkoiset	-4 621 636	-4 600 000	-4 700 000	-4 900 000	106,0 %	-5 100 000	-5 300 000
sisäiset	-205 818	-182 677	-182 677	-240 928	117,1 %	-240 928	-240 928
Toimintakate	2 700 690	2 845 111	2 845 111	2 819 072	104,4 %	2 969 072	3 219 072
Poistot ja arvonalentumiset	-2 344 627	-2 450 000	-2 450 000	-2 520 000	107,5 %	-2 810 000	-3 160 000

Toimintaympäristö 2021

Toiminta sisältää vedentuotannon omista pohja- ja pintavesilaitoksista ja jätevesien johtamisen Tampereelle Viinikanlahden jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi sekä jätevesien käsittelyn Pohjan alueella.

Kangasalan Vesi- liikelaitoksen tehtävänä on johtaa laadukasta talousvettä verkostoon liitetyille asukkaille sekä huolehtia jäteveden johtamisesta puhdistettavaksi turvallisesti. Toiminnan tulee olla taloudellisesti tehokasta ja sen pitää keskittyä huolehtimaan luotettavista vesihuoltopalveluista laitoksen omalla toiminta-alueella. Vesijohtoverkostoon on liittynyt n. 6 400 kiinteistöä, joissa on noin 30 100 asukasta. Viemäriverkostoon on liittynyt n. 5 250 kiinteistöä, joissa on noin 28 400 asukasta.

Tampereen Vedelle maksettaviin jätevesikorvauksiin varataan 1 920 000 €. Sisäisissä tuotoissa on 100 000 € huleveden palvelumaksua katujen ja yleisten alueiden kuivatuksen osuutena hulevesien investointi- ja käyttökustannuksista. Huleveden ulkoiset tuotot ovat 4 000 € ja kulut 40 326 €.

Painopistealueet 2021

Hyvän talousveden varmistaminen ja asiallisen viemäroinnin järjestäminen ovat vesilaitoksen päätehtävät, mikä edellyttää laadukkaita ja kestäviä vesihuoltoratkaisuja.

Pääpaino investointien osalta on vesi- ja viemäriverkostojen saneerauksissa. Merkittävin uudishanke on Lamminrahkan alueen vesihuollon suunnittelu ja rakentaminen.

Tuloutus kaupungille

Kangasalan Vesi -liikelaitos tulouttaa kaupungille korkona perustamislainasta ja korvauksena peruspääomasta yhteensä 200 000 euroa vuosittain taloussuunnitelmakaudella 2021-2023.

STRATEGISET TAVOITTEET 2021

(Palvelukeskuksilla kaksi yhteistä tavoitetta ja lisäksi 2-4 palvelukeskuksen omaa)

Numero	Strateginen tavoite
1.	Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala
4.	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
9.	Tuottava, tehokas ja vaikuttava

Toiminnalliset tavoitteet 2021

1.1	Palvelemme hyvällä asenteella
1.8	Tiedottamisen ja asiakaspalvelutyökalujen kehittäminen
1.9	Toimintavarmuus ja sen kehittäminen
4.4	Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen
4.7	Henkilöstön ammattitaidon kehittäminen ja moniosaamisen lisääminen
9.4	Pidämme tulot ja menot pysyvästi tasapainossa
9.9	Laitoksien ja verkostojen suunnitelmallinen ylläpito ja sähköisten prosessien kehittäminen

Tehokkuusmittarit

Tehokkuusmittarit	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
käyttö- ja kunnossapitokustannukset/ vesijohtoverkostopituus €/km	1647	1795	1830	1860	1910
käyttö- ja kunnossapitokustannukset/ viemärijohtoverkostopituus €/km	4158	3930	4150	4250	4390
Putkirikkoja (talousvesi) / verkostopituus, kpl/100 km	4,4	6	6	6	6

Informatiiviset tunnusluvut

Informatiiviset tunnusluvut	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Laskutettu vesimäärä, m3	1 715 000	1 705 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000
Laskutettu jätevesimäärä, m3	1 580 000	1 540 000	1 540 000	1 540 000	1 540 000
Vesijohtoverkosto, km	407,5	407,5	409	414	415
Viemäriverkosto, km	332,5	332,5	334	339	340
Hulevesiverkosto, km	61	61	61	61	61
Henkilöstön määrä (budjetoidut vakanssit)	24	24	24	24	24
Liikevaihto euroa/asukas *	236,0	236,5	244,3	252,6	263,6
*Väestötiedot s. 33					

8.6.1 Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tuloslaskelma TA2021-TS2023

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tuloslaskelma ja taloussuunitelma vuosille 2021-2023	TP 2019 Ulkoiset ja sisäiset	TA 2020 Ulkoiset ja sisäiset	TA 2021 Ulkoiset ja sisäiset	TA 2021 Ulkoiset	TS 2022 Ulkoiset ja sisäiset	TS 2023 Ulkoiset ja sisäiset
Liikevaihto	7 522 258	7 627 788	7 960 000	7 650 000	8 310 000	8 760 000
Liiketoiminnan muut tuotot	5 886					
Materiaalit ja palvelut	-3 550 265	-3 384 701	-3 682 679	-3 497 971	-3 852 629	-4 024 069
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-694 211	-784 041	-785 141	-785 141	-813 991	-838 941
Ostot tilikauden aikana	-694 211	-784 041	-785 141	-785 141	-813 991	-838 941
Palvelujen ostot	-2 856 054	-2 600 660	-2 897 538	-2 712 830	-3 038 638	-3 185 128
Henkilöstökulut	-1 223 374	-1 361 779	-1 377 729	-1 377 729	-1 407 179	-1 434 739
Palkat ja palkkiot	-887 690	-1 026 324	-1 029 050	-1 029 050	-1 048 181	-1 066 430
Henkilösivukulut	-335 684	-335 454	-348 679	-348 679	-358 998	-368 309
Eläkekulut	-176 170	-192 184	-184 983	-184 983	-188 026	-191 091
Muut henkilösivukulut	-159 514	-143 270	-163 696	-163 696	-170 972	-177 218
Poistot ja arvonalentumiset	-2 344 627	-2 450 000	-2 520 000	-2 520 000	-2 810 000	-3 160 000
Suunitelman mukaiset poistot	-2 344 627	-2 450 000	-2 520 000	-2 520 000	-2 810 000	-3 160 000
Liiketoiminnan muut kulut	-53 815	-36 197	-80 520	-24 300	-81 120	-82 120
Liikeliikälämmä (-alijäämä)	356 063	395 111	299 072	230 000	159 072	59 072
Rahoitustuotot ja -kulut	-233 504	-237 000	-239 000	-39 000	-266 000	-301 000
Muut rahoitustuotot	3 057	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Kunnalle maksetut korkokulut	-29 604	-29 604	-29 604		-29 604	-29 604
Muille maksetut korkokulut	-36 449	-42 000	-44 000	-44 000	-71 000	-106 000
Korvaus peruspääomasta	-170 396	-170 396	-170 396		-170 396	-170 396
Muut rahoituskulut	-111					
Ylijäämä (Alijäämä) ennen varauksia	122 559	158 111	60 072	191 000	-106 928	-241 928
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	6 604					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	129 163	158 111	60 072	191 000	-106 928	-241 928

8.6.2 Kangasalan Vesi –liikelaitoksen investoinnit TA2021-TS2023

VESILAITOS	TA2021	TS2022	TS2023	Perustelut
Johtoverkostot ja laitteet (uusinvestoinnit)				
Kangasalan vesijohdon täydennys (U)	U	U	U	Toiminta-alueen vesijohtoverkoston täydentäminen
Lamminrahka (S)	S	S	S	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Herttuala (U)			U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Keskusta (U/P)	U/P	U/P	U/P	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Ilkon alue (U)	U		U	Ilkon/seurakunnan alueen vesihuollon täydentäminen
Kehä II, eteläinen (Saarenmaa) (U)	U	U	U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Lemetty (U)	U	U	U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Urheilutie (U)	U			Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Pikonkangas/ Valimon alue (U)	U	U	U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Vällintie (U)	U			Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Kortekumpu (U)			U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Vesijohtoverkoston peruskorjaus (P)	P	P	P	Kunnostustyöt verkoston käyttökunnan ylläpitoon
Etäluettavat vesimittarit (U/P)	U/P	U/P	U/P	Etäluettavien vesimittareiden ko-keiluhanke
Kaukovalvonta ja automaatio	U/P			Kyber / järjestelmän kehittäminen
Vesilaitoksien peruskorjaus (P)	P	P	P	Vedenkäsittelylaitoksien kunnostus käyttöä ylläp.
Kuljetusvälineet (U)		U		Huoltoauton hankinta vanhan auton tilalle

VIEMÄRILAITOS	TA2021	TS2022	TS2023	Perustelut
Kangasalan viemäröinnin täydennys (U)	U	U	U	Toiminta-alueen viemäröinnin täydennys
Lamminrahka (S)	S	S	S	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Herttuala (U)			U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Keskusta (U/P)	U/P	U/P	U/P	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Ilkon alue (U)	U		U	Ilkon/seurakunnan alueen vesihuollon täydentäminen
Kehä II, eteläinen (Saarenmaa) (U)	U	U	U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Lemetty (U)	U	U	U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Urheilutie (U)	U			Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Pikonkangas/ Valimon alue (U)	U	U	U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Vällintie (U)	U			Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Kortekumpu (U)			U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Jätevesiviemäriverkoston peruskorjaus (P)	P	P	P	Kunnostustyöt verkoston käyttökunnan ylläpitoon
Jätevesipumppaamoiden peruskorjaus (P)	P	P	P	Kunnostustyöt pumppaamoiden käyttökunnan ylläpit.
Kaukovalvonta ja automaatio	U/P			Kyber / järjestelmän kehittäminen

SADEVESIVERKKO	TA2021	TS2022	TS2023	Perustelut
Keskusta (U/P)	U/P	U/P	U/P	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Herttuala (U)			U	Kaavoitettavan alueen vesihuolto
Sadevesiverkoston peruskorjaus (P)	P	P	P	Kunnostustyöt verkoston käyttökunnan ylläpit.

8.6.3 Kangasalan Vesi -liikelaitoksen rahoituslaskelma TA2021- TS2023

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
	Ulkoiset ja sisäiset	Ulkoiset ja sisäiset	Ulkoiset ja sisäiset	Ulkoiset	Ulkoiset ja sisäiset	Ulkoiset ja sisäiset
Toiminnan rahavirta						
Liikelylijäämä/-alijäämä	356 063	395 111	299 072	230 000	159 072	59 072
Poistot ja arvonalentumiset	2 344 627	2 450 000	2 520 000	2 520 000	2 810 000	3 160 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-233 504	-237 000	-239 000	-39 000	-266 000	-301 000
	2 467 186	2 608 111	2 580 072	2 711 000	2 703 072	2 918 072
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-2 316 295	-4 290 000	-5 670 000	-5 670 000	-5 285 000	-4 680 000
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulo	0	0	0	0	0	0
	-2 316 295	-4 290 000	-5 670 000	-5 670 000	-5 285 000	-4 680 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	150 891	-1 681 889	-3 089 928	-2 959 000	-2 581 928	-1 761 928
Rahoituksen rahavirta						
	0	0	0		0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			1 500 000	1 500 000	2 500 000	2 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-474 765	-475 000	-450 000	-450 000	-400 000	-600 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	-56 666	-56 666	-56 666		-56 666	-56 666
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0		0	0
	-531 431	-531 666	993 334	1 050 000	2 043 334	1 343 334
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Saamisten muutos kunnalta	-607 754	0	0		0	0
Saamisten muutos	29 405	0	0		0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta	0	0	0		0	0
Korottomien velkojen muutos	958 889	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000
	380 540	600 000				
Rahoituksen rahavirta	-150 891	68 334	1 593 334	1 650 000	2 643 334	1 943 334
Rahavarojen muutos	0	-1 613 555	-1 496 594	-1 309 000	61 406	181 406